

št. 284 (21.217) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Žarki nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobro" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190
Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

PETEK, 5. DECEMBRA 2014

KORALLINE

LEPOTNI SALON JESSICA

TRG S. TOMMASO 15-OPĆINE
SALOTTI DI JESSICA
Za informacije tel. 040 213481

PONEDELJEK ZAPRTO
TOREK, ČETRTEK IN SOBOTA:
OD 9.00 DO 17.30
SREDI IN PETEK: OD 12.00 DO 20.00

WWW.KORALLINE.IT

4 1.2.05
9 771124 666007

Kaj če bi politike izbirali z žrebom?

SANDOR TENCE

Skorumpirana prestolnica, okužena država. To je znameniti naslov reportaže izpod peresa Manlia Cancognija, s katero je tednik Espresso razkril nečedne posle med rimsko občinsko upravo, gradbeniki (t.z. palazzinari) in Vatikanom. Velika nezazidljiva zemljišča v predmestjih Rima v lasti vatikanskih bank in družb so čez noč postala zazidljiva, kar je odprlo pot velikim gradbenim špekulacijam. Javno mnenje se je ogorčeno odzvalo na škandal, nekaj ljudi je šlo pred sodnike, afera pa je kmalu romala v pozabo. Pisalo se je leta 1956.

Danes smo tam, kjer smo bili pred 58 leti oziroma smo na slabšem. Takrat je Rim pretresel politično-nepremičinski škandal, v katerega so bili vpleteni nepošteni politiki, občinski upravitelji in gradbeniki. Organizirani kriminal takrat ni bil zraven, ker ga niso pustili ali ga ni zanimalo.

Danes beremo, da so bili nekdanji rimski župan, številni javni upravitelji in menedžerji na plačilnem seznamu kriminalnih zdržub, ki so dejansko nadzorovale rimske mestne uprave, od največjega do najmanjšega javnega dela in zakupa. Tudi če se bo izkazalo, da je le polovico res to, kar v teh dneh preiskuje tožilstvo, smo priča prvoravnemu političnemu škandalu s kriminalnim predznakom.

Predsednik vlade in vodja Demokratske stranke Matteo Renzi je »obglavil« strankino rimske vodstvo, nekdanji župan Gianni Alemanno pa se je pokesal in obžaloval, da je bil talec kriminalno-fašističnega podzemlja. Gibanje 5 zvezd je od prefekta zahtevalo razpust rimskega občinskega sveta in razpis prečasnih volitev. Že slišano in že video.

Italija je na »svetovni leštvi« korupcije na neslavnem 69. mestu in skupaj z Romunijo, Grčijo in Hrvaško na repu Evropske unije. Zakoni proti korupciji obstajajo in so menda na papirju dobrni, a kaj ko se ne izvajajo. Korupcija, ki ni le v domeni politikov in upraviteljev, je stvar splošne kulture. Tudi to je res, a očitno še ni dovolj, da bi korupcijo izkoreninili iz javnega življenja.

Kaj torej narediti? Znanec me je skušal prepričati, da bi morali upravitelje javnega dobrega enostavno žrebati med ljudmi z enakimi referencami (znanje, izkušnje, sposobnosti, neoporečnost itd.). Bizarna ideja, ki bi ponovila smrt demokracije. Tako pa tudi ne moremo več naprej.

RUSIJA - Letni govor predsednika sredi gospodarske vihre

Putin kritičen do Zahoda, toda vezi z Evropo in ZDA ne namerava okrniti

DANES - Kulturni dom v Trstu

Petdeset let

TRST - Med velike dogodke, ki jih je doživelna naša skupnost v povojnih letih, gotovo sodi odprtje tržaškega Kulturnega doma. Za Slovence na Tržaškem, sicer pa za vso našo skupnost, je bil to resnično prazničen dan. Ko danes prebiramo, kako je o tem pisal Primorski dnevnik, je dobro zaznavna veličina dogodka. Dnevnik je zgodbo Kulturnega doma sicer spremjal od vsega začetka, ko so bila zanj že v prvih povojnih letih v teku vztrajna prizadevanja.

Na 11. in 12. strani

Načrt za nadvoz v Nabrežini-Postaja

Na 4. strani

Posvet o varnosti in delu na gradbiščih

Na 5. strani

Kmečka zveza pri ministru Židanu

Na 11. strani

Miklavž, Miklavž, manjšini prinesi ...

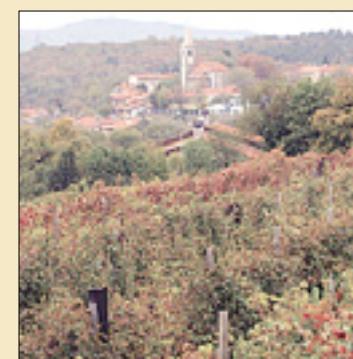

22

MOSKVA - Ruski predsednik Vladimir Putin je v letnem govoru o razmerah v državi včeraj Zahod obtožil, da je ukrajinsko krizo in priključitev Krima izkoristil za izgovor za uvedbo gospodarskih sankcij proti Rusiji. A Rusija, ki verjamame vase in lahko vse uresniči, ne namerava okrniti odnosov z ZDA in Evropsko unijo, je dejal. Po oceni Putina politika brzdanja Rusije ni od včeraj, ampak jo izvajajo vsakič, ko ocenijo, da je preveč samostojna. »Vsakič, ko se nekomu zdi, da je Rusija postala preveč močna, neodvisna, takoj uveljavijo te instrumente,« je glede zahodnih sankcij dejal v govoru v Kremlju. Če ne bi bilo napetosti glede Krima in Ukrajine, bi si po njegovi oceni Zahod »izmisliš kak drug izgovor, da bi začrljal naraščajoče možnosti Rusije.«

Na 2. strani

NOVICA IZ RIMA
Zamrznitev davka IMU za kmetijstvo

RIM - Vlada predsednika Mattea Renzia načrtuje preložitev oziroma zamrznitev davka na nepremičnine IMU za kmetijske površine na območjih, ki so bila nekoč označena kot gorata. To je v senatu napovedal podtajnik Pier Paolo Barretta. Davek IMU bi v tržaški in goriški pokrajini uveludi na območjih nekdanje Kraške gorske skupnosti, obdavčena bi bila tudi jušarska zemljišča.

Na 3. strani

SSG - Nova produkcija v znamenju poezije

Zlati prah v očeh najprej v Čedadu, jutri pa v Trstu

9

GORICA - Mladi so se izkazali na odru

»Dijaška« Lizistrata v Kulturnem domu

BUKOVA ALI HRASTOVA DRVA

BUKOVI PELETI

POSKRBITE ZA TOPLO ZIMO ŽE SEDAJ

Matija Praprotnik Lokev 154
info: 00386 (0) 31 276 171

RUSIJA - Včeraj v letnem govoru o razmerah v državi

Putin kritičen do Zahoda, a odnosov ne namerava okrniti

Sankcije zaradi Ukraine in padec cene nafte spravili rusko gospodarstvo v kočljiv položaj

Vladimir Putin med včerajšnjim govorom v Kremlju

ANSA

ITALIJA - Preiskava »Mondo di mezzo«

Oboroženo spremstvo za rimskega župana Marina?

Rimski župan
Ignazio Marino

RIM - Potres, ki je prizadel rimske politike po izbruhu preiskave »Mondo di mezzo«, se še ni ustavil. Potresni sunki so »stresli« tudi rimske (a ne samo) Demokratsko stranko in se je razširil sum, da so segale lovke kriminalne združbe mafijskega tipa tudi v palačo Dežele Lazia. Deželnih predsednik Nicola Zingaretti je zato včeraj najavljal, da je naročil preiskavo glede glavnih deželnih uradov in podjetij, ki skrbijo za zakupe in objavlja razpise za javna dela. Zingaretti je tudi povedal, da je zamrznil vse razpise oziroma zakupe v pričakovanju na izid preiskav.

Preiskava posebnega oddelka karabinjerjev ROS, ki so v sodelovanju s finančno stražo sprožili obsežno akcijo in v Rimu aretirali 37 ljudi, kakih sta pa je preiskovanih (med njimi je tudi nekdanji rimskega župana Gianni Alemanno), se medtem nadaljuje in že se napovedujejo presenečenja. Če je po eni strani predsednik posebne protikorupcijske oblasti Raffaele Cantone izrazil zaskrbljenost glede varnosti rimskega župana Ignazia Marina in zanj predlagal oboroženo spremstvo, se je po drugi izkazalo, da je med 100 omenjenih preiskovanih več lokalnih politikov, upraviteljev občinskih podjetij in podjetnikov, čeprav niso prišla njihova imena (še) na dan. Direktor državne agencije za notranje informiranje in varnost Aisi Arturo Espósito je medtem poučaril, da tajne službe nimajo opravka s preiskavo karabinjerjev. Kljub temu je rimske javno tožilstvo začelo preiskovati dejanja nekaterih

predstavnikov sil javnega reda, saj kaže, da je bil nekdanji fašistični terorist NAR Massimo Carminati, ki je bil po oceni preiskovalcev vodja kriminalne združbe, predhodno obveščen o aretaciji.

Karabinjerji so včeraj objavili video-posnetek Carminatijeve aretacije. Ta je bil po mnenju preiskovalcev tisti, ki je dajal direktive in vzdrževal stike s predstavniki političnega in institucionalnega establišmenta v prestolnici. Preiskovalci govorijo odkrito o mafijski naravi spletu povezav, ki jo je ustvarila kriminalna združba, ki je namevala nadzorovati številne gospodarske dejavnosti v mestu in tudi različne storitve, ki jih je občinska uprava zaupala zunanjim dejavnikom. Carminatija so aretirali na neki cesti blizu njegovega bivališča na podeželju, potem ko so ustavili njegov avtomobil, na rimskem letališču pa so včeraj tudi aretirali njegovega sodelavca Giovannija De Carla, ki je bil na begu.

Župan Marino se je včeraj med drugim sestal z novim komisarjem rimske DS Matteom Orfinijem (na to ga mesto ga je imenoval premier Matteo Renzi takoj po izbruhu škandala), s predsednikom Cantejem in z rimskim prefektom Giuseppejem Pecorarom. Pod vprašajem je namreč tudi sam obstoj rimskega občinskega sveta. Gibanje 5 zvezd je že zahtevalo njegov razpust zaradi mafijске infiltracije. Prefekt Pecoraro te možnosti ni izključil in dodal, da zadeve preučuje in da bo o tem poročal notranjnemu ministru Angelinu Alfanu.

MOSKVA - Ruski predsednik Vladimir Putin je v letnem govoru o razmerah v državi včeraj Zahod obtožil, da je ukrajinsko krizo in priključevju Krima izkoristil za izgovor za uvedbo gospodarskih sankcij proti Rusiji. A Rusija, ki verjame vase in lahko vse uresniči, ne namerava okrniti odnosov z ZDA in Evropsko unijo, je dejal. Po oceni Putina politika brzdanja Rusije ni od včeraj, ampak jo izvajajo vsakič, ko ocenijo, da je preveč samostojna. »Vsakič, ko se nekomu zdi, da je Rusija postala preveč močna, neodvisna, takoj uveljavijo te instrumente,« je glede zahodnih sankcij dejal v govoru v Kremlju. Če ne bi bilo napetosti glede Krima in Ukraine, bi si po njegovi oceni Zahod »izmislil« kak drug izgovor, da bi zadržal naraščajoče možnosti Rusije.«

Rusija spoštuje suverenost bivših sovjetskih republik, tudi Ukraine, vendar želi nekatere države razpad Rusije, je dejal in izpostavil, da Rusija ni dovolila, da bi razpadla po jugoslovanskem scenariju, kot tega ni dovolila niti Hitlerju. Rusom se je zahvalil za podporo in izpostavil, da je ravnanje z Rusijo s pozicije sile nesmiselno, po roča ruska tiskovna agencija Tass. Zagotovil je, da se ne bo spustil v »drago oboroževalno tekmo«, da pa bo zagotovil varnost Rusije, vključno z »nekonvencionalnimi sredstvi«, tako da ne bo nihče dobil vojaške nadvlade. Rusija ima dovolj »moči, volje in poguma«, da se lahko sama zaščiti, je dodal.

Ponovil je, da sankcije proti Rusiji škodijo tudi tistim, ki so jih uvedli, da pa Moskva ne namerava okrniti odnosov z EU in ZDA. »Pod nobenimi pogoji ne bomo okrnili svojih vezi z Evropo, Ameriko. Hkrati bomo ozivili v razširili tradicionalne vezi z jugom ameriške celine, nadaljevali sodelovanje z Afriko, državami na Blíznjem vzhodu,« je dejal.

Priklicujoči Krima je označil za zgodovinsko in poudaril, da ima Krim za Ruse velik civilizacijski in sakralen značaj.

Nato se je osredotočil na gospo-

darska vprašanja. Predlagal je popolno amnestijo za tiste, ki bodo vrnili kapital v državo, saj je po ocenah iz države samo letos odtekel več kot 81 milijard evrov. Zakonita vrnitev kapitala v Rusijo bi pomenila, da »ne bo nobenih vprašanj s strani davčnih ali pravosodnih teles«, je obljubil. Zavzel se je tudi za širiletno zamrznitev davčnih stopenj, s čimer želi pomagati ruskim podjetjem.

Potem ko je zaradi sankcij Zahoda in ceneje nafte rubelj v ponedeljek utpel največji padec v enem dnevu od leta 1998 - glede na dolar je nazadoval za skoraj devet odstotkov -, je Putin včeraj pozval k odločni usklajeni akciji ruske centralne banke in vlade, da bi špekulantki izgubili željo po kovanju dobičkov pri spremembah tečaja valute. Da bi sprostili investicije v pomembne projekte, pa je Putin napovedal, da bo državni sklad glavnim russkim bankam posodil denar pod ugodnimi pogoji.

Zagotovil je, da bo Rusija ostala odprta svetu - za tuja vlaganja in skupne projekte. Ob tem je Ruse opozoril, da jih čakajo težki časi in jih pozval k zanašjanju na lastne sile. »Veliko je odvisno od vsakega od nas na naših delovnih mestih,« je dejal, izpostavil pa, da imajo velik domač trg in veliko virov ter sposobnih ljudi. Napovedal je še program za zmanjšanje »kritične odvisnosti od teje tehnologije in industrijskih proizvodov«, v okviru katerega bodo vzpostavili center za spodbujanje nacionalne proizvodnje.

To je že enajsti Putinov letni govor, ki se ga je v Kremlju udeležilo več kot tisoč povabljenih - poslanci obeh domov parlamenta, člani vlade, predsednika vrhovnega in ustavnega sodišča, visoki predstavniki lokalnih oblasti, verski predstavniki ter predstavniki nekaterih medijev.

V skladu z ustavo ruski predsedniki od leta 1994 v govoru o razmerah v državi predstavijo analizo razmer na različnih področjih in svoja stališča o smernicah državnih politik, ki jim nastopi sledita parlament in vlada. (STA)

Vatikanski kardinal »odkril« več sto milijonov skritih evrov

VATIKAN - Avstralski kardinal George Pell, ki je na čelu novega sekretariata za ekonomijo, je sporočil, da so »odkrili« več sto milijonov evrov, ki niso navedeni v uradnih bilancah. Kot je dejal, to kaže, da so finance Svetega sedeža bolj zdrave, kot se je morda zdele na prvi pogled. Kardinal Pell je zadolžen za reformiranje financ Svetega sedeža, ki naj bi po nalogu papeža Frančiška postale bolj pregledne. Kot je povedal za teden Catholic Herald, so milijone odkrili na tajnih računih več različnih delov rimske kurije. Pojasnil je, da je to posledica neodvisnosti oddelkov vatikanske uprave.

»Pomembno je izpostaviti, da Vatikan ni propadel. Pokojinski sklad bo sicer treba okrepliti zaradi pritiskov čez 15 ali 20 let, ampak Sveti sedež plačuje svoje obveznosti, poleg tega pa poseduje znatna sredstva in investicije,« se je pohvalil kardinal. Pojasnil je, da so vatikanske kongregacije in sveti, še posebej državni sekretariat skrbno čuvali svojo neodvisnost. Probleme so reševali »znotraj hiš«. »Zelo malo jih je razkrivalo zunanjemu svetu, kaj se dogaja, razen če niso potrebovali pomoči,« je povedal kardinal. Vendar bo tega zdaj konec. Vzpostaviti namerava nove strukture za ureritev vatikanskih financ v skladu s standardi 21. stoletja in narediti nihovo delo transparentno. »Darovalci pričakujejo, da se bo z njihovimi darovi upravljalo učinkovito in iskreno, tako da bo mogoče doseči tudi najboljše financiranje dejanj Cerkve, predvsem za širjenje evangelija in za pomoč revnim. Cerkev za revne ne bi smela biti revno upravljana,« je dejal.

Kardinal Pell je napovedal tudi, da se bodo v vodenje financ Vatikana vključili tudi laiki. Tako bodo v prihodnjem letu imenovali laika za glavnega revizorja. Odgovoren bo sicer papecu, a bo imel pooblastila za preiskavo finančnih katerkoli agencije Svetega sedeža. »Ti načrti sicer ne morejo zagotoviti, da v prihodnjem letu ali letih ne bomo naleteli na kake težave, vendar pa se premikamo v pravo smer,« je dejal Pell.

Finance banke so zaradi ne-transparentnih struktur in škandalov v Vatikanski banki že dolgo tarča kritik. Papež Frančišek je oblikoval več komisij, ki naj bi pripravile potrebne reforme v Vatikanu.

OVSE - Zasedanje ministrskega sveta v Baslu

Svarila pred nadaljnjam zaostrovanjem ukrajinske krize

BASEL - V švicarskem Baslu se je včeraj začelo dvo-dnevno zasedanje ministrskega sveta Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse). Predsedujoči organizacije, švicarski zunanj minister Didier Burkhalter je posvaril pred nadaljnje stopnjevanjem krize v Ukraine. Ta bo v središču zasedanja, ob robu katerega se bo zvrstilo več dvostranskih srečanj. Kot je dejal Burkhalter, bi morale vse udeležene države spričo nevarnosti zaostritve razmer izkazati politično voljo za rešitev krize. Trenutno stanje v Ukraine je označil za izjemno zaskrbljujoče in izpostavil pomembnost utrditve dogovorjenje prekinute ognje. Obe strani v Ukraine je pozval, naj spoštujeta svobočno gibljanje opozovalcev Ovseja. Ovse, ki steje 57 sodelujočih držav, je zadolžen za nadzor prekinute ognje, ki so jo ukrajinska vojska in proruski separatisti dosegli 5. septembra. A dogovor ni uspel v celoti zaustaviti sponadow v konfliktu, ki je terjal že približno 4300 življenj.

Visoka zunanjepolitična predstavnica Federica Mogherini je pozvala k močnemu signalu glede krize v Ukraine. Na programu je imela tudi srečanje z vodjo ruske diplomacije Sergejem Lavrovom. Ta naj bi se po napovedih v Baslu sestal tudi z ameriškim zunanjim ministrom Johnom Kerrym, a tuje agencije o srečanju za zdaj ne poročajo.

»To ni ukrajinska kriza, to ni kriza Ovseja, gre za rusko agresijo,« je ob prihodu na zasedanje zatrdir ukrajinski zunanj minister Pavlo Klimkin. Kerry je v Baslu poudaril, da Washington

ne želi, da Rusija s svojimi dejanji samo sebe osami. Zatrdir pa je, da Rusija še vedno dobavlja orožje in podporo separatistom na vzhodu Ukraine. S tem ne izpoljuje svojih mednarodnih obvez v dogovora, ki ga je podpisala, je bil kritičen. »ZDA in države, ki podpirajo suverenost in pravice Ukraine, ne želijo konfrontacije,« je poudaril Kerry. Mora pa Rusija narediti korake v smeri izpolnitve dogovora iz Minska, nehati podpirati nasilje na vzhodu Ukraine, umakniti svoje orožje in borce, uporabit svoj vpliv na separatiste za to, da jih prepriča v izpustitev vseh talcev, ter zagotoviti varen dostop za opazovalce Ovseja.

Obenem je pozval Moskvo, naj sodeluje pri zagotovitvi in spoštovanju celotne mednarodno priznane ukrajinsko-ruske meje ter konča nezakonito zasedbo Krima. »Moskva bi lahko obnovila zaupanje in odnose že, če bi enostavno pomagala pomiriti razburkane vode,« je menil. »Ko so pravila prekršena, jih je treba uveljaviti, ne pa na novo napisati,« je še dejal.

Danes se bodo ministri držav Ovseja osredotočili na terorizem in tuje borce. Na zasedanju bo poleg tega Švica predsedovanje predala Srbiji, ki bo organizacijo vodila leta dni od 1. januarja. Za leti 2016 in 2017 bodo zbrani za predsedovanje potrdili Nemčijo in Avstrijo, je dejal Burkhalter. Obenem je tudi napovedal oblikovanje komisije mednarodno spoštovanih osebnosti, ki se bodo ukvarjale s predlogi Ovseja za okrepitev varnosti v Evropi. Koordinator naj bi bil nemški diplomat Wolfgang Ischinger. (STA)

RIM - Predsednica FJK Debora Serracchiani se je pridružila protestom

Vlada bo preložila davek IMU za kmetijska zemljišča

RIM - Vlada bo zamrznila oziroma na junij 2015 preložila plačilo daveka na nepremičnine (IMU) za kmetijska zemljišča na območjih, ki so bila doslej označena kot gorata področja. Pri nas gre za dobršen del predelov tržaške in deloma goriške pokrajine, ki so nekoč sodili v Kraško gorsko skupnost. Nekatera območja sodijo vrh vsega še v zaščitenega področja, kjer je kmetijstvo močno omejeno.

Za zmešnjavo in za upravičeno zaskrbljeno lastnikov kmetijskih zemljišč je poskrbelo ministrstvo za gospodarstvo in finance. Slednje je na svoji spletni strani 1. decembra objavilo odlok ministra Piercarla Padoana, ki določa davek IMU tudi za zgoraj navedena zemljišča, rok za plačilo pa naj bi zapadel že 16. decembra. Vlada namreva sedaj, kot kaže, zadevo ponovno proučiti, tudi zato, ker Padoanov odlok še ni bil objavljen v Uradnem listu in torej ni pravnomočen, je v sedanu včeraj napovedal podtajnik Pier Paolo Barretta.

Med številnimi, ki so dvignili glas proti novi obdavčitvi IMU, je tudi predsednica Furlanije-Julijanske krajine Debora Serracchiani. V pismu prijstojnim ministrom ocenjuje, da bi takšna obdavčitev kmetijskih površin povzročila hudo gospodarsko in družbeno škodo. V naši deželi bi ta ukrep gotovo pospešil tudi demografsko obubožanje goratih področij.

Problem je v tem, da je vlada že vključila v proračun znesek 350 milijonov evrov, ki ga je hotela iztržiti s tem davkom. Če bi obveljala ministra odločba, bi bila oproščena daveka IMU zgorj kmetijska območja nad 600 metri nadmorske višine, ki se meri na osnovi lokacije uradnega sedeža občine. Davka bi bila oproščena tudi jusraska (skupna) imovina, a le tista nad 600 metri nadmorske višine.

Menda se je za zamrznitev-preložitev davka IMU za kmetijska zemljišča odločil sam predsednik vlade Matteo Renzi, ki je razumel politične posledice tega ukrepa. Proti se niso opredelili le stanovska združenja italijskih kmetov, temveč tudi številni javni upravitelji ter parlamentarci vseh strank.

Vinogradi pri Šempolaju na območju, ki je označeno kot gorato področje

ARHIV

KMETIJSKE POVRŠINE - Pobudo DS podprla tudi Tamara Blažina IMU: protesti demokratov, Kmečke zveze in SSK

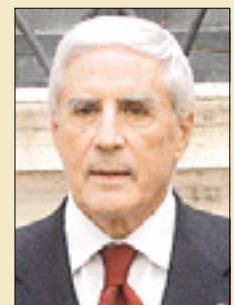
RIM - Vlada mora takoj razjasniti svoje stališče o davku IMU za kmetijska zemljišča na območjih, ki so bila doslej obravnavana kot gorata, ter na tistih, ki so podvržena zaščitnim omejitvam. To v interpelaciji Renzijevi vladi zahteva sto poslanec Demokratske stranke, med katerimi je tudi Tamara Blažina. Predstavnik vlade bo na interpelacijo odgovoril danes, tako da je iz Rima pričakovati dokončno in uradno preložitev tega spornega davka. Slednjega so se pristojni ministri lotili precej površno in protislovno. Parlamentarci DS upajo in računajo, da bo vlada hitro ukrepala in tako popravila sporni ministrski odlok, ki do včeraj vsekakor še ni bil objavljen v Uradnem listu. Govori se o možnosti šestmesečne preložitve plačila davka.

Predsedstvo Kmečke zveze, ki je neodvisna članica Konfederacije italijskih kmetov (CIA), osvaja stališča in zahteve vsedržavne kmečke stanovske organizacije. Zato tudi ona poziva vlado, naj vsa zavarovana območja, ki so vključena v naravne parke in rezervate ter v zaščitenega območja Natura 2000 razbremeniti davka IMU. S tem v zvezi deželna slovenska stanovska organizacija poudarja, da je vključitev gozd-

nato-kmetijskih površin v zavarovana območja že povzročilo neprecenljivo družbeno in gospodarsko škodo Slovencem v Italiji. To se izraža v hudem padcu tržne vrednosti zemljišč in v skrajno omejenih možnosti razvoja, ki jih zaradi naravovarstvenih omejitev omogoča tozadenvi normativ zlasti tradicionalnim dejavnostim kot je kmetijstvo.

Proti uvedbi državnega davka IMU na kmetijska zemljišča so se opredelile vse stranke, ki so zastopane v deželnem svetu. Med prvimi je na škodljivost tega ukrepa opozoril deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec. O tem se je pogovarjal s predsednico Dežela Debora Serracchiani in z odbornikom Paolom Panontinom, včeraj tudi s parlamentarci avtonomistične skupine iz Tridentinske-Južne Tirolske. Tudi oni, podobno kot zastopniki Demokratske stranke, pozivajo Renzijevi vlado, naj zamrne odlok, ki bi marsikje pribadel tudi jusraska zemljišča in skupno imovino. Pokrajina Trento je na svojem ozemlju že zamrznila ta davek, Pokrajina Bocen pa je že tako svoj čas uvela svoj davek, ki nadomešča vse občinske davčne dajatve na nepremičnine.

PRVA VOJNA Pot miru med Italijo in Slovenijo

FRANCO MARINI

IZTOK MIROŠIČ

RIM - Pot miru po poteh prve svetovne vojne, katere temelj sta položila predsednika Italije in Slovenije - Giorgio Napolitano in Danilo Türk - postaja stvarnost. O tej zanimivi pobudi so včeraj govorili slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošič, podpredsednica slovenskega odbora za obletnico prve vojne Petra Svoljšak in Franco Marini, predsednik italijskega odbora za državne proslave.

Sogovorniki so izrazili pričakovanje, da bodo v to spominsko-zgodovinsko pobudo pritegnili še druge države, ki so bile vpletene v prvo svetovno vojno. Omenjene so bile Belgija, Francija in Avstrija. »Ne gre samo za simbolično pot, temveč za konkretno pobudo, ki jo bodo lahko države izkoristile tudi za ovrednotenje turizma in svojih zgodovinskih znamenitosti,« je poudarila Petra Svoljšak.

Marini, sicer bivši predsednik senata, je sporočil, da je italijska stran že evidentirala številna prizorišča prve vojne ter jih vključila v to pobudo. Enako je že naredila Slovenija. Pri pobudi sodeluje tudi Dežela Furlanije-Julijanske krajine, ki je za to zadolžila odbornika za kulturo Giannija Torrentija.

NADIŠKE DOLINE - Za začetek veselega decembra prodajni sejem umetnostne obrti in krajevnih proizvodov

Konec tedna še nekaj prireditvev

Vsakoletni sejem umetne obrti v Špetru (posnetek je v lanskem sejmu) privabi tudi najmlajše obiskovalce

NM

ŠPETER - Veseli decembra se v Nadiških dolinah tudi letos začenja z razstavno-prodajnim sejmom obrtne umetnosti in krajevnih proizvodov »Gesti antichi per un nuovo Natale - Stara dela za današnji božič«, ki bo v nedeljo in v ponedeljek v telovadnici v Špetru. Sejem, na katerem bo sodelovalo več kot osemdeset obrtnikov iz naše dežele in Slovenije, prirejajo že enajstič, njegov pobudnik pa je združenje Pro loco Nadiške doline.

Tako v nedeljo kot v ponedeljek bo sejem odprt od 10. do 19. ure, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali izdelke, ki so jih domači umetniki-obrtniki oblikovali iz naravnih materialov: lesa, različnih kovin, volne, bombaža, vejevja, gline itd. Posebno pozornost pa bodo na sejmu namenili tudi valorizaciji tipičnih proizvodov Nadiških dolin in Posočja. Med sejmom bo tudi glasba v živo, poskrbljeno bo za animacijo za otroke, v dobro založenih kioskih pa bodo poskrbeli za lačne in žejne.

Bolj podrobne informacije o dogodku

nudi organizator, Pro Loco Nadiške Doline: 349 3241168 – 339 8403196 (od 9. do 18. ure), info@nediskedoline.it, www.nediskedoline.it, www.vallidelnatisone.eu.

V času sejma bo v Špetru odprt tudi multimedijiški pripovedni in krajevni muzej. Obiskovalci si ga bodo lahko ogledali od 10. do 12. ali od 14. do 17. ure.

Prav ta vikend oziroma 8. decembra pa se v Nadiških dolinah zaključuje tudi priljubljena eno-gastronomski prireditve Vabilo na kosilo, ki je tudi letos zabeležila lep uspeh in pri organizaciji katere prav tako sodeluje Pro loco Nadiške doline. Ljubitelji domače kuhične imajo tako še v nedeljo in ponedeljek tudi priložnost, da okusijo posebne menije, ki so jih pripravile domače gostilne.

V Čedadu pa si je v cerkvi S. Maria dei Battuti prav tako do ponedeljka mogoče ogledati antološko razstavo del Franka Vecchietta z naslovom Memorabilia. Razstava bo južri, v nedeljo in ponedeljek odprta od 10. do 18. ure. (NM)

NABREŽINA-POSTAJA - Pokrajina Trst predstavila načrt

Nov nadvoz nad železnico

Levo predstavitev načrta na javnem srečanju v kamnarski hiši Iga grudna v Nabrežini; desno grafični prikaz novega cestnega odseka z nadvozom nad železnico

FOTODAMJ@N

Sto let pozneje. Tako bi lahko poimenovali zgodboto o gradnji nadvoza ceste Nabrežina-Šempolaj nad železniško progo v Nabrežini-Postaji. Na sredini predstavitvi načrta o gradnji nadvoza je iz spomina priklical devinsko-nabrežinski odbornik za javna dela Andrej Cunja.

Že Avstroogrška je daljnega leta 1914 sprevidela, da je treba v Nabrežini nad železniško progo Nabrežina-Općine zgraditi nadvoz, ker je železniški prehod upočasnjeval cestno povezavo med Nabrežino in Šempoljem ter dalje s tistim takrat združenim kraškim območjem. Načrt je bil takoj izdelan, železni most je bil zgrajen, ko pa bi ga morali po železnici prepeljati do Nabrežine, je po strelih v Sarajevu zarožljalo orozje, železniški konvoj je bil ustavljen

in vsaka sled za nesojenim mostom se je izgubila. Mogoče so ga razgradili in železje uporabili v vojaške namene, je namignil Cunja.

Po celem stoletju in po več desetletnih prizadevanjih devinsko-nabrežinskih upraviteljev vseh političnih barv bo most čez železnico končno postal realnost. Tržaška pokrajina je v Kamnarski hiši Iga Grudna na javnem srečanju z domačimi predstavila načrt, ki sta ga izdelala inž. Roberto Pambianco in inž. Elisa Monti Di Sopra. Pokrajinski odbornik za promet Vittorio Zollia je prisotne spomnil, da je bila zadeva kar zapleta. Treba je bilo pridobiti ustrezna finančna sredstva (4,9 milijona evrov, od katerih je 2,4 milijona prispevala Pokrajina, 2 milijona Dežela Furlanija-Julijške krajine, 500 tisoč evrov progo). Po nadaljnjih slabih sto metrih se

pa Italijanske železnice), nadalje uskladiti zahteve Italijanskih železnic, praviti načrt (zasnova sega v leto 2005), naposled pa je obstajala še nevarnost zamrznitve sredstev zaradi vražjega pakta o stabilnosti. Javnim upravam je vendarle uspelo obiti to finančno šibo božjo, tako se bodo lahko prihodnji teden v Nabrežini - Postaji začela dela za gradnjo novega 360 metrov dolgega odseka na cesti Nabrežina-Šempolaj z dvema mostovoma. Nov odsek se bo začel - v smeri iz Nabrežine - dobrih 150 metrov pred sedanjim železniškim prehodom. Cesta se bo v loku povzpela za kakih deset metrov in nato zavila levo, z manjšim mostom nad sedanjo cesto ter se bo nadaljevala z drugim skoraj 27 metrov dolgim mostom nad železniško progo. Po nadaljnjih slabih sto metrih se

bo na drugi strani železniške proge v bližini hišne številke 62 priključila doseganji cesti v smeri proti Šempolaju.

Sedanji železniški prehod bodo zaprli. Iz Nabrežine bo mogoče po sedanji cesti zapeljati le - pred prehodom - desno proti tamkajšnjim športnim objektom (travnati smučarski stezi). Na »šempoljskih« strani sedanjega prehoda bo - po mostu nad železnicu - urejen dostop do novega cestnega odseka s križiščem, ki bo omogočalo prebivalcem s tistega območja vožnjo tako v smeri proti Šempolaju kot v smeri proti Nabrežini.

Prav številni tam bivajoči občani so zastavili načrtovalcem vrsto vprašanj, da bi izvedeli, kaj se bo zanje spremenoilo po odprtju novega odseka. Inž. Paolo Stolfo, izvedenec tržaške pokrajine, ki

bo skrbel za potek del, jim je zagotovil, da ne bodo imeli nobenih nevšečnosti, ker bodo imeli prost dostop do cestne povezave Nabrežina-Šempolaj.

Dela bodo potekala pospešeno. Februarja prihodnjega leta bo vse pripravljeno za nadvoz čez sedanjo cesto, aprila za nadvoz čez železnicu. Oba mostova bodo namestili septembra, gradnja celotnega odseka pa bo zaključena do maja 2016.

Ko bo nadvoz dokončan, bo dobila cesta Nabrežina-Šempolaj novo poslanstvo. Po odstranjenem železniškem prehodu se bo povečala njena vloga povezovalca med devinsko-nabrežinsko obalo in komenskim ter štanjelskim Krasom. Postala bo mednarodna turistična prometnica evropskega pomena.

M.K.

OBČINA DOLINA - Predstavitev božičnih in novoletnih prireditvev

Bogat Božič v Bregu

Z leve Mitja Lovriha, Goran Čuk in Alen Kermac

novoletni sejem pod gesлом: najlepše darilo je korištno darilo.

SKD Mačkolje bo istega dne, ob 16. uri, v domači srenjski hiši priredilo adventni koncert.

V četrtek, 18. decembra, ob 16.30 bodo na Dorici v Dolini prižgali božične luči ob sodelovanju domače osnovne šole in SKG Valentin Vodnik. V soboto, 20. decembra bo SKD Fran Venturini od Domja priredilo v društvenem prostorih božičnico.

Osrđena božična prireditev v občini bo v nedeljo, 21. decembra. V gledališču Franceta Prešerna v Boljuncu jo bodo oblikovala domača kulturna društva.

Od jutri do nedelje bo na dvorišču bivše lekarne v Boljuncu razstavna tržnica ročnih del in slik članic novoustanovljenega društva Opla.

V torek, 10. decembra, in 17. decembra bo do od 20. do 22. ure na sedežu prostovoljnih gasilcev Breg zbirali oblačila, igrače, trajno hrano in šolske potrebsčine, solidarnostno pomoč pa bodo dodelili Skladu Lucheta Ota, D'Angelo Hrovatin.

V nedeljo, 14. decembra, pa bo od 10. do 18. ure v prodajnem centru Dolga krona božično-

NABREŽINA - Žalostna vest

Viktor Tanze se je poslovil

Kruta bolezan je premagala Viktorja Tanzeja, podjetnika in dolgoletnega občinskega svetnika v Devinu-Nabrežini. Doma je bil iz Nabrežine, bil je star 75 let.

Tanze je bil zelo navezan na svojo rojstno vas, zelo dobro je poznal njeno zgodovino in praktično vse domače družine. Bil je predstavnik italijanskega koncerna Olivetti v nekaterih državah bivše Jugoslavije, nato samostojni podjetnik. V aktivno politično in upravno življenje je stopil v zrelih letih, najprej kot neodvisni odbornik za proračun v času županovanja pokojnega Giorgia Depangherja, nato pa dolgo let kot občinski svetnik Slovenske skupnosti. Depangher je Tanzeja nekoč označil kot najboljšega »finančnega ministra«, ki jih je kdaj koli imela Občina Devin-Nabrežina.

Tanze je bil res odličen poznavalec občinskega birokratskega in finančnega kolesja, doma pa je bil tudi na drugih področjih, ne samo gospodarskih. Spomnimo se njegovih bitk za ohranitev samostojnosti domače občine, kot rečeno, pa je bil zelo več tuji v zgodovini Nabrežine. Za na videz strogin nastopom se je skrival človek, ki je znal prisluhnuti različno mislečim. Človeka se sodi po poštenosti in strokovnosti, je dejal. V občinskem svetu je zastopal SSK, sam pa se ni nikoli imel za strankarskega človeka.

Pred nekaj dnevi, ko je bil že hudo bolan, je telefoniral v naše uredništvo in nas opozoril, da načrtovani železniški nadvozi pri Šempolaju, temveč v Nabrežini Postaja. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

M.K.

S.T.

GOSPODARSTVO - Na posvetu o novostih v gradbenem sektorju tudi nasveti SDGZ

Varnost pri delu in čezmejna zakonodaja

Varnost pri delu v gradbenem sektorju in usklajevanje zakonodaje v korist slovenskih in italijanskih čezmejnih podjetij sta bila v ospredju na tehničnem srečanju, ki ga je priredilo tržaško zdravstveno podjetje včeraj dopoldne v veliki dvorani šole Volta. Pobuda je bila namenjena vsem, ki so zaposleni v gradbenem sektorju v deželi Furlaniji-Julijski krajini, poseben poudarek pa je bil na birokratskih obveznostih in prilaganje delovanja podjetij raznim normativom, ki večkrat preobremenjuje njihovo delovanje.

Na srečanju so govorili številni strokovnjaki, in sicer Giovanni Facca, Alessandro Miele, Giovanni Perin, Renzo Simoni in Sandro Venturini. O usklajevanju zakonodaje in prilaganju normativom na čezmejnem območju je govoril direktor Slovenskega dejavnega gospodarskega združenja Andrej Šik, ki je predstavil temu namenjen specifičen evropski projekt Transarmen. Projekt se je začel lani in je bilo prvo operativno srečanje sredi maja v Sežani, ko je projekt dejansko tudi stekel.

Vodilni partner projekta, ki je sofinanciran v okviru čezmejnega sodelovanja

Srečanje je bilo v veliki dvorani zavoda Volta

FOTODAM@J

Slovenija-Italija 2007-2013, je SDGZ, je razložil Šik, partnerji pa so številne zbornice in organizacije iz Italije in iz Slovenije. Med temi so Confindustria, CNA, Confartigianato na italijanski strani ter Gospodarska

zbornica Slovenija, Obrtna zbornica Slovenije in razne območne zbornice na slovenski strani. Namen projekta je pomagati slovenskim podjetjem, ki hočejo poslovati v Italiji in italijanskim podjetjem, ki po-

slujejo v Sloveniji. V okviru projekta, ki se bo zaključil aprila leta 2015, zbirajo v ta namen informacije za usklajevanje poslovanja podjetij slovenskih oz. italijanskih zakonodaj. Obe državi sta namreč članici EU, vendar so zakoni in normativi za poslovanje za podjetnike različni. Na osnovi projekta Transarmen naj bi torej omogočili čezmejnemu podjetniku, da bo v prihodnosti brez težav delal tako v Trstu kot v Kopru ali Ljubljani. Pobudniki projekta bodo podjetnikom, ki se obrnejo nanje, v tej luči pripravili pogoje za poslovanje v drugi državi ob upoštevanju zakonodaje.

Največ slovenskih podjetij posluje v Italiji na področju gradbeništva. Toda če mora npr. podjetnik odpeljati odpadni material z gradbišča, mora biti v Italiji vpisan na poseben seznam. Odgovoren za varnost na gradbišču pa je lahko le tisti, ki je sledil posebnemu tečaju. Skratka, v Italiji je dosti normativov, ki se jih morajo slovenska podjetja držati, to pa je tudi prispevek za izboljšanje ponudbe in konkurenčnosti, je poudaril Šik, saj bodo vsi delali pod istimi pogoji.

A.G.

Predstavitev rezultatov čezmejnega sodelovanja

V kongresnem centru Area Science Park, v stavbi C1 bo danes dopoldne od 9. ure dalje miting Health Network. Vodilno zdravstveno osebje in ustanove iz FJK in Slovenije bodo predstavili rezultate sodelovanja med državama, v okviru katerega je bila kot prva tovrstna v Evropi ustvarjena mreža šestih italijanskih in slovenskih bolnišnic. Na zasedanju bodo predstavili rezultate štirih čezmejnih projektov s področja zdravstva, ki jih je koordiniralo združenje EGIZ Net Europe: e-Health, e-Cardionet, e-Surgerynet in IntegrAid.

TDD predstavlja P. Gerdola

Petkov televizijska oddaja TDD predstavlja na omrežju RAI 3 BIS bo noči namenjena zasneženim poljanam oziroma uveljaviti našega človeka na mednarodni ravni. Ta oseba je tržaški rojak, ki pa se je poročil in preselil v Žabnice v Kanalski dolini - Peter Gerdol, s katerim se je Erik Dolhar pogovarjal o trenutnih snežnih razmerah v deželici pod Svetimi Višarjam, zlasti pa o njegovi novi službi pri Mednarodni smučarski zvezi Fis, kjer je odgovoren za moški del celinskega pokala - nekakšne B lige svetovnega smučarskega pokala. Govor bo tudi o novostih na smučiščih tako Kanalske doline kot na obronkih Kanina. Kotiček TDD predstavlja bo na sporednu takoj po dejelnem televizijskem dnevniku, približno ob 20.50. Ponovitev oddaje bo v sredo okrog 20.10.

V Contradi komedija Tres

Drevi bo v Bobbiovem gledališču prva ponovitev zanimive komedije Tres sodobnega španskega avtorja Juana Carlosa Rubia, v katerem nastopajo tri priznane italijanske igralki: Anna Galiena, Marina Massironi in Amanda Sandrelli, kot edini moški igralec pa Sergio Muniz. Tudi režijo je podpisala ženska, in sicer Chiara Noschese, mojstrica lahkotnih, a nikakor ne plehkih predstav. Delo spada v rdeči abonmajski niz gledališča La Contrada in bo na sporednu do vključno ponedeljka, 8. decembra.

Protagonistke komedije so tri bivše sošolke, ki se srečajo po več kot dvajsetih letih, v katerih jih je življenje zaznamovalo vsako po svoje. Po nekaj nori noči skujejo načrt za prihodnost: vse tri bodo zanosile z istim moškim, Albertom, ki pa mora nekaj skriva...

Vandala uničevala tujo lastnino

V noči s sredo na četrtek so imeli tržaški policisti obilo dela z mladeničema, ki sta uničevala tujo lastnino. Vinjena družba približno desetih ljudi se je spreha po Ul. Battisti, nekateri med njimi so uničevali zaboljive za ločeno zbiranje odpadkov. 23-letni M. A. s stalnim bivališčem v Lignanu je s pestjo udaril pokrov motorja na parkiranem avtomobilu in s tem obtolkel pločevino. Ko sta te prizore videla dva policista, ki sicer to noč nista bila v službi, sta poklicala urgentno številko 113 in prosila za pomoč. Policista sta pristopila k družbi, ki se je takoj razkroplila, z njima pa je bil nerazpoložen le 23-letni V. B., sicer rojen v Moldaviji, stalno bivališče pa ima v Spilimbergu. Policistoma, nad katerima je dvignil tudi pest, vidno pijan ni hotel izročiti osebnega dokumenta. Ko je na kraj dogodka prispeval mobilni oddelek policije, so mladeniča odpeljali na policijsko postajo. Kmalu zatem je tja prišel tudi M. A., ki je prevzel odgovornost za poškodovanje avtomobila. Oba mladeniča so policisti ovadili.

Počastili spomin na policista L. Vitullija

Policija se je s sveto mašo v cerkvi blažene device Rožnovenske spomnila policijskega inšpektorja Luigija Vitullija, ki je leta 1999 umrl med opravljanjem službenih dolžnosti. Mašo je daroval don Paolo Rakic, petnajstletnico smrti pa so obeležili z molitvijo in lepimi besedami. Nato so policisti položili venec na Vitullijev grob v Barkovljah. Po njem pa so na Općinah včeraj poimenovali tudi občinski park v Ul. Sant'Isidoro, kjer so policistu v spomin postavili tudi tablo. Spominske prireditve sta se med drugimi udeležila podžupanja Fabiana Martini in kvestor Giuseppe Padulano. (sc)

SV. JAKOB - Jutri ob 15. uri bo četrt obiskal sv. Miklavž

Praznično, sijoče in veselo bo po zaslugi lokalnega združenja trgovcev

Božično-novoletni prazniki so skoraj že pred vrati. Najprej so v prazničnih barvah zažarele mestne ulice, zdaj pa so zasijale tudi trgovine izložbe. Praznično in sijoče pa je tudi pri Sv. Jakobu, kjer se je združenje trgovcev Sv. Jakob - Naš, vaš rajon še posebej potrudilo.

Člani združenja, v katerem so lokalni trgovci, so poskrbeli za lično ulično razsvetljavo. Kljub vztrajni gospodarski krizi jim je uspelo prepričati člane, da je vredno vlagati v praznične prreditve, saj se na ta način v kraj privabijo tudi drugi obiskovalci, je prepričana cvetličarka Alida Emili, upraviteljica tradicionalne cvetličarne Savina. Prizadevnim trgovcem pri sv. Jakobu je veliko do tega, da se okrasitev razširi iz mestnih središč tudi v četrtrne skupnosti. Svetojakobska skupnost je pripravila tudi Miklavževe prireditev, ki bo razveselila najmlajše občane. Ti se bodo veselili jutri ob 15. uri na Trgu sv. Jakoba za cerkvijo, otroke pa bodo poleg prvega decembrskega svetega moža, s katerim je povezano obdarovanje otrok, razveselili tudi klovn, žonglerji, požiralec ognja ... V primeru slabega vremena se bo praznični dogodek preselil v Ul. Frausin. Letos pa žal ne bodo izpeljali loterije, ki se jih morajo zaradi pomanjkanja sredstev odreči.

S cvetličarko, ki že skoraj štiri desetletja vodi družinsko cvetličarno pri Sv. Jakobu, sva obujali tudi stare čase, ki nimajo nič skupnega s sedanjimi. Med klepetom sva ugotavljali, da je ta kriza globoko zarezala v trgovsko panogo in popolnoma spremeniла navade ljudi. »Sv. Jakob je bil nekoč izredno živahn četrt, zdaj pa se je vse spremeno, v poldanskem času na ulicah ni žive duše. Kot da bi se ljudje bali zapustiti svoje domove,« je potarnala vestna podjetnica. Prav apatija in vdanost lokalnega prebivalstva in meščanov v krizo predstavljata tukajšnjim trgovcem izziv za organizacijo dogodkov, s katerimi želijo revitalizirati četrt. Praznično vzdušje v režiji lokalnega združenja pa bo bojnik pred božičem s svojim obiskom počastil tudi župan Roberto Cosolini. (sc)

Cvetličarka Alida Emili ima veliko zaslug za praznično razsvetlitev Sv. Jakoba

FOTODAM@N

PROMETNA NESREČA - Dalj časa zaprta cesta pri Ključu

Tovornjak počez

Na državni cesti 202 je včeraj popoldne pri Ključu prišlo do nesreče, ko se je tovornjak, najbrž zaradi neprevidnosti, »zavrtel« na cestišču in se postavil počez. Po podatkih lokalne policije je prišlo do dolgih zastojev in začasnega zaprtja ceste. K sreči ni bilo v

nezgodno vpleteno nobeno drugo vozilo, voznik tovornjaka pa je odnesel brez posledic. Najhujša posledica je bilo izlitje dizelskega goriva, ki je izteklo iz rezervoarja. Na kraju dogodka so bili tudi gasilci, ki so opravili cestišče in pomagali vozilo obrniti v pravo smer.

FOTODAM@N

ZSKD - Srečanje z generalno konzulko RS

Podpora projektom

Ob veselem dnevu kulture so se pogovarjali o načrtih za leto 2015 in novi izvedbi Slofesta

Tretji december velja za veseli dan kulture. Rojstni dan Franceta Prešerna je obeležila tudi Zveza slovenskih kulturnih društev, ki je v sredinah dopoldanskih urah priredila srečanje z generalno konzulko Republike Slovenije v Trstu Ingrid Sergaš in s konzulko Eliško Kersnič Žmavc. Pobudnik dogodka je bil pokrajinski odbor ZSKD za tržaško pokrajino, predstavljeni so ga predsednica Živka Persi ter odbornika Martin Lissiach ter Ksenija Majovski.

Beseda je tekla še zlasti o dejavnostih Zveze slovenskih kulturnih društev s posebnim poudarkom na projekti, ki jih ZSKD načrtuje v naslednjem letu, v prvi vrsti Slofest 2015. Generalna konzulka je pozdravila zamisel o ponovitvi uspešne prireditve. »Tovrstne pobude izpoljujejo visoko zastavljene cilje«, je poudarila generalna konzulka, »potrebno jim je zagotoviti tudi primerno vidljivost v Sloveniji. Še

Živka Persi z generalno konzulko Ingrid Sergaš in konzulko Eliško Kersnič

posebno pozornost sta si zasluzila aktivnost štivilnih mladih ter pogled, ki presega meje posamezne pokrajine in je usmerjen v širšo deželno razsežnost. »Skupne prireditve so dragocene pri povezovanju celotne narodne skupnosti,« je poudarila generalna konzulka Ingrid Sergaš.

NŠK - Predstavitev tudi v Trstu

Zbirka in koledar GMD sta med bralci že 90 let

V čitalnici Narodne in študijske knjižnice so v sredo predstavili letošnjo knjižno zbirko Goriške Mohorjeve družbe in pripadajoči koledar, ki se ponasi s devetdesetletno tradicijo. Po goriški in ljubljanski predstavitvi, o katerih smo že poročali, so tako tudi tržaškim bralkam in bralcem spregovorili o Iztrganih spominih Draga Štoke, Črniški kroniki župnika Alojzija Novaka ter seveda o bogatem Koledarju 2015, ki na preko 300 straneh prinaša bogat izbor člankov; uredil ga je Marko Tavčar, umetniško oblikoval pa slikar Edi Žerjal. Prisotni so bili tako avtorji kot uredniki.

KONGRES Novosti v pediatriji

Alergije, psihosocialne in revmatične težave, vročinska stanja - vse te težave so izražene tudi z medicinskimi kraticami, o katerih se bo govorilo na pediatričnem kongresu, ki bo na Pomorski postaji potekal danes in jutri.

Ena izmed tem na kongresu, ki bo doživel 27. izdajo, bodo tudi psihopatologije otrok kot posledica nasilja in zlorab. Pediatri z vseh koncev Italije bodo govorili tudi o ravnjanju v primerih otrok z duševnimi motnjami in o preventivnih študijah genov, ki so odgovorni za motnje. Dotaknili pa se bodo tudi nekaterih drugih izzivov, med katerimi velja izpostaviti izziv pediatrov, kako prepoznati težave, ki jih ima odraščajoči posameznik.

V Trstu pričakujejo več kot 1200 pediatrov, ki bodo ob tej priložnosti dobro zapolnili nastanitvene zmogljivosti. Organizator kongresa, konzorcij Promotrieste, je na včerajšnji predstaviti dejal, da je tržaški kongres pediatrov eden najbolj obiskanih tovrstnih kongresov v Italiji, v našem mestu pa ima kongres tudi pozitiven vpliv na gospodarstvo. (sc)

DOBRODELNOST Zbiranje sredstev s prireditvijo Buon Anno Trieste

Stanovska organizacija trgovcev na drobno Confcommercio bo v sodelovanju z drugimi partnerji pripravila dobrodeleno prireditvev Buon Anno Trieste 2015. Ta bo na programu v sredo, 7. januarja, ob 20.30 v Stalem gledališču FJK, izkupiček pa bo tokrat namenjen sprejemnemu centru San Martino v Ul. Udine, kjer osebam v stiski prenocošče in osnovno prehrano nudi skupnost San Martino al Campo.

Podrobnosti dobrodelnega večera so predstavili včeraj. Povedali so, da bo gost prireditve igralec, show man in pevec Massimo Lopez, ki se bo ob tej priložnosti predstavil v logi swing pevca. Na koncertu bo Lopez zapel klasične swing skladbe iz različnih zgodovinskih obdobjij. V okviru prireditve bodo podelili tudi nagrado Rosa d'argento, s katero vsako leto počastijo službenega podjetnika ali kulturnika. Srebrno vrtnico bosta letos prejela Enrico Samer in Veit Heinichen. Za športne dosežke bodo z nagrado Rose di Cristallo nagradili jadralki Carlotta Omari in Francesco Cirillo ter plavalko Valentino Cepak.

Vstopnice za dobrodeleni dogodek je možno prevzeti na sedežu Confcommercia v Ul. San Nicolò 7, od ponedeljka do četrtek med 8. in 12.30 in med 14. in 16.30, ob petkih pa samo v dopoldanskih urah. Zainteresirani lahko prispevajo, kolikor želijo, a ne manj kot 5 evrov. (sc)

GASILCI - Slovesno praznovanje zavetnice Sv. Barbare

Vsakdanje dragoceno delo gasilcev tržaškega poveljstva

Gasilci pokrajinskega poveljstva so v letu 2014 opravili 5332 posegov. Od teh je bilo med drugim 165 zaradi prometnih nesreč, 185 zaradi uhanjanja plina, 266 je zadevalo reševanje živali, 612 je bilo protipožarnih ukrepov, pomagali pa so 695 osebam.

To so le nekateri podatki dragocenega delovanja tržaških gasilcev v letu 2014. Podatke so posredovali v okviru prireditvev, ki so bile včeraj ob praznovanju zavetnice gasilcev Sv. Barbare.

Osrednja slovesnost na Tržaškem je bila kot vselej na sedežu pokrajinskega poveljstva v Ul. D'Alviano, ki je bil odprt za javnost, v okviru praznovanja pa so odprli tudi fotografsko razstavo.

Praznovanje je potekalo v bistvu ves dan. Dopolne je bila ob udeležbi predstavnikov lokalnih uprav in javnih institucij oziroma oblasti maja, še prej pa so postavili nekaj venec v spomin na gasilce, ki so padli med opravljenem svojega dela. Glavni govor je imel nato pokrajinski poveljnik gasilcev Eros Mannino, ki je tudi podal obračun delovanja v zadnjem letu.

Tržaška vladna komisarka Francesca Adelaide Garufi je v nadaljevanju

SEJEM - Na Trgu sv. Antona

Slovenska knjiga v centru mesta

Da je knjiga hrana za našo dušo, se bo bržkone marsikdo strinjal. In ker Slovenci v Trstu že nekaj časa ne moremo kupiti knjig v maternem jeziku, bo bržkone razveseljiva novica, da se bo bodoči upravitelj nastajajočega Tržaškega knjižnega središča, podjetje TS360, udeležil božičnega sejma, ki se bo v Trstu začel 10. decembra.

Slovenskim zamejskim založbam, Mladiki, Založništvo tržaškega tiska in Goriški Mohorjevi, se je zdelo nepojmljivo, da v božičnem času slovenski kupci ne bi mogli kupiti knjig v maternem jeziku. Te že od nekdaj veljajo kot izvirno božično darilo, še posebej za otroke, ki jih s knjigami lahko pošljemo v deželo domišljije, znanja in raziskovanja. Založniki so zato strnili vrste in soglasno sprekeli odločitev za »debi« na prazničnem sejmu v mestu.

Hiške na tržaškem božičnem sejmu bodo obravale od prihodnje srede do 24. decembra, in sicer vsak dan med 10. in 20. uro, ob petkih in sobotah do 21. ure, na božič-

čni predvečer pa bodo z obratovanjem prenehali ob 18. uri.

Zamejski založniki sicer še ne vedo povedati, kje bo točno stala njihova sejemska hiška, spomnimo pa lahko, da bo sejem potekal na Trgu sv. Antona Novega in na okoliških ulicah. Omenjene založbe bodo prodajale izdane in aktualne knjige za odrasle, slovarje in priručnike za učenje slovenščine, pestro in izbrano ponudbo knjig pa objavljajo za naše najmlajše bralce. Otroško literaturo bodo prispevale tudi nekatere založbe iz matične države, sta nam povedali Ilde Košuta in Nadia Roncelli, ki se nadelata dobrega obiska. Starši, babice in dedki, tete in strici bodo poleg pravljic z božično tematiko za naše mlade bralce lahko kupili tudi klasične pravljice, didaktične knjige, slikanice itd. Sejemska ponudba bodo lepo zaokrožili tudi obrtni izdelki Jerneja Bortolata, kupcem in mimoidočim pa bosta vse sejemske dni prijazno svetovali Ilde Košuta in Ivana Terčon. (sc)

Tečaj za grafične oblikovalce, ki sanjajo o Hollywoodu

Impact Hub v Ulici Cavana 14 je prostor, ki so ga odprli in opremili mladi, da bi spodbujali podjetništvo, mednarodne izmenjave in predvsem inovativne ideje. Po besedah samih pobudnikov je to pospeševalc podjetij in obenem »krajevno vozlišče mednarodne mreže, v kateri se ljudje pogovarjajo v jeziku družbene inovativnosti«. V Impact Hubu bo danes med 18. in 20. uro predstavitev tečaja računalniškega grafičnega oblikovanja, ki ga že vrsto let organizira Big Rock - prva italijanska šola za vizualne efekte. Srečanje je namenjeno ljubiteljem grafičnega oblikovanja. Po besedah organizatorjev je omenjeni tečaj edinstvena priložnost, saj ne zahteva nobenih posebnih pogojev - ni starostnih omejitev, ne zahteva predhodnih kompetenc in diplom (čeprav je naziv tečaja Master, to ni pravi postdiplomski študij). »To je dobra alternativa klasičnim poklicem in pomanjkanju delovnih mest. To je tečaj, ki ti lahko spremeni življenje,« trdijo v šoli Big Rock, katere sedež je v kraju Roncade pri Trevisu. Ustanovitelj šole Marco Savini bo vodil srečanje in med drugim povedal, da veliko nekdajnih tečajnikov danes dela pri najpomembnejših produkcijskih hišah na svetu, kot sta na primer Pixar in Dreamworks. Ustvarili so mednarodno mrežo za vizualne efekte in poleg tega, da delajo to, kar jim je všeč, pomagajo drugim tečajnikom pri iskanju službe.

Gasilci so pokazali, kaj znajo

FOTODAMJ@N

nju podelila priznanja nekaterim gasilcem, ki so še posebej izkazali pri delu ali so se upokojili.

Na sedežu pokrajinskega poveljstva so se tržaški gasilci v dopoldanskem delu predstavili javnosti in nekaterimi vajami pokazali, kaj zna-

jo, pri gašenju ognja in drugimi vajami pa so sodelovali vsi oddelki. Poleg fotografiskske razstave je vodstvo gasilcev v popoldanskem delu odprlo tudi manjše območje za male otroke, poimenovano »Pompieropoli« ali mestno gasilcev.

PRAZNIČNI DNEVI - Na Opčinah in v Šempolaju

Miklavževi sejmi tudi v znamenju ustvarjalnosti

V dneh, ko med ubogljive in prijazne otroke prihaja radodarni Miklavž, se po naših društvenih vrstijo tudi tradicionalni Miklavževi sejmi. Enega izmed teh so v sredo odprli v openskem Prosvetnem domu, pravilo pa ga je kulturno društvo Tabor. Sejem je bogat, na ogled so darilca za vsak žep in okus (okrasni in uporabni predmeti, kompozicije iz suhega cvetja, leseni, volneni izdelki, nakit, čipke itd.). Društvena Knjižnica Pingo Tomazič in tovarisi je poskrbela za sejem rabljenih knjig, v sodelovanju z založbo ZTT pa so na voljo tudi nekatere novosti. Sejem bo odprt do sobote med 16. in 19. uro, v nedeljo pa med 9.30 in 13. uro.

Sredino odprtje je obogatil nastop domačega osnovnošolskega zborčka in nastop mladih plesalk, ki obiskujejo delavnico pod mentorstvom Jelke Bogatec. Včeraj pa so v Prosvetnem domu predstavili zanimiv vodnik Slovenija v žepu, ki je izšel pri ZTT, uredila pa sta ga Vojmir Tavčar in Mitja Tretjak.

Zavrhno je v teh dneh tudi v Štalci, kjer so v sredo odprli tradicionalni božični sejem in predstavili stenski koledar za leto 2015; zanj je šempoljsko društvo Vigid tokrat izbralo stare fotografije o življenju v kraških vasih. Na odprtju so nastopili člani Mladinske glasbene skupine Vigid Kraški fenomeni, ki jih vodi Aljoša Ksaksa. Na ogled so tudi ročna dela in slike članic Kruta ter Katerine Kalc, Štefana Turka, Vesne Benedetič, Rožnice Nadlišek in Taddea Sedmaka. Sejem in razstave so danes na ogled med 15. in 17. uro.

Zgoraj mladi glasbeniki na odprtju božičnega sejma v Štalci, levo Mitja Tretjak in Vojmir Tavčar predstavljata svoj vodnik v Prosvetnem domu

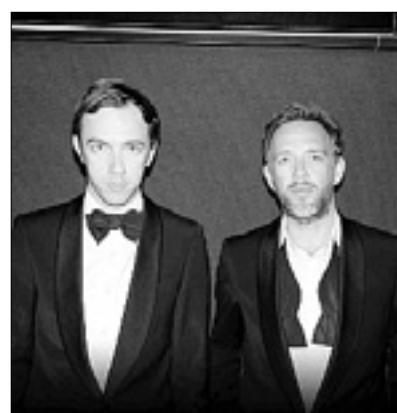
FOTODAMJ@N

ELEKTRONSKA GLASBA - Do nedelje Svetovno znani dj-ji tri dni na Electroblogu

Trst se bo že deveto leto zapored spremenil v deželno prestolnico elektronske glasbe. Združenje Etnoblog prireja namreč tudi letos, v sodelovanju z nočnim klubom Tetris, priljubljeni glasbeni festival Electroblog. Organizatorji so tudi tokrat poskrbeli za izredno bogat glasbeni program. Od danes do nedelje bodo v treh različnih lokacijah nastopili številni svetovno znani dj-ji, kot so Dj Hell, Alexander Robotnick, Peter Kruder, 2ManyDjs in še veliko drugih. A pojedimo po vrsti.

Festival elektronske glasbe se bo začel nočjo, ko se bo ob 21. uri v nočnem klubu Tetris (Ul. della Rotonda 3) na odru prikazala Kanadčanka Barbara Lehnhoff, bolje poznana s pseudonimom Camilla Sparkss. Dve uri kasneje se bo žur preselil v prostore združenja Etnoblog (Trajanovo nabrežje 1/3), kjer bo svoje plošče najprej vrtel glasbeni kolektiv Electrosacher, ki ravno letos praznuje petnajst let delovanja. Takoj za njim se bo mešalne mize polastil dunajski dj Peter Kruder. Kruder je s kolegom Richardom Dorfmesterjem proti koncu devetdesetih zaslovel z nekaterimi imenitnimi glasbenimi remiksami bendov, kot so Depeche Mode, Trüby Trio in Roni Size.

Drugi dan se bo festival začel že v popoldanskih urah in sicer v pasaži Tergesteo, kjer bo od 18. ure poteka la okrogla miza, na kateri bodo postavili pod drobnogled figuro dj-ja v zadnjih štiridesetih letih, razvoj glasbenih festivalov in promocijo »zdrave zabave«. Nočni žur bo najprej potekal v Tetrisu, kjer bo ob 21. uri nastopila legenda italijanske elektronske glasbe Alexander Robotnick. Robotnick (pravo ime Maurizio Dami) velja, tako kot Giorgio Moroder, za očeta italijanske elektronske glasbe. V Tetrisu je nastopil že lani in takrat dokazal, da ni še prestar za nočne klube. Takoj ko bo Robotnick zaključil svoj glasbeni set v Tetrisu, bo v Etnoblogu nastopila ruska dj in producentka Dasha Rush, ki

David in Stephen Dewaele - 2ManyDjs

bo poslušalce segrela s svojo značilno techno glasbo. Glavni gost večera pa bo nedvomno angleški techno dj James Ruskin.

V nedeljo bosta prišli na vrsto glavnih atrakcij festivala. Glasbeno prizorišče se bo premaknilo v staro pristanišče, kjer bo najprej nastopil tržaški glasbeni kolektiv Ohmygod!, takoj za njim pa nemški dj in glasbeni producent Dj Hell. Helmut Josef Geier bo ljubiteljem elektronske glasbe predstavil stare in novejše glasbene remikske z njegovo značilno electroclash glasbo, to je mešanico new wave, electro, dance in acid house ritmov.

Zvezdi večera pa bosta gotovo belgijska brata David in Stephen Dewaele, splošno znana z imenom 2ManyDjs, ki bosta zaključila letošnji deveti Electroblog. Belgijška brata spadata med najboljše glasbene »remiksere« na svetu. V njunih glasbenih setih lahko prisluhnemo tako komadom skupin kot so Nirvana, Muse, Destiny's Child kot pesmim Iguane Iggyja Popa in avstralske pop zvezdnice Kylie Minogue. Končni rezultat pa je vedno imeniten.

Več informacij o nastopajočih glasbenikih, urnikih in vstopnicah letosnjega Electrobloga lahko dobite na spletni strani www.electroblog.it.

R.D.

V Revoltelli srečanje o obmejni književnosti

V muzeju Revoltella bo jutri z začetkom ob 9.30 srečanje o obmejni književnosti in novinarstvu. Poobudnik je Andro Merku v sodelovanju z novinarsko zbornico, novinarskim sindikatom, Občino Trst, Deželo in sedežem RAI. Na pobudi bosta med drugim sodelovala tudi Boris Pahor in Dušan Jelinčič.

V Medjevasi razstava Noris Bevilacqua

Na turistični kmetiji Casa Rosmar v Medjevasi bodo danes ob 15. uri odprli razstavo slikarke Noris Bevilacqua. Njene slike bodo na ogled med 15. in 18. uro ob sobotah in nedeljah do konca decembra.

Božični koncert v cerkvi pri Sv. Antonu

V cerkvi Sv. Antona na istoimenskem trgu bodo drevi ob 20.30 božični koncert v izvedbi orkestra mestnega gledališča Giuseppe Verdi. Koncert prirejajo Rotary klub Trst, Trst sever in Milje v sodelovanju z operno hišo.

Etični in okoljski filmi v Ul. dei Fabbri

V gledališču v Ul. dei Fabbri 2 bodo drevi predvajali film Caccia spa (Lov dd) v sklopu pobude etičnega in okoljskega filma. Ogled bo spremljal konferenca, ki jo bo vodil Massimo Vitturi.

Poklon pokojnemu Leliju Luttazziju

V preteklih dneh je izšla zgoščenka s pesmimi pokojnega Lelija Luttazzija z naslovom Lelio swing. Zgoščenka je priložena reviji Musica jazz, ki je na voljo v kioskih.

Včeraj danes

Danes, PETEK, 5. decembra 2014

SAVO

Sonce vzide ob 7.29 in zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.53 - Luna vzide ob 15.58 in zatone ob 7.02.

Jutri, SOBOTA, 6. decembra 2014

MIKLAVŽ

VРЕМЕ ВЧЕРАЈ: temperatura zraka 7 stopinj C, zračni tlak 1014,8 mb ustavljen, vlagi 90-odstotna, veter 19 km na uro severovzhodnik, nebo oblakočno s padavinami, morje razgibano, temperatura morja 16,5 stopinje C.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.50, 21.10 »Hunger games - Il canto della rivolta«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Mummy«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 18.00 »L'immagine mancante«.

FELLINI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il sale della terra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.15, 20.15 »My Old Lady«; 22.15 »Trash«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Viviane«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.40, 18.30 »Božiček in jaz«; 16.15 »Božičkov vajenec in čarobna snežinka«; 18.40, 20.50, 22.20 »Butec in butec da«; 16.10, 18.20, 20.00, 22.30 »Igre lakote: Upor - 1. del«; 18.50, 21.00 »Kako se znebiti šefa«; 20.45 »Medvezdje«; 16.00, 18.00 »Pingvini z Madagaskarja«; 17.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 16.20, 20.20 »Ujemi Božička«; 18.10, 20.10, 22.10 »Večna najstnica«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Scemo e più scemo 2«; 18.15, 21.15 »Interstellar«; Dvorana 2: 16.40, 18.30, 20.20 »I pinguini di Madagascar«; 18.20, 22.00 »Scusate se esisto!«; Dvorana 3: 20.10, 22.00 »Ogni maledetto Natale«; 18.30 »Il giovane favoloso«; 16.45, 21.00 »Un amico molto speciale«; Dvorana 4: 16.30, 21.50 »Sils Maria«; 16.45 »Il mio amico Nanuk«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.40, 19.05, 21.30, 22.15 »Scemo e più scemo 2«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Magic in the Moonlight«; 16.30, 18.25, 20.20 »I pinguini di Madagascar«; 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Un amico molto speciale«; 16.30, 19.00, 21.30 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 19.00 »I vichingi«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »Ogni maledetto Natale«; 16.30 »Scusate se esisto!«; 21.10 »Interstellar«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30,

20.10, 22.10 »Scemo e più scemo 2«;

Dvorana 2: 16.40, 18.20, 20.00 »I pinguini di Madagascar«; 21.45 »Hunger games - Il canto della rivolta«; Dvorana 3: 17.10, 20.00, 22.10 »Magic in the Moonlight«; Dvorana 4: 16.30, 18.10, 20.10, 22.15 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«; Dvorana 5: 17.50, 19.50 »Ogni maledetto Natale«; 22.00 »Clown«.

KRU.T obvešča udeležence izleta v Treviso - ogled razstave »Japonska od samurajev do animejev«, da je v pondeljek, 8. decembra, odhod avtobusa iz Trsta, Trg Oberdan - Deželna palača, ob 7. uri; postanek v Seljanu, hotel Posta, ob 7.20. Prosimo za točnost!

SPDT prireja v nedeljo, 14. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v neznan«. Odhod s trga Oberdan ob 8. uri in ob 8.15 z Opčin, izpred hotela Daneu. Izlet je primeren za vse. Pohodu bo sledilo kosilo in družabnost. Udeleženci morajo imeti pri sebi veljavni osebni dokument. Vpisovanje do vključno pondeljka, 9. decembra. Za prijave tel. št. 040-413025 (Marinka) ali 040-220155 (Livio).

Čestitke

Dragi SILVANO! Ob tvojem današnjem, okroglem življenjskem jubileju ti iz srca čestitamo in želimo veliko, veliko zdravja! Joško z družino.

V Sesljanu stric SILVANO živi in danes okrogli rojstni dan slavi! Vse lepo mu želijo Josette, Marisol, Kimy in Rassel.

Dragi PATRIK, danes praznuješ 13 let. Mi vsi ti želimo vse najboljše in polno uspehov v šoli in športu. Zadeni 13 lepih košev. Zdravo!

Turistične kmetije

KMETIJA ŽAGAR JE ODPRTA v Bazovici do 7.12.2014.

Vabljeni!

040-226382

Zaprt ob sredah.

Osmice

BERTO IN VASILIJ PIPAN sta odprla osmico v Mavhinjah 22/D. Tel. št. 040-299453.

JADRAN je odprl osmico, Ricmanje št. 175. Tel.: 040-820223.

OSMICO je odprl Zidarič, Praprot št. 23.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

V LONJERJU ima Gabrijel osmico. Vabljeni na domačo kapljico in prigrizek. Tel.: 338-3976187.

Loterija 4. decembra 2014

Bari	81	4	60	71	33
Cagliari	55	3	36	85	14
Firence	53	25	9	17	44
Genova	30	54	45	56	29
Milan	73	30	26	64	1
Neapelj	17	16	8	6	58
Palermo	17	61	41</		

Društvi Finžgarjev dom in Vesela pomlad
obveščata, da bo
DANES, 5. decembra, ob 16h
prišel v Finžgarjev dom

SVETI MIKLAVŽ

V pozdrav mu bo zapel
OPZ Vesela pomlad
(vodi Andreja Štucin Cergol)

Sledila bo igrica
'Čudne želje'
v izvedbi otrok igralske
skupine Tamara Petaros
(vodi Manica Maver)

Mali oglasi

Izgubil sem ključe avta znamke ford v okolici pošte v Križu. Najditelj naj pokliča na tel. št. 040-226826.

Isčem deло kot pomočnica starejšim in bolnim, 24 ur na dan. Kličite na tel. št.: 329-6055490.

Isčem veje trte šmarnice in kozjega ziza. Tel. št. 040-4528403 (v večernih urah).

Posojam na dom napravo za merjenje radona v stanovanju in kleteh. Tel.: 339-8201250.

Prodam 4 zimske gume, rabljene dve sezon, velikosti 165/70 R14 znamke yokohama. Tel. št.: 340-6106710.

Prodam avto ford fiesta, letnik 2013, sivo-temne barve, cena po dogovoru. Tel.: 040-220443.

Prodam avto toyota rav 4D sol, letnik 2004, plave metalizirane barve, 3 vrata, servisiran. Tel. 320-1614713.

Prodam neustekleničeno ekstradeviško olje. Cena 14,00 evrov na liter. Tel.: 339-6013695.

Prodam sliko Stanota Žerjala velikosti 120 x 90. Motiv: Cesta skozi gozd proti jezerčku. Tel. št.: 040-272701 (ob uri obedov).

Lekarne

Do sobote, 6. decembra 2014:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Rossetti 33 - 040 633080, Ul. M ascagni 2 - 040 820002, Općine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Mascagni 2, Borzni trg 12, Općine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Nočna služba
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Borzni trg 12 - 040 367967.

www.farmacistitreiste.it
118: hitra pomoč in dejurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Garofolo.

Obvestila

SSG IN ZTT vabita na »Sejem po sejmu«, ki bo v foyeru Kulturnega doma v Trstu ob vsaki predstavi v decembri. Na razpolago bodo najnovejše knjižne izdaje in druge uspešnice ZTT-ja.

CENTER OTROK IN ODRASLICH HARMONIJA organizira tečaj za nosečnice. Informacije in prijava: tel. št. 320-7431637 ali center.harmonija@gmail.com.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira danes, 5. decembra, ob 18. uri potopisno predavanje Petra Draškočeviča: Potovanje v Altaj »ruski Tibet«, v prostorih gostilne na Razdrtem; ob 20. uri pohod ob polni luni na Nanos, izpred gostilne. Pohod je v vsakem vremenu, potreben je primerno opremiti. (Redni pohodi so vsak petek, ki je najbližje polni lunu, od septembra do maja, po potopisnem predavanju).

FOTOVIDEO TS80 vabi člane, prijatelje in simpatizerje danes, 5. decembra, ob 19. uri na sedežu kluba, Ul. S. Giorgio 1, na zaključni »Božični Party 2014«, da nazdravimo prihajočemu letu.

PREDAVANJE O ZDRAVLJENJU Z RASTLINAMI napovedano za danes, 5. decembra, ob 18. uri v kulturnem centru Anton Uškar - Miro pri Domju, odpade.

TPP P. TOMAŽIČ sporoča da bosta danes, 5. in v torek, 9. decembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redni pevski vaji.

ZALOŽBA MLADIKA sporoča, da bo Miklavžev sejem trajal do danes, 5. decembra, od 10. do 14. ure. Razstava knjig založbe Mladika za otroke in odrasle poteka v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, Trst. V okviru sejma bo danes, 5. decembra, ob 12. uri urednik knjige »Od Galicije do Južne Tirolske« Vinko Avsenak predaval o prvih svetovnih vojnah.

SKD OPLA - Novo ustanovljeno društvo v Bregu vabi na Božični sejem od 6. do 8. decembra, ki se bo odvijal na trgu v Boljuncu, od 9.30 do 20.00.

DOLINSKA OBČINSKA UPRAVA prireja v torek, 9. decembra, ob 19.00 v srenjski hiši v Borštu srečanje z vaščani iz Boršta, Zabrežca in Hrvatov o bodočih načrtih za te vasi.

JUS NABREŽINA obvešča člane in prijatelje, da se je začelo vzdrževalno čiščenje Brščic ter pobiranje suhih drv in čersakov. Za pojasmila in organizacijo čiščenja lahko pokličete tel. št.: 347-6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj) in 329-3177329 (Gianni).

MAŠA V ITISU (Ul. Pascoli 31) v Marijinem in predbožičnem duhu, z obiskom tamkajšnjih gostov, bo v sredo, 10. decembra: ob 16.10 molitev rožnega venca, ob 16.30 sv. maša, ki jo bo daroval g. Klemen Zalar. Sodelujejo župnijsko občestvo od Sv. Vincencija, slovenski verniki in Vincencijeva Konferenca.

ZDruženje PROSTOVOLJCEV HOSPICE ADRIA ONLUS vabi na predavanje Paliativne oskrbe kot vrednota civilne družbe ter »humanega združenja« v sreda, 10. decembra, ob 18. uri v kavarno Sv. Marca, Ul. Battisti 18a, Trst. Predaval bo dr. Gianluca Borotto, odgovorni za Hospice Pineita del Carso v Nabrežini.

TRŽAŠKO ZDruženje za biodinamično poljedelstvo obvešča, da vsako prvo in tretjo sredo v mesecu, na sedežu v Trstu, Ul. Mazzini 30, 1. nadstropje, od 20.00 do 21.30 se nadaljuje tečaj o biodinamičnem poljedelstvu, na osnovi dela knjige Rudolfa Steinerja »Znanstveno spiritualne pobude za razvoj poljedelstva«. Vstop prost.

AŠD BREG organizira Silvestrovanje na Dolgi kroni. Info 338-2888339 (Valter) ali 040-8327146 (Boris).

V VEČNAMENSKEM CENTRU Dolga Krone v Dolini bo v nedeljo, 14. decembra, od 10. do 18. ure potekal Božični sejem Ena dolina okusov »Najlepše darilo je koristno darilo«. Na razpolago obiskovalcev bodo številni domači proizvodi. Prireditev bo na ogrevanem in pokritem prostoru.

STANO ŽERJAL - v društvenem baru SKD France Prešeren na G'rici v Boljuncu je na ogled razstava umetniških slik.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborška ul. 38 na Općinah, ob pone-

daljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in zadružna La Quercia obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih, od 16. do 18. ure in ob sobotah, od 10. do 12. ure. Ludoteka je namenjena otrokom od 1 do 6 let. Delavnica v decembri: »Božič Lab«. Informacije na tel. št. 040-299099, od ponedeljka do sobote, od 8. do 13. ure.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB IN MOSP razpisuje literarni natečaj za mlade od 14 do 25 let do 8. februarja. Kot neobvezno vodilo ali navdih so bili izbrani verzi nedavno preminulega priljubljenega pesnika in pisatelja Kajetana Koviča. Tema in oblika prispevkov sta prosti. Avtorji naj svoje prispevke pošljejo na SKK - MOSP, Ul. Donizetti 3, s prisodom »Za literarni natečaj«. Podpisani morajo biti le s šifro ali psevdonimom; v ločeno zaprto ovojnico z isto šifro pa naj avtor napiše svoje ime, priimek, naslov, elektronski naslov, letnik rojstva in tel. številko.

Prireditve

DRUŠTVI FINŽGARJEV DOM IN VESLA POMLAD obveščata, da bo danes, 5. decembra, ob 16. uri prišel v Finžgarjev dom sv. Miklavž. S pesmijo ga bo pozdravila Otroška pevska skupina Vesela pomlad, ki jo vodi Andreja Štucin Cergol. Sledila bo igrica Lučke Sušič »Čudne želje«, ki jo je pod vodstvom Manice Maver pripravila otroška igralska skupina Tamara Petaros pod vodstvom Manice Maver.

MIKLAVŽEVANJE 2014 (SKD Vigred) bo v gostilni v Šempolaju danes, 5. decembra, ob 17.30 z nastopom OPS Vigred in gledališke skupine, z uprizoritvijo igrice »Igrače imajo rade otroke«. Miklavževi pomočniki sprejemajo darila v Štalci danes, 5. decembra, od 15. do 17. ure.

MIKLAVŽEVANJE V BOLJUNCU danes, 5. decembra, ob 16.30 v dvorani Mladinskega doma Boljunc. Gostili bomo Mladinsko kulturno in ustvarjalno društvo iz Svetega Antona in otroke Župnije Sveti Anton z igrico »Peklenska navodila«, sledil bo prihod sv. Miklavža. Angelčki sprejemajo darila od 15. ure dalje.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete, prireja »Predbožični čar«.

Bogata ponudba ročnih izdelkov za vse okuse in žepe. Zaključek sejma danes, 5. decembra.

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaju na Miklavžev sejem knjig in ročnih del ter razstavo »Ljubiteljska ustvarjalnost članic Kruta« ter slik Catherine Kalc, Štefana Turka, Vesne Benedetič, Rožice Nadlišek in Taddea Sedmaka. Urnik: danes, 5. decembra, od 15. do 17. ure; od ponedeljka, 15. do nedelje, 21. decembra, od 15.30 do 18.00; v nedeljo, 21. decembra tudi od 9.30 do 11.00; v petek, 19. decembra, po božičnici.

SKUPAJ NA OPĆINAH TER OSTALA OPENSKA ZDruženja vabijo na prireditev »Božič z nami«. Danes, 5. decembra, ob 15.00 na novem Openškem križišču prižig božičnega drevesca, sodeluje pevski zbor. Ob 15.30 ogled jaslic na Proseški ulici 7, ki jih je pripravila Nona Bruna, sodeluje zbor »Coro d' Argento«. Od 16.00 do 19.00 vabljeni na Miklavžev sejem v dvorani Prosvetnega doma v SKD Tabor.

SPET BO PRIŠEL SVETI MIKLAVŽ - danes, 5. decembra, ob 17. uri v Srenjski hiši v Mačkolje. Vaški otroci ga bodo pričakali s pevskim presenečenjem. Angelčki bodo na delu od 16. ure dalje.

SKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja danes, 5. decembra, ob 17.30 Miklavževanje v bivši osnovni šoli v Mayhinhjah. Toplo vabljeni vsi otroci, ki bi radi srečali sv. Miklavža!

MIKLAVŽ PRIHAJA V PREBENEG! Pričakali ga bomo v društvu J. Rapotec v soboto, 6. decembra, ob 17.30 z

igrico »Izgubljeni sv. Miklavž«, na stopajot otroci SDD Jaka Štoka iz Prosek. Starše in nonote prosimo, da prinesejo kaj slanega in sladkega za družabnost (za pijačo je poskrbljeno). Prisrčno vabljeni!

SKD KRASNO POLJE GROČANA, PESEK IN DRAGA prireja v soboto, 6. decembra, ob 18.30 v Srenjski hiši v Gročani »Miklavževanje«. Gast večera bo Čarodej Jani, ki bo s svojo predstavo »Čarobni december« zabaval otroke in odrasle. Angelci bodo zbirali darila v Srenjski hiši danes, 5. decembra, od 20.30 do 21.00. Prireditev spada v okvir pobude »Božič v Bregu« v so-delovanju z Občino Dolina.

SKD SKALA vabi v soboto, 6. decembra, ob 20.30 v zadržni dom Skala v Gropado na koncert ob 100. obletnici začetka prve svetovne vojne. Nastopajo: MePZ Skala-Slovan, MePZ Varda Orehek in Lpz Zlatorog iz Vi-pave. Glavni govor bo imel zgodovinar Aleksij Kalc.

GLEDAŠKI VRTILJAK obvešča, da bo v nedeljo, 7. decembra, na spredelu lutkova predstava »Pogumna Molly« v izvedbi Mini teatra iz Ljubljane. Prva predstava ob 16.00 in druga ob 17.30 v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27.

KONCERT ŽPZ BISER IZ GROSULJE-GA - MopZ Fantje izpod Grmade vabi na koncert »Po zamejski Sloveniji«, ki ga bo oblikoval ŽPZ Biser v nedeljo, 7. decembra, ob 18. uri v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu.

SDD JAKA ŠTOKA - Višješolska skupina vabi na premiero igre »Tržaški kabaret« (režija Elena Husu, glasba Iz-tok Cergol), ki bo v nedeljo, 7. decembra, ob 17.30 v Kulturnem domu Prosek Kontovel.

SKD TABOR prireja v Prosvetnem domu na Općinah »Miklavžev sejem« (drobna darila in rabljene knjige) do nedelje, 7. decembra, (od 9.30 do 13.00). Vabljeni, da nas obiščete!

MATJAŽ HMEJKA razstavlja svoje grafike »Fragmenti«, dela od leta 1996 do 2014, v kavarni Stella Polare v Trstu, do 8. decembra.

MDB: v ponedeljek, 8. decembra, ob 16. uri bo v Mladinskem domu v Boljuncu zgodovinar Vinko Avsenak predstavljal knjigo, ki jo je izdal založba Mladika »Od Galicije do Južne Tirolske« - dnevnik iz časa 1. svetovne vojne po-ročnika Alojza Gorupia s Prosek.

SSG - Jure Ivanušič o novi produkciji Zlati prah v očeh

»Kjer beseda nima več moči, pride glasba«

Na jutrišnji tržaški premieri tudi predsednik vlade Miro Cerar

V Čedadu, v sugestivnem okolju cerkve Santa Maria dei battuti, so v sredo zvečer predpremiero uprizorili najnovješo produkcijo Slovenskega stalnega gledališča, premiera gledališko-glasbenega projekta Zlati prah v očeh pa bo jutri ob 20.30 v mali dvorani tržaškega Kulturnega doma. Dogodka se bo udeležil tudi predsednik slovenske vlade Miro Cerar.

Zlati prah v očeh prepleta pesmi in šansone Miroslava Košute, kot pravi soavtor projekta Jure Ivanušič, pa to ni klasičen pesniški večer: s soavtorico in protagonistko Majo Blagovič sta vanj vpletla tudi

gledališče, ki ponuja vprašanja, ne pa tako, ki ponuja odgovore. In tu je veliko vprašanj, na nekatera pa se mi celo zdi, da ponujamo odgovore.«

V življenju in delu 41-letnega Ivanušiča sta gledališče in glasba skoraj enakovredno zastopana. »Vedno me je zanimal preplet drame in glasbe, ampak to ne pomeni, da moram vedno delati kaj z glasbo in obratno. So situacije, ko lahko to združim kot tule, ni pa to vodilo. V gledališču ne igram klavirja, če ni to podkrepljeno z neko zgodbo.«

Ob songih, ki so jih uglasili Jože Prišek, Mojmir Sepe in drugi slovenski skladatelji, se tako pojavlja tudi Ivanuščeva avtorska glasba. »Naredil sem aranžmaje za Majo in zase ter napisal veliko glasbe, ki se je nekako zgodila vmes, kot ponazarjanje nekih notranjih stanj, stisk, vprašanj, tesnobe. Tam, kjer beseda nima več moči, pride glasba. Oba sva del Košute, v tem odnosu moški - ženska, v tej naši zgodbi je to očitno. Jaz sem nek umetnik, skladatelj in ona družica, muza, sanje, spomin ... V poziciji je meja med realnostjo in sanjam zabrisana in to sva ohranila.«

V bogatem in razgibanem ustvarjalnem življenju Jureta Ivanušiča so tudi sodelovanja z nekaterimi zvezdami gledališča in filmske scene. Na primer večletni nastopi z Radetom Šerbedžijo. »Z Radetom sva se spoznala, ko sem bil v prvem letniku akademije in je on delal Kralja Leara z Dušantom Jovanovičem. Pripravljal je tudi recital v Cankarjevem domu in me povabil k sodelovanju. To je bilo leta 1992, od takrat sva nastopala po Ameriki, Kanadi, Evropi. Redno sodelujem tudi z njegovim gledališčem Ulysses na Brionih.«

Nekaj let kasneje je na Ivanuščovo pot stopila tudi Vanessa Redgrave.

»Bilo je 96. leta, ko so bile v Beogra-

du študentske demonstracije proti Miloševiću. V Sava centru smo imeli velik koncert; planirana sta bila sicer dva, prvi pa je odpadel, ker naj bi bila v dvorani bomba. Potem smo izvedeli, da je to organizirala oblast, da bi uničila koncert. Drugega pa smo izpeljali in nanj je prišla tudi Vanessa Redgrave. Ponovno sva se srečala na Brioni, v Radetovem gledališču, kjer je Vanessa delala predstavo s svojo sestro Lynn. Povabila me je v Siracuso, kjer je ravno bruhala Etna: kot aktivistka za Unicef se je Vanessa zavzela, da da bi otroci dobili maski, ki bi jih zaščitile pred ostrimi delci v zraku. Doseglj je svoj namen, tistem koncertu so sledili še drugi v Varšavi in Londonu. Imela sva zelo intenzivne vaje, redno sva se obiskovala. To je bila zelo dragocena izkušnja za moj igralski in osebnostni razvoj. Zanimivo je videti, da delajo ljudje, ki so zmagali Oskarja in ustvarjali v West Endu, zelo podoben proces kot ga delaš sam. V Sloveniji imamo zelo zelo kvaliteten teater, zelo kvalitetni kader, ki dejansko ne odstopa kaj dosti od Londona.« (pd)

Jure Ivanušič

FOTODAMJ@

gledališče in glasbo in ustvarila neko vzporedno zgodbo, v kateri so situacije, ki jih lahko vsakdo doživlja. »V Košutovih pesni sem našel neverjetno sličnih točk s sabo. Kot soavtor se moraš istovetiti z vsebino, jo osvojiti, da je tvoja. Košutova poezija se spravi s stvareh, o katerih se ne spraviš vsak dan in že to je dragocena izkušnja, zaradi katere se splača v gledališče. Mene zanima

NA VES GLAS

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

PRIŠLJUHNI HITU!

The Physical World
Death From Above 1979
Dance punk, garage rock
Last Gang Records, 2014
Ocena: ★★★★★★

Kam je izginila skupina Death From Above 1979? To vprašanje si je v zadnjih letih postavil marsikateri ljubitelj poskočnih dance punk ritmov. Bend, ki ga sestavlja basist Jesse F. Keeler in bobnar ter pevec Sébastien Grainger, je namreč pred desetimi leti izdal svoj prvenec You're A Woman, I'm A Machine, dve leti kasneje pa izginil iz glasbenih prizorišč. Plošča je bila res izredna, glasbeni recept bas in bobni pa nedvomno uspešen. Fanta sta po izidu plošče prepotovala dober del sveta in nastopila na številnih, znanih in manj znanih glasbenih festivalih. V tistih letih je glasbena formula dvojice dobro delovala, naj pomislimo le na skupini The White Stripes in The Black Keys. Keeler in Grainger pa sta bila še bolj svojevrstna, saj sta kitaro zamenjala z basom, njun sound pa je bil neke vrste energična mešanica pank in dance glasbe. Leta 2011 je dvojica presentljivo nastopila na znanem, ameriškem glasbenem festivalu Coachella, kmalu nato pa izjavila, da je glasbeni projekt spet končni. Seveda je zanimanje raslo iz meseca v mesec, po dolgih treh letih pa je končno zaledal luč nov plošček The Physical World. Drugi album kanadske dvojice je septembra izdala neodvisna glasbena založba Last Gang Records, sestavlja ga enajst komadov za malo več kot pol ure energične glasbe. Glasbeni stil je v glavnem podoben tistem izpred desetih let, morda nekoliko manj »hrapav«, a nič za to. V prvem singlu Trainwreck 1979, ki je izšel julija, lahko na primer prisluhnemo tudi klavirju in sintetizatorjem zvoka; to je pesem, ki je nedvomno primerna tudi za radijske programe. Drugi single Government Trash je bolj hit in bolj podoben starim uspešnicam, neki vrste garage punk komad. Dober glasbeni kompromis pa je na primer pesem Right On, Frankenstein!, ki bi lahko po mojem mnenju bil naslednji, tretji singel. Skladba je hitra in melodična, refren pa poslušalcu ostane v spominu. Nadpovprečni so še komadi Always, Crystal Ball in Nothing Left. Za zaključek pa sta Kanadanca poskrbela za presentljivo dolgo(skoraj pet minut) in psihedelično pesem The Physical Wolrds. Končno spet med nami!

Mellow Mood v gledališču Miela v Trstu

Mellow Mood, ena izmed najboljših italijanskih reggae zasedb se vrača na naše kraje. Fantje bodo namreč drevi ob 21. uri nastopili v tržaškem gledališču Miela, kjer bodo predstavili svoj zadnji plošček Twinz.

Skupina Mellow Mood je nastala leta 2005 v Pordenonu, štiri leta kasneje pa je zaledal luč prvenec Move!. Bend sestavlja danes brata Jacopo in Lorenzo Garzia, bobnar Federico »FredSieve« Mazzolo, basist Giulio »Jules I« Frausin in pianist Filippo Buresta. V skoraj desetih letih delovanja je zasedba nastopila na najboljših mednarodnih glasbenih festivalih v Evropi in Ameriki. Fantje so obiskali tudi Jamajko, po povratku domov pa posneli nov, tretji plošček Twinz. Album je izšel junija s pomočjo italijanske neodvisne glasbene založbe La Tempesta International. Novo ploščo sestavlja dvanaest komadov, sound pesmi pa se močno približuje pristnim roots reggae ritmom.

Za nastop pordenonske reggae skupine boste morali odšteti 13€. R.D.

Skupina Mellow Mood

Fleetwood Mac glavne zvezde na otoku Wight

Glavna zvezda junijškega festivala na angleškem otoku Wight bo rock skupina Fleetwood Mac. Festival bo potekal med 11. in 14. junijem 2015, skupina, ustanovljena leta 1967 v Londonu, bo na njem gostovala zadnji dan. To bo prvi nastop zasedbe na tem festivalu in obenem edini festivalski nastop še vedno priljubljenega bendu v prihodnjem letu. »To je najboljša novica, kar sem jim dobil v zadnjem času,« je po poročanju britanskih medijev dejal organizator festivala John Giddings. Fleetwood Mac je, kot je povedal, na festival vabil zadnjih sedem let. Ostale nastopajoče naj bi razkrili v kratkem. Po napovedih bodo med njimi tudi mlajše zasedbe, saj bo festival ponudil »eklektično mešanico preteklih, sedanjih in bodočih bendov.«

KONCERT - V Kulturnem domu Nova Gorica

Violinistka M. Brecelj suvereno z orkestrom FVG Mitteleuropa

Violinistka Mihela Brecelj in simfonični orkester FVG Mitteleuropa

MATEJ VIDMAR

Petindvajsetletna violinistka Mihela Brecelj iz Šempetra pri Gorici zaključuje specialistični študij v Berlinu. Poklicna pot pa jo vsak iz nemške metropole pelje v Hamburg. V tamkajšnjem simfoničnem orkestru je angažirana kot redna članica. Pred dveema mesecema je dobila povabilo iz Kulturnega doma Nova Gorica za solistični nastop s Simfoničnim orkestrom FVG Mitteleuropa pod vodstvom belgijskega dirigenta Vrama Tschiftchiana. Mlada violinistka je ponujeno priložnost toplo sprejela, kljub zahtevnemu pogoju organizatorjev – izvedbo virtuoznega Koncerta za violino in orkester v D-duru, op. 35 Petra Iljiča Čajkovskega. Skladba predstavlja preizkusni kamen vsakega violinista in Mihela Brecelj je znova pokazala svoje odlike in nadarjenost.

Simfonični orkester FVG Mitteleuropa sestavlja okrog petdeset glasbenic in glasbenikov iz Furlanije Julijske krajine in Veneta. Nekateri izmed njih so že priznani glasbeniki, drugi, zlasti diplomanti

konservatorijske Tartini v Trstu in Tomadini v Vidmu, pa so bili sprejeti v orkester po opravljeni avdiciji. Orkester deluje pod organizacijskim vodstvom društva Progetto Musica in ob podpori Dežele Furlanije Julijske krajine. Zasedbo so po nekaj letih zatrža vnovič oživili v 2014. Od novembra do decembra je orkester krenil na turnejo po Italiji in državah nekdanje Jugoslavije. Vsega skupaj bo zaigral na tri indvajsetih koncertih.

Program, s katerim se je orkester predstavil na koncertu v Kulturnem domu Nova Gorica, je bil oblikovan z deli iz obdobja nemškega klasicizma in romantičnega klasicizma ter ruske romantike. Estetsko in sloganovno uravnotežen izbor skladb se je gibal med uverturo Coriolan Ludwig van Beethoven, violinistkim koncertom Petra Iljiča Čajkovskega in deveto simfonijo Franza Schuberta. Orkester se je izkazal kot suveren ansambel s spoštljivim odnosom do interpretacije in do zgodovinske vrednosti izvajanih skladb. Odlično se je znašel v Beethovenovi uverturi in z njo že v odprijeti koncerta pokazal, da se z zanesljivostjo podaja na odkrivanje glasbenega gradiva. V Schubertovi Veliki simfoniji, monumentalnem, skorajda uro trajajočem delu, je bohotno izrazil vso interpretativno filozofijo: odkril je finese in zvočne nianse. Estetsko izpoved galantnega Schuberta je izrazil prepredeno z vsebinsko globino.

Violinistka Mihela Brecelj, ki se v tem času posveča več orkestrski kot solistični igri. K izvedbi Koncerta za violino Čajkovskega je pristopila kot profesionalna glasbenica. Njen nastop je bil prepričljiv in suveren. Skozi zapletene poti partiture se je podaja lahko z igro polno nežnosti, ki pa je na zahtevanih mestih pokazala tudi premišljenost in odločnost. Virtuzna violinska igra znamenitega koncerta je bila vseskozi prisotna v ospredju tudi zato, ker je orkester FVG Mitteleuropa s prefinjenim odnosom do interpretacije solistko spremjal z občutkom. Nititi v enem primeru orkestrska igra ni preglasila solistične linije, orkestraši so zbrano sledili solistični glasbeni izpovedi in se tako zlivali v eno in jeno vizijo.

Simfonični orkester FVG Mitteleuropa in violinistka Mihela Brecelj sta pod vodstvom Vrama Tschiftchiana pripravila večer simfonične glasbe na visoki umetniški ravni in prigrala v novogoriški Kulturni dom čiste linije esteticizma klasicizma ter romantike.

Orkester bo na goriških tleh vnovič zaigral jutri v gledališču Verdi v Gorici s prazničnim programom posvečenim opereti Vienna Chiama Gorizia - Gran Galà dell'operetta (Dunaj kliče Gorico - veliki gala operete). Priznani operni solisti Andrea Binetti, Max René Cosotti, Daniela Mazzucato bodo predstavili najlepše odломke iz svetovne zakladnice operete. Program je posebej osnovan po predlogu Gledališč Verdi.

Metka Sulic

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa
nudimo naročnikom
poleg običajnih ugodnosti
še vrsto novosti.

Naročnina za leto 2015 ostaja nespremenjena, 230€, z zapadlostjo **31.1.2015**.

Vsek izvod stane le 0,76 evra. Naročnino lahko poravnate v enem (230€) ali v dveh obrokih (po 120€) na način, ki vam najbolj ustreza:

- z **vnaprej izpolnjeno poštno položnico**, ki jo bodo vsi naročniki prejeli na dom;
- z bančnim nakazilom;
- v gotovini na blagajni Primorskega dnevnika;
- **preko trajnega bančnega naloga za plačilo po sistemu SDD**.

Kdor se odloči za ta način plačila, bo lahko poravnal naročnino v enem obroku (230€), v dveh obrokih (po 120€) ali v štirih obrokih (po 60€). Za popolnejše informacije naj zainteresirani pokličejo naše tajništvo do 31.12.2014.

Naročniki na Tržaškem in Goriškem prejmejo časopis na dom v jutranjih urah.

Naročniki lahko brezplačno objavljajo male oglase in neuokvirjene čestitke.

Akcija PREDSTAVI NAM PRIJATELJA. Vsem, ki nam bodo predstavili novega naročnika, bomo ob sklenitvi naročnine za leto 2016 priznali **15% popust**.

LJUBLJANA - Predstavniki Kmečke zveze pri ministru Dejanu Židanu

Pogovor o delovanju zveze in problemih slovenskih kmetov

LJUBLJANA - Predstavniki Deželne kmečke zveze (v delegaciji KZ so bili Edi Bukavec, Stefano Predan in Erik Masten) so bili v sredo na obisku v Ljubljani, kjer jih je sprejel podpredsednik slovenske vlade in ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan. Srečanje je bilo namenjeno predstavitvi delovanja zveze v današnjem družbeno-gospodarskem in političnem trenutku v Italiji in deželi FJK, ki ga označujejo huda gospodarska in finančna kriza, zlasti pa neupoštevanje legitimnih in stvarnih pravic in potreb Slovencev v Italiji zlasti na področju upravljanja teritorija in razvoja tradicionalnih dejavnosti zlasti kmetijstva. »Nespoštovanje obvez deželne uprave FJK in italijanskega ministrstva za kmetijske kmetijske politike sprejete s podpisom znanega Protokola za Prosecce DOC, kažejo na neprirozen odnos, ki ga imajo omenjene institucije, do potreb in pravic na področju upravljanja narodnega teritorija Slovencev v Italiji, ki se kaže tudi v pred kratkim sprejeti reformi krajevnih uprav, ki močno ogroža pristojnosti in možnosti odločanja slovenske narodne skupnosti v Italiji pri upravljanju lastne upravne organiziranoosti na ozemlju kjer je zgodovinsko nasejena,« so zapisali na KZ.

Predstavniki KZ so ministru predstavili svoja kritična stališča v zvezi s sprejemanjem Deželnega programa za razvoj podeželja za obdobje 2014 - 2020, ki po njihovem prepričanju v večji meri, kot prejšnji program, zanemarja območja s težjimi naravnimi dejavniki, kot so tista na katerih smo zgodovinsko prisotni Slovenci v FJK in privilegira nižinska bolj razvita območja, da ne govorimo o zavarovanih območjih naravnih parkov in rezervatov ter območju Natura 2000) za katere, kot izhaja iz predlaganih načrtov, Dežela namenito aktivne zaščite uvaja strogo omejevalne norme, ki bodo še bolj osiromanjile zainteresirano prebivalstvo in povzročile hudo škodo avtohtonemu prebivalstvu, poudarja KZ. Na koncu je minister Židan sprejel vabilo KZ, da se v drugi polovici januarja, udeleži posveta o čezmejnem sodelovanju na področju valorizacije živinoreje na goratih območjih Benečice in Posočja ter obišče Mednarodni kmetijski sejem Agriest, so o obisku v Ljubljani še zapisali na KZ.

SLOVENIJA - Koalicija leta 1990 zmaga na volitvah

Pred 25 leti podpisali dogovor o ustanovitvi Demosa

LJUBLJANA - Pred 25 leti so Slovenska demokratična zveza, Slovenski krščanski demokrati in Socialdemokratska zveza Slovenije podpisali dogovor o sodelovanju, ki je hkrati pomenil tudi ustanovitev Demokratične opozicije Slovenije (Demos).

Kdaj je prišlo do formalnega podpisa dogovora, je bilo dolgo nekakšna neznanka, dokler ni leta 2012 originalno podpisana dogovora v svojem osebnem arhivu našel član NSI Anton Tomažič. Kot je pred nedavnim za STA pojasnil takratni predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman, je bil ustni dogovor o ustanovitvi Demosa sklenjen na njegovi domačiji 27. novembra 1989, formalni dogovor s podpisi predstavnikov vseh treh strank pa je bil podpisanih nekaj dni, to je 4. decembra 1989.

V imenu Slovenske demokratične zveze sta dogovor podpisala Rajko Pir-

Na posnetku od leve sekretar na slovenskem kmetijskem ministrstvu Vladimir Čeligoj, Stefano Predan, Erik Masten, minister Židan in Edi Bukavec

SLOVENIJA - Z delom bo začel danes

DZ Počivalška s prepričljivo večino imenoval za ministra za gospodarstvo

LJUBLJANA - Državni zbor je včeraj Zdravka Počivalška imenoval za ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo. Za je glasovalo 53 poslancev, proti pa 14. Novi gospodarski minister napoveduje, da si bo prizadeval gospodarstvo ubrani pred dodatnimi obremenitvami. Premier Miro Cerar razume to usmeritev in je prepričan, da bo Počivalšek prispeval k še bolj uravnoteženemu pristopu vlade pri usklajevanju socialnih partnerjev.

Počivalšek se je po Cerarjevih besedah že v minulih dneh seznanil z delom ministrstva, hkrati pa je »zelo izkušen gospodarstvenik, pozna institucije, pozna ljudi s praksne na tem področju, pozna probleme«. Tako je premier prepričan, da bo Počivalšek lahko povsem operativno deloval že v nekaj tednih, prve poteze pa da bo potegnil že v prvih dneh.

V zadnjih dneh je v gospodarstvu veliko prahu dvignil tako vladni izkupiček pogajanju s sindikati javnega sektorja kot tudi napovedane obremenitve gospodarstva. Dokler vlada slednjih ne bo umaknila, je Gospodarska zbornica Slovenije celo prekinila sodelovanje v pogovorih o socialnem sporazumu. Počivalšek se je na zaslišanju pred pristojnim odborom zavzel za ustavitev zviševanja davkov za gospodarstvo. Kot je včeraj dejal Cerar, je »razumljivo, da ima minister to orientacijo«, ki jo po njegovih besedah načelno podpirajo tudi v vladi. »To,

kar se zdaj dogaja, je pač neka silna nuja, ko moramo uskladiti tako različne interese gospodarstva, sindikatov, delavcev, občin, studentov in seveda ožjega državnega sektorja,« je pojasnil Cerar. A je prepričan, da bo prav prisotnost Počivalške v vladi prispevala k temu, da bodo lahko še bolj uravnoteženo pristopali k reševanju težav na področju usklajevanja vseh socialnih partnerjev.

Počivalšek je povedal, da je vesel prejete podpore. Od finančnega ministra Dušana Mramorja, ki je začasno vodil posle gospodarskega ministrstva, bo posle prevzel danes. Po njegovih besedah je normalno, da si bo kot minister z vsemi močmi prizadeval, da bo gospodarstvo obrnil pred dodatnimi obremenitvami. Ena glavnih točk v njegovem programu je vzpostavljanje podpornega okolja oz. boljših pogojev za poslovanje gospodarstva, ker »moramo negativni trend v zadnjih letih obrniti«.

Čas pa bo po njegovih besedah pokazal, ali ministrstvo za gospodarstvo potrebuje kriznega menedžerja. »Nimam se za kriznega menedžerja, pač pa po zdravi logiki poskušam vleti poteze, za katere ocenjujem, da so nujno potrebne za korak naprej,« je dejal. Področje, ki se ga loteva, je po njegovih besedah nekoliko širše od tega, kar je doslej počel, a verjamem, da ima »še nekaj logike in razuma«, da bo znal potegniti prave poteze.

NAGRADA - Gostinski lokal in trgovine

Podelili zname ljubljanske kakovosti

LJUBLJANA - Turizem Ljubljana in Mestna občina Ljubljana sta v okviru projekta Ljubljanska kakovost podelila zname ljubljanske kakovosti 2015. V projektu so ocenili 68 gostinskih lokalov v Ljubljani in 27 gostinskih lokalov osrednji Slovenija ter 378 trgovin v mestnem središču Ljubljane.

Ljubljanska kakovost (Ljubljana Quality - LQ) je blagovna znamka, ki označuje doseganje visokih standardov ponudbe, kakovosti storitev in urejenosti gostinskih lokalov ter malih trgovin. Po načelu "skrtnih gostov" so vsaki dve leti ocenjene restavracije in gostilne na širšem mestnem območju ter trgovine z raznovrstno ponudbo v ožjem središču mesta.

Ocenjevanje je potekalo od marca do septembra. Trgovine in gostinske lokale so ocenjevali večkrat. Najbolje ocenjeni med njimi so prejeli znak ljubljanske kakovosti ter oceno kakovosti od zelo dobro (3Q) do odlično (4Q) in vrhunsko (5Q).

Restavracije, opremljene z znakom

ljubljanske kakovosti, ponujajo najboljšo celovito ponudbo. Poleg najkakovostenjše hrane in postrežbe po mnenju strokovne komisije ponujajo tudi najboljši ambient in so najlepše urejene. Podeljena priznanja znak ljubljanske kakovosti veljajo dve leti od podelitve.

S 5Q so ocenjene tri restavracije v Ljubljani, in sicer Strelc, JB in Maxim. Najbolje ocenjene restavracije v osrednji Sloveniji so Gostilče Grič (Šentjošt nad Horjulom), Gostilna Čubr (Komenda), Gostilna Mihovec (Medvode), Slavkov dom, gostilna Belšak (Medvode), Gostilnica Kamrca (Menges), Bar pr'Mrtinet (Grosuplje), Gostilna Pr Kopač (Brezovica) ter Kavarina in slastičarna Park (Vrhnik).

Trgovine, opremljene z znakom ljubljanske kakovosti, imajo najzanimivejšo ponudbo, najboljši odnos do kupcev in najprijetnejši ambient. S 4Q sta ocenjeni dve trgovini v Ljubljani, in sicer Galerija Emporium in Marina Yachting.

Avstrija podražila vinjetе

DUNAJ - Uporabniki avstrijskih avtocest bodo za vinjeto z letnico 2015 odšteli več kot doslej. Avstrijska družba za avtoceste Asfinag je namreč za 2,1 odstotka zvišala cene vinjet. Lastniki osebnih avtomobilov bodo morali za letno vinjeto po novem odštet 84,40 evrov, za dvomesečno 25,30 evra, za 10-dnevno pa 8,70 evra. Letna vinjeta za motorje po novem stane 33,60 evra, dvomesečna 12,70 evra, 10-dnevna pa pet evrov, je zapisana na spletni strani Asfinaga.

Avstrijske vinjete z letnico 2015 - letne veljajo tako kot v Sloveniji, torej od 1. decembra predhodnega leta do 31. januarja prihodnjega leta - so modre barve.

Peter Vilfan izstopil iz ZaAB

LJUBLJANA - Poslanec in podpredsednik ZaAB Peter Vilfan je v torek izstopil iz stranke, a ostaja član poslanske skupine. Vnovič je poudaril nezadovoljstvo z dejani predsednici Alenke Bratušek, ki bi se po njegovi oceni moral umakniti s položaja. Po poročanju Dnevnika je ZaAB zapustil tudi nekdanji predsednik sveta stranke Stojan Pelko.

Kot je pojasnil Vilfan, svoje odločitve v izstopni izjavi ni obrazožil, saj je razloge za svoje nezadovoljstvo že velikokrat navedel. To potezo je, kot je povedal za STA, tudi že dalj časa napovedoval, zgodba pa se po njegovih besedah vleče od nekaj dni po državnozborskih volitvah. Tedaj je ocenil, da poteze predsednice stranke Alenke Bratušek, ki je kandidirala za evropsko komisarko, niso prav oz. niso takšne, da bi po uspešnem vstopu ZaAB v DZ zagotovile nadaljnje uspešno delo oz. v prihodnjem mandatu povečanje ugleda in javnomenjske podpore stranke. Predsednico stranke je večkrat pozval, naj odstopi s predsedniške funkcije, prav tako jo je pozival, naj odstopi od komisarske kandidature. Njeno vztrajanje pri kandidaturi za evropsko komisarko se je namreč Vilfanu in Pelku zdelo nekorektno.

Najpogostejši vzrok prometnih nesreč še vedno neprilagojena hitrost

LJUBLJANA - Na slovenskih cestah se je v desetih mesecih letosnjega leta zgodilo 15.033 prometnih nesreč, pet odstotkov manj kot v enakem obdobju lani. Življenje je izgubilo 93 udeležencev, 699 se jih je hudo in 6150 lahko telesno poškodovalo. Najpogostejši vzrok nesreč še vedno ostaja neprilagojena hitrost, so sporočili s policije.

Najpogostejša vzroka smrtnih prometnih nesreč in prometnih nesreč s telesnimi poškodbami še vedno ostajata neprilagojena hitrost in nepravilna stran oz. smer vožnje. Zaradi neprilagojene hitrosti je v prometnih nesrečah umrlo 30 udeležencev, zaradi nepravilne strani oz. smeri vožnje pa 34.

Pobegli vломilci na avtocesti vozili v nasprotno smer

LJUBLJANA - Na območju Viča v Ljubljani so včeraj nekaj pred 15.30 vlonmilci v stanovanjsko hišo. Ker so vlonmilci prepodili, so zbežali z osebnim avtomobilom. Storilci so med begom z opel zafiro svetle barve hrvaškega registrskega območja zapeljali na avtocesto in peljali skozi tunnel Golovec. Pri izvozu Bizovik so obrnili in po odstavnem pasu vozili v nasprotno smer. Zatem so znotra zapeljali skozi predor Golovec in pot nadaljevali po avtocesti proti Grosupljem. Policisti vlonmilce še iščejo, v iskanje pa so vključili tudi policijski helikopter.

NA DANAŠNJI DAN, PRED PETDESETIMI LETI, SO V TRSTU ODPRLI KULTURNI DOM

Sanje so se u

Med velike dogodke, ki jih je doživel naša skupnost v povojnih letih, gotovo sodi odprtje tržaškega Kulturnega doma. Za Slovence na Tržaškem, sicer pa za vso našo skupnost, je bil to resnično prazničen dan.

Kot prvošolec, realčan, sem bil 5. decembra 1964 navzoč na otvoritveni slovesnosti, ki je bila res veličastna. Kulturni dom s svojimi mestoma monumentalnimi arhitektonskimi potezami in številnimi finesami še danes na vsakogar naredi vtis. Kaj šele takrat! Bil sem v skupini sošolcev, ko smo si ogledovali to čudo. Dotlej vajenim sicer priljubljene dvorane Stadiona 1. maja ali tržaškega Avditorija, ki smo ga doživljali kot tuj prostor, se nam ni zdelo res, da bomo poslej v centru mesta imeli kulturni dom, ki bo povsem naš, slovenski. Dobro se spominjam, kako nas je tisti otvoritveni obisk navdal z dotlej nepoznanimi občutki. To bo zdaj naše gledališče, tu bodo koncerti in prireditev, v blišču lestencev iz Murana, na žametnih in udobnih sedežih, na odru s pozlačenim ozadjem. Kulturni dom imam v spomini kot prvo stavbo v življenju, do katere sem občutil spoštovanje, ponos in občudovanje.

Ko danes prebiramo, kako je o tem pisal Primorski dnevnik, je dobro zaznavna veličina dogodka. Dnevnik je zgodbo Kulturnega doma sicer spremjal od vsega začetka, ko so bila že v prvih povojnih letih v teku vztrajna prizadevanja, da se v mestnem središču postavi dom, ki bo nadomestil leta 1920 požganega Narodnega. Tako je med drugim pisal naš dnevnik 5. decembra 1964, ko je na dan odprtja objavil dve strani fotografij novega Kulturnega doma, ki jih je naredil nepozabni Mario Magajna: »Ko so bila brezuspšna vsa prizadevanja, da bi nam bila v letih anglo-ameriške vojaške uprave povrnjena gromota škoda, ki nam jo je prizadejal fašizem, in z njo tudi tudi Narodni dom, je bil 7. februarja 1951 ustanovljen Odbor za zgraditev Kulturnega doma. Odbor si je prevzel nalogu začeti s široko akcijo za zbiranje potrebnih sredstev. Ta akcija se je uspešno vrnila, ko je prišlo do sklenitev Londonskega sporazuma, s katerim se je italijanska vlada med drugim obvezala, da bo vsaj delno povrnila tržaškim Slovencem škodo, ki jim jo je povzročil fašizem. Med tovrstne prevzete obveznosti spadajo tudi sredstva z gradnjo Kulturnega doma v Ulici Petronio.«

S tem v zvezi gre povedati, da je bil spočetka govor o drugačni lokaciji in sicer na tržaškem nabrežju, kjer so pozneje sezidali hotel Jolly. Lokacija bi bila vsekakor bolj prestižna in primerna zaradi centralne lege, a prav to je baje motilo te danje, predvsem tržaške oblasti, saj bi slovenski kulturni dom tam preveč bol del v oči in bi postal trn v peti tržaških nacionalistov. Res je, da so takoj vzeli na piko tudi lokacijo v Ul. Petronio in tam večkrat hrupno demonstrirali, ko je bilo tam še gradbišče. Bili smo na začetku petdesetih let prejšnjega stoletja, v času hladne vojne in znano je, da so bile te danje mestne oblasti do Slovencev vse prej kot naklonjene.

V zvezi s tem, kako je italijanska država izročila Slovencem denar za Kulturni dom, hranim v spominu opis dogodka, ki sem ga dobil po ustrem izročilu. Nekega dne sredi petdesetih se je pri Žarku Racetu zgglasil narodni heroj Tone Ukmā - Miro. S seboj je nosil veliko torbo. Dejal je: »Ali veš, kaj imam tukaj? Zlepna ne bo uganil!« Minilo je nekaj sekund nakar spet Ukmā: »Tu je denar za gradnjo Kulturnega doma«, je povedal

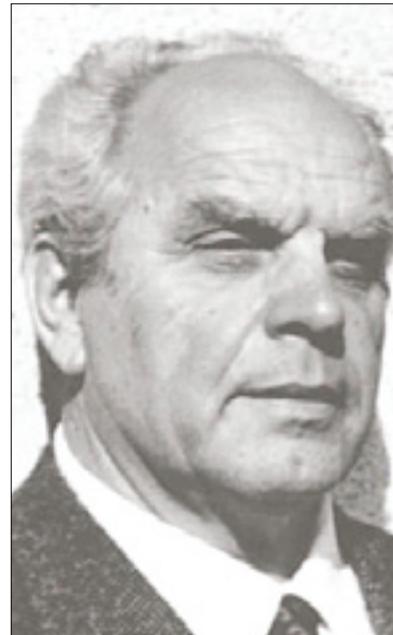

Foto: levo arh. Edo Mihevc; spodaj vzdava spominske listine (Jože Dekleva), začetek listine in gradbišče; desno: dvorana ob odprtju in srečanje odbora za gradnjo z ameriškim odborom

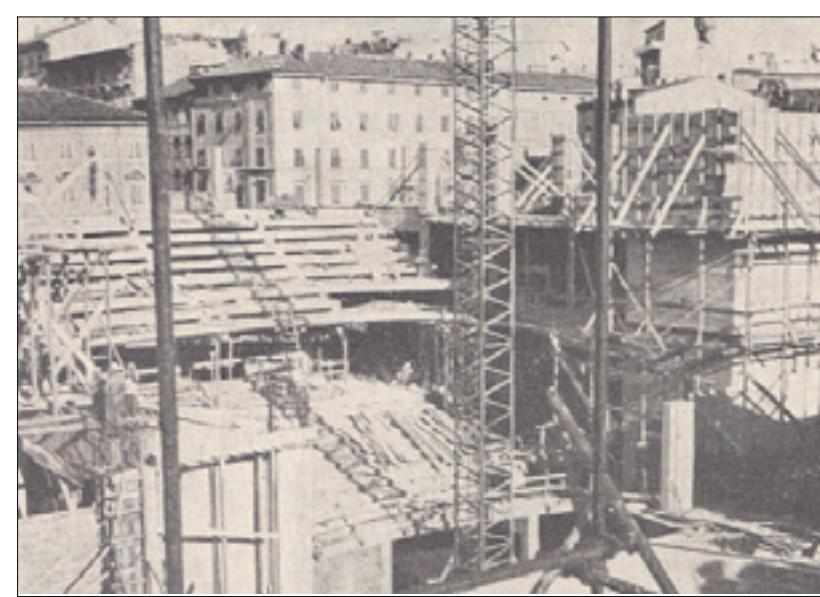
MAGAJNA

stari partizan in kar žarel od veselja.

Ne vem, koliko ta zgodba res drži, a prejel sem jo iz zanesljivega vira. Italijanska država se je res obvezala, da bo priskrbela sredstva za gradnjo Kulturnega doma, toda očitno je bil problem, kako ta denar nakazati. Če bi to neredili po normalni poti, preko katere izmed tržaških bank, bi se takoj razvedelo, da je prišel denar za Slovence in kot pribito bi bil takoj ogenj v strehi. To bi bila za takrat našrene tržaške nacionaliste dobra priložnost, da spet, kot že tolkokrat, gredo na ulice proti Slovencem. Tako je država sklenila ubrati bolj diskretno pot in poiskala človeka, vrednega maksimalnega zaupanja za obe strani. Le kdo naj bi to bil, če ne Tone Ukmā - Miro, narodni heroj in komandant garibaldinskih enot, ki so osvobodile Genovo. Govorilo se je tudi, da je za vsem tem stal Paolo Emilio Taviani, tedanji demokrščanski obrambni minister Italije, sicer nekdajni partizanski komandant v Liguri in v Ukmārov soborec.

Potek pripravljalnih del za gradnjo Kulturnega doma je strnjeno, a izčrpano opisan v štirideset strani obsegajoči brošurici, ki je izšla na dan odprtja. Iz dal jo je Odbor za gradnjo Kulturnega doma v Trstu, uredil in opremil jo je časnik Jože Koren, tiskala pa tiskarna Graphis, tedaj delujoča v Ulici Sv. Frančiška. Poleg zapisa o večletnem delovanju odbora za gradnjo je v brošuri tudi seznam posameznikov in podjetij, ki so bili tako ali drugače angažirani pri gradnji Kulturnega doma. Iz zapisanega je razvidno, da delo odbora ni potekalo brez ovir, premoščati je bilo treba številne tehnične in birokratske zaplete. Temljenega pomena pa je tudi doprinos, ki ga je za gradnjo in opremo doma nudila te danja Jugoslavija, z njo pa tudi organizacije slovenskih izseljencev, zlasti iz Združenih držav Amerike.

Naj se ob tej pomembni obletnici spomnim tudi na načrtovalca Kulturnega doma, arhitekta Eda Mihevca. Pobliže sem ga sicer spoznal več kot desetletje kasneje med gradnjo Kulturnega doma v Gorici. Mihevc je bil v vsakem pogledu velika avtoritet, o čemer priča tudi njegov ne le poklicni življenjepis. Tako kot je bil med osvobodilno vojno partizanski komandant (Gubčeve brigade) in v samem vrhu slovenskega osvobodilnega gibanja, je bil neomajna avtorитетa tudi na gradbišču, čemur sem bil v Gorici pogosto priča. Tako ali drugače je obveljal njegova. Bil je izjemno kreativen duh z velikim smisлом za detajle. Na gradbišču goriškega Kulturnega doma je na pripombo, da je goriški dom veliko bolj funkcionalno zasnovan, kot tržaški,

odkrito povedal, da je to bila posledica tržaške izkušnje. Tržaški kulturni dom je zasnovan širokopotezno, predvsem kot odras hotenja, da Slovenci v središču mesta dobimo ugleden in prestižen objekt, ki naj bo tudi znak naših hotenj po uveljavitvi in enakopravnosti v mestu, ki je bilo v tistem času manjšini nenaklonjeno. »Mora biti tak, da boš v njem lahko sprejel vsakega gosta, tudi predsednika države. Da bo v njem lahko igrala vsaka gledališka hiša. Vsak, ki bo vstopil v ta prostor, mora vedeti, da je to mesto tudi slovensko« je bil trdnopričan Mihevc in se pri svojem delu ni pustil motiti od nikogar. Priprimb sicer ni odklanjal, a je šel neomajno svojo pot.

Dušan Udovič

IZ KNJIGE ARHITEKTA MA

Kulturni

Pomemben vpogled v delo načrtovalca tržaškega in goriškega Kulturnega doma, arhitekta Eda Mihevca, prinaša knjiga arhitekta Marka Korošča Čar prostora, ki je pravkar izšla pri Založništvu tržaškega tiska in obravnavata delo slovenskih arhitektov v FJK. Iz knjige, ki jo bodo predstavili 11. decembra v Kulturnem domu, povzemamo krajši odlomek in fotografije.

... Značilnost Mihevčevega zgodnjega in vmesnega obdobja v oblikovanju interijerjev je uporaba različnih in raznobarvnih materialov, ki jih večše kombinira. Menjava svetlobe, lahkonost lebdečega stropa vhodne avle, uporaba direktne in indirektne svetlobe, grobega mozaika, mehkih linij, lesene obloge gledališke dvorane, uporaba teksta, različne barvne kombinacije mozaika stebrav. Vse to so elementi, s katerimi je arhitekt oblikoval prostor in preprečil monotonost, ki se lahko pojavi po večurnem obisku v gledališču. Razgibano oblikovanje prostora in omenjeni detajli predstavljajo sintezo vseh takratnih naprednih teženj oblikovanja v arhitekturi. To bogastvo materialov, ki ga Mihevc v svojem ustvarjanju nikoli ni opustil, je odraz njegovega živahnega primorskega značaja, ki ljubi barvitost in raznolikost. Zato tudi v tem smislu predstavlja Kulturni dom v Trstu unikat, zrcalo Mihevčeve duše.

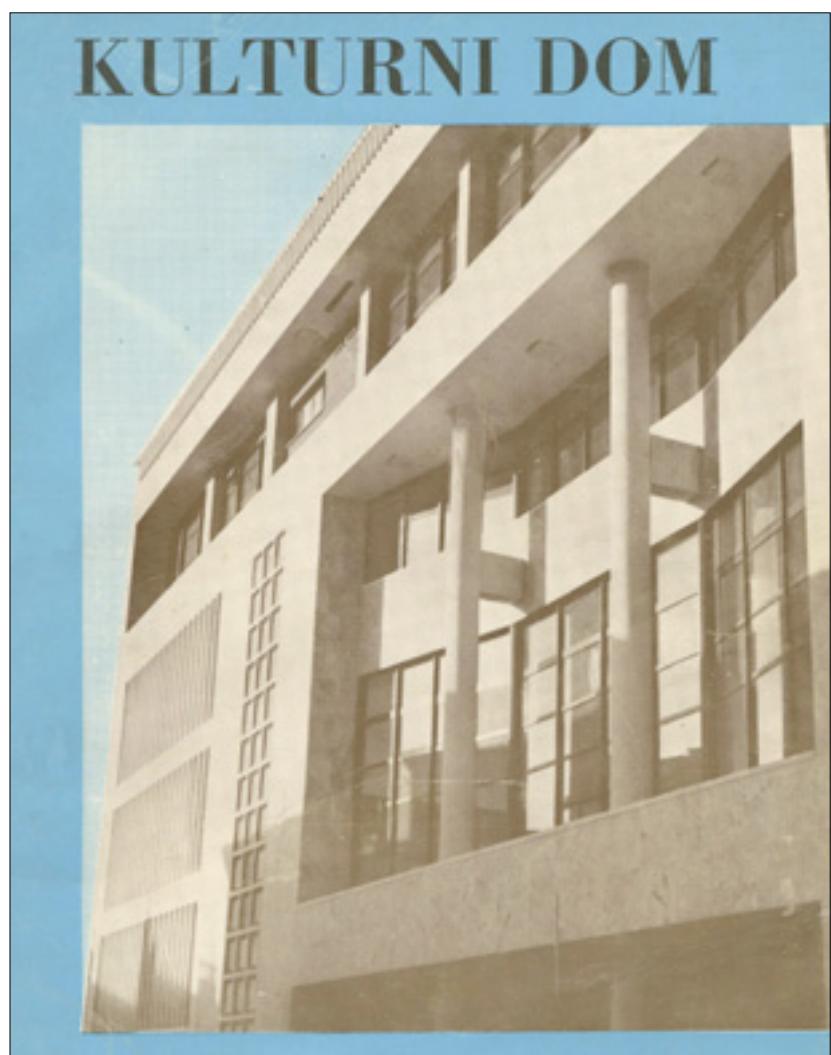
Mihevc je znanje v obdelavi kamna prinesel iz Plečnikovega seminarja. Na fasadi Kulturnega doma je arhitekt uporabil kamen hotaveljan, v interierjih pa se igrat z različnimi vrstami kamna (tlaki vhodne avle, foyerja parterja in foyerja gledališke dvorane, mala dvorana, stopnišča in ograje).

V vseh svojih objektih je Mihevc vedno zasnoval vso notranjo opremo, luči in večkrat tudi vzorce blaga, tako da so njegovi interieri pravzaprav celostne umetnine. Arhitekt je polnoma obvladal prostor, ki ga je sam zasnoval, tako kot prostor, ki ga je opremil. Primer tega je bar Slon v Ljubljani, kjer je iz srovega kletnega prostora s štirimi masivnimi nosilnimi stebri v sredini prostora oblikoval intimen in razgiban prostor nočnega lokal.

Poudariti je treba, da je Mihevca odlikoval izjemen občutek za deajle in kakovost izdelave posameznih predmetov. Gospa Ana Mihevc mi je v pogovoru zaupala, da je izmed treh predmetov, ki jih je predaval na šoli arhitekture (industrijske zgradbe, stanovanjske zgradbe in oprema prostora), bila prav

resničile

MARKA KOROŠICA, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI ZTT

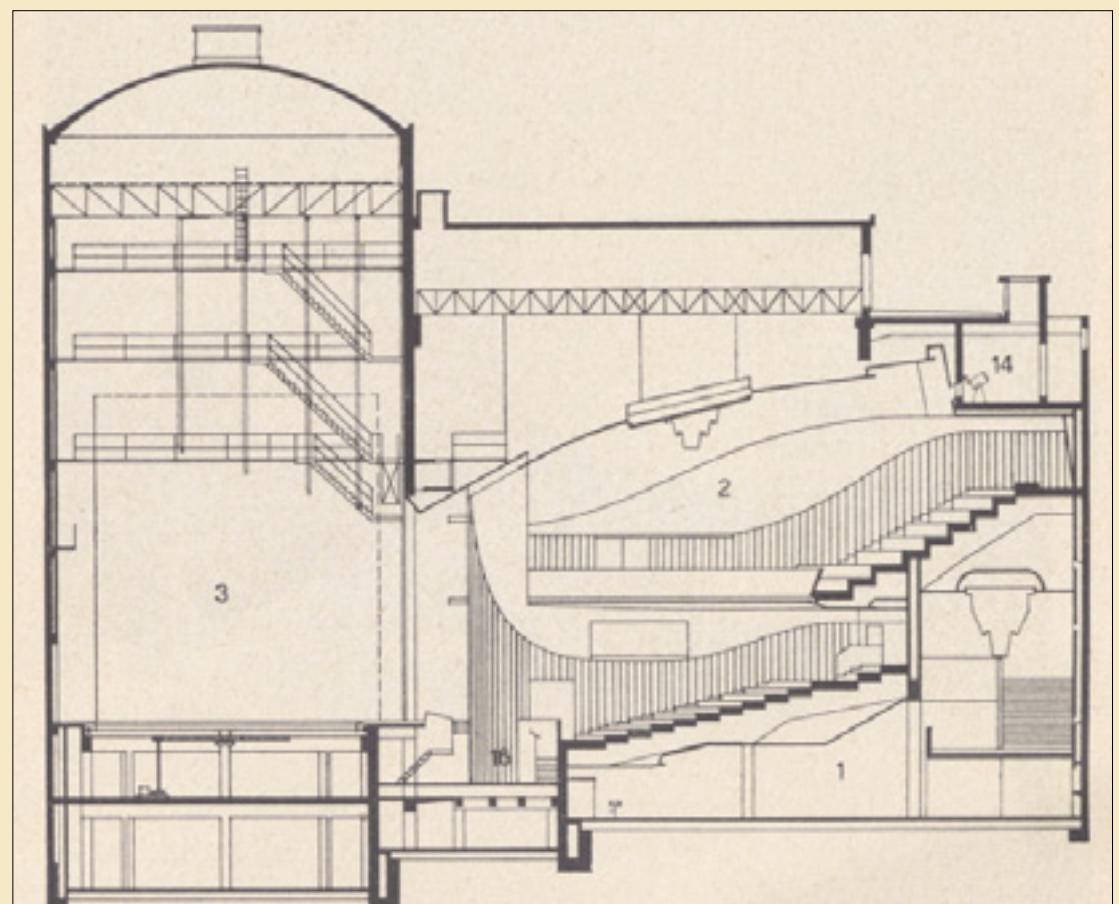
Kulturni dom je unikat, zrcalo Mihevčeve duše

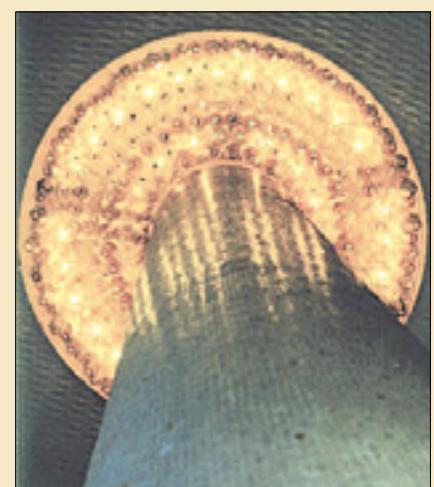
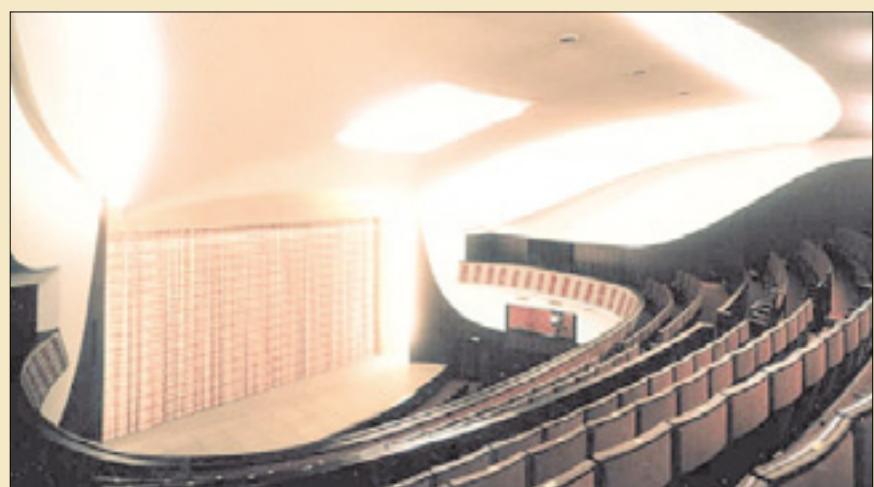
V četrtek,
11. decem-
bra, bodo
v Kulturnem
domu odprli
razstavo
Mihevc 100
in predstavili
knjigo Marka
Korošica
Čar prostora

V vseh svojih
objektih je Mihevc
vedno zasnoval
vso notranjo
opremo, luči in
večkrat tudi vzorce
blaga, tako da so
njegovi interieri
pravzaprav
celostne umetnine.
Arhitekt je
popolnoma
obvladal prostor, ki
ga je sam zasnoval,
tako kot prostor, ki
ga je le opremljal.

1. vhodni foyer, 2. dvorana, 3. oder, 14. projekcijske kabine,
16. prostor za orkester

prema prostora njegov najljubši predmet.
Posebno pozornost pri analizi interier-
je potrebno nameniti Mihevčevim rešit-
m osvetlitve, igri svetlobe in izdelavi luči.

S svetlobno igro očara Mihevc že na
nanji fasadi, z njo nadaljuje v vhodni av-
Mogočen lestenec iz muranskega stekla
i visi nad stopniščem v parter, za glavno
pnišče in malo dvorano so bili izdelani en-
atni lestenici in luči, gledališka dvorana pa
preplet svetlobnih efektov. Umetna svet-
ba vstopa tu v ambient skozi reže pod bal-
nom, okrogle odprtine in skozi centralni
ez lebdečega stropa, ki je zapoljen s priz-
ami iz muranskega stekla.

Interier tako postane prijeten, topel, va-
iv, eleganten, v nasprotju s fasado, ki je bolj
oga in masivna ...

GORICA - Objekt v Gradišču prav tako terja (menda še dražja) popravila

Zaprtje urada za zemljiško knjigo postaja vse bolj sporno

Vhod v urad za zemljiško knjigo v Gorici
BUMBACA

Selitev gradiva z goriškega urada za zemljiško knjigo v Gradišče je že v teku, kar je po navedbah predsednika odvetniške zbornice Silvana Gagiolja nezakonito, saj predpisov, ki predvidevajo prisotnost treh uradov v Gorici, Gradišču in Krminu, formalno še niso razveljavili. Do poteze deželne uprave sta zelo kritična tudi goriški župan Ettore Romoli in predsednik goriškega sodišča Giovanni Sansone. O zemljiških uradih bo morala govor na današnji seji deželnega odbora, s tem vprašanjem se trenutno ukvarja samo deželno generalno tajništvo.

Včeraj pa so nasprotniki tovrstnega združevanja posredovali še nekaj informacij, ki zbujojo dodatne dvojme o umestnosti napovedanega zaprtja goriškega urada. Med razloge za zaprtje goriškega urada in selitev v Gradišče je deželna uprava uvrščala slabo stanje dela goriške nepremičnine, in sicer arhiva. Zato naj bi s selit-

vijo v Gradišče rešili to pereče vprašanje in zagotovili nemoteno delovanje urada. V resnici pa je objekt v Ul. Bressani 23 v Gradišču prav tako potreben popravil, povrh pa še dražij. Zgradbo so že krepko obnovili v letih 2011 in 2012, 7. novembra letos pa je Dežela s sklepom odobrila nova izredna vzdrževalna dela v višini 337.320 evrov. Ta vsota je verjetno veliko večja od zneska, ki bi bil potreben za popravila v Gorici. V Gradišču morajo izboljšati topotno izolacijo in nepremičljivost objekta, dela zadevajo zunanje stene ter streho.

Deželna uprava je že marca 2011 v nekem dokumentu izrazila potrebo po združitvi uradov za zemljiško knjigo v Krminu, Gradišču in Gorici. Nakazala je dve možni rešitvi: manj učinkovito združevanje na osi Krmin-Gradišče z ohranitvijo samostojnega goriškega sedeža; »boljšo« rešitev z združitvijo vseh treh uradov v Gorici. To bi bilo dobro iz logističnih ra-

zlogov, saj bi bil urad v institucionalnem in upravnem središču goriške pokrajine ter v neposredni bližini sodišča, piše v dokumentu, ki pa omenja potrebo po novih prostorih, o katerih naj bi se takrat pogovarjali z goriško občino.

Maria Cristina Bellini, pobudnica peticije proti zaprtju goriškega urada, je včeraj v Pordenonu srečala podpredsednika Dežele Sergia Bolzonella in mu izročila tehnično dokumentacijo. Bolzonello je obljudil, da se bo pozanimal in se pogovoril s pristojnimi. Bellinijeva v tiskovnem sporočilu poudarja, da je ukrep deželne uprave nesmiseln: »Mar bi javni denar vložili v obnovu dela nepremičnine v središču Gorice in ne v nerentabilno halo v Gradišču.« Zaprtje goriškega urada bi po njenem mnenju povzročilo veliko nevšečnosti in nižjo raven storitev. Peticijo je že podpisalo 2000 ljudi, zbiranje podpore pa se nadaljuje.

TRŽIČ - Občina Zaposili za sredstva iz zakona 482

Tržiška občina bo tudi letos zaposila za sredstva iz zaščitnega zakona št. 482/99. Rok za oddajo prošenj bo zapadel 15. decembra. Občina Tržič pa bo zaposila za prispevki v višini 100.000 evrov. Občinska uprava bo s tem denarjem upravljal okence, spletno stran in naslovnico komunikacijo v slovenskem ter furlanskem jeziku. Obe dejavnosti sodita v sklopu občinske službe za promocijo ozemlja in odnose z javnostmi.

V okviru omenjenih dejavnosti bo občinska uprava pomagala občanom pri dostopu do občinskih storitev, vodila bo kampanje ozaveščanja, izvajala določila iz zaščitnega zakona, upravljal prevajalsko službo ter posredoval med uporabniki in občinskimi uradami, v prvi vrsti v sodelovanju z uradom za odnose z javnostmi. Med dejavnosti sodi tudi vnašanje informacij v slovenščini in furlanščini na spletno stran občine.

Občina je septembra na podlagi razpisa izbrala ustanovo, ki bo pomagala upravljati okenci in voditi naštete dejavnosti. To je društvo Fogolar Furlan iz Tržiča, ki je doslej že upravljalo okence za furlanskim jezikom. To društvo je tudi edino, ki se je prijavilo na razpis. Sodelovanje se bo nadaljevalo do 30. septembra 2016, občina je v razpisu za manjšinske jezike in evropske projekte namenila 186.000 evrov.

Oddajajo nova stanovanja

Podjetje za ljudske gradnje ATER bo danes predalo namenu osem novih stanovanj, ki jih je uredilo v Ulici Formica. Ključe bodo stanovalcem izročili upraviteljica podjetja Angela Calderara, direktor Domenico Degano in deželna odbornica Mariagrazia Santoro.

Brezžični internet v knjižnici

Goriško brezžično internetno omrežje Guglielmo se širi. Po besedah občinskega svetnika Fabrizia Oretija, ki mu je župan zaupal nalogo, da pobliže sledi razvoju projekta brezžične internete povezave v mestu, bo pred koncem februarja vanj vključena tudi goriška državna knjižnica.

Ornitološki posvet v Gorici

V konferenčnem centru v Ulici Alviano v Gorici bo od danes do nedelje potekal mednarodni posvet, na katerem bo sodelovalo okrog 300 ornitologov, ki se ukvarjajo z obročkanjem ptic. Posvetu se bosta udeležila tudi Enrico Gherghetta in Mara Černic, predsednik in podpredsednica pokrajine.

Saletta v Kulturnem domu

V okviru gledališkega festivala združenja Terzo Teatro iz Gorice bo drevi ob 20.30 v goriškem Kulturnem domu na ogled predstava Carla Goldonija »Sior Todero brontolon«, v kateri nastopa tudi Gianfranco Saletta.

Razglašeno županovo vino

Na sredinem novoletnem sprejemu novogoriškega župana Mateja Arčona je bilo razglašeno tudi županovo vino za leto 2015. Tokrat si je ta častni naziv priborilo vino Rdeči cuvee 2012 Aleksandra in Damirja Zgonika iz Branika. (km)

POKRAJINA S kolesom do Tržiča

Predstavili izvršni načrt kolesarske steze

Goriški pokrajinski odbor je pričel zeleno luč projektu drugega dela kolesarske steze, ki jo bodo uredili med Gradežem in Tržičem. Dela so vredna 2.009.000 evrov, s katerimi bodo kolesarsko stezo speljali od kasarne finančne straže do kanala Moschenizza v centru Tržiča. »Ta del proge, ki smo ga po spremembni načrti podaljšali, bo dolg 21 kilometrov. Denar že imamo na razpolago, kdaj se bodo dela začela, pa bo odvisno od dežele Furlanije Julijske krajine, saj jih brez njenega dovoljenja ne moremo uporabiti,« je povedala pristojna pokrajinska odbornica Donatella Gironcoli, po kateri bodo dela trajala osem mesecev. Gironcolijeva je projekt predstavila skupaj s predstavniki zveze kolesarjev Fiab, s katerimi se je pokrajinska uprava zavzela tudi za nov projekt. »Gradeško kolesarsko stezo želimo povezati z Zagrebom. V tem primeru ne bomo gradili prave kolesarske steze, ampak bomo le uredili in označili obstoječe poti,« je zaključila odbornica.

GORICA - Ul. Scodnik Najstnik pod avto

Prizorišče nesreče

GRADIŠČE Žalovanje in slovo od Valentine

VALENTINA
PUGLIESE

V Gradišču naj bi se jutri poslovili od Valentine Pugliese, 24-letne domačinke, ki je dva tedna po prometni nesreči v Drevoredu Regina Elena umrla v bolnici. Datum in uro pogreba bodo vsekakor uradno potrdili šele danes. Povzročitelj, ki je 17. novembra zvečer z avtom povozil žensko in pobegnil, se medtem sooča s hudimi obožbami. 33-letni traktorist iz Marianna Massimiliano Cesari tvega zaradi nenamerne uboja, pobega in opustitve pomoči od 3 do 10 let zapora, svojega poklica pa po odvzemtu voznika dovojenja ne bo mogel več opravljati.

GORICA - Smrt 50-letnega Andree Roitza

Prijatelji skrili čelado, žal pa ga niso prepričali

ANDREA ROITZ

držali priatelji, ki so skušali prepričati Roitza, naj ne vozi: ocenili, da ni v stanju ter da je nočna vožnja v deževnem vremenu nevarna, on pa je sedel na motor in odpeljal po mokri cesti. Ravno udarci v glavo pa so bili zanj usodni. Truplo naj bi pregledal sodni zdravnik, manj verjetno pa je, da bo sodnik odredil obdukcijo, saj ni bilo drugih vpletenej vozil. Včeraj je o potrebi po morebitni obdukciji razmišljala državna tožilka Valentina Bossi.

Andrea Roitz je v Gorici poznal veliko ljudi. Bil je član družine goriških podjetnikov in oče treh otrok, najmlajši od katerih ima štiri leta. Roitz, ki je stanoval v Ulici Aquileia, so poznali še zlasti lovci: sam je bil straten lovec in hkrati direktor ločniškega lovskoga rezervata, le nekaj dni pred smrtno je prijateljem ponosno poslal fotografijo z ustreljenim divnjem prašičem. Na okoljskem področju je sodeloval tudi s krajevnimi upraviteli.

ŠTANDREŽ - Nabirka za obnovo napisa

Kaj pa ti?

Kaj pa ti? S tem vprašanjem se podbudniki obnove napisa pod napuščem vogalne stavbe med ulicama Piemonte Reale in Tabaj v Štandrežu obračajo na širšo javnost, ki jo zanima krajevna zgodovina. Odločili so se za nabiralno akcijo med občani, da bo obnova izraz ohranjanja spomina na časovno opredeljeno dogajanje v duhu ovrednotenja vseh spominov, značilnih za Gorico.

Napis »Hočemo naše meje« je kot takliko drugih v mestu in okolici, posebno v Dolu, Jamljah, Doberdalu, Pevni, Severni mestni četrti nastal v obdobju, ko so se Zavezni, zmagovalci v drugi svetovni vojni, dogovarjali o poteku na novo zarisane meje leta 1947. Kljub popolni prednosti slovenskega in jugoslovenskega upora proti fašizmu in nasprotovanju nacismu se je zaradi interesov velikih sil začelo zapletati vprašanje, komu bo pripadala Primorska na splošno in Goriška posebej. Velik del italijanskega, bizaškega in furlanskega prebivalstva – razen v Gorici – je celo pričakoval oblikovanje 7. jugoslovenske republike. Ta pripravljenost je bila

v naslednjih desetletjih zanikana, a neštetični pojavi in razmišljanja pričajo o tem. V Mošu je na hiši ob državni cesti še citljiv napis v angleščini, ki se zavzema za priključitev Jugoslaviji.

V obdobju pogovorov na pariški Mirovni konferenci in med obiski zavezniških delegacij pri nas je ljudsko gibanje, naklonjeno Jugoslaviji, priredilo nekaj množičnih manifestacij. Oblika vizualnega »navijanja« je zaobjela napise na zidovih. Ni šlo za prosti narisane »muralese«, kakršne poznamo danes, temveč za urejene in geometrijsko neoporečne pozive. Takšen je še opazen prav v Štandrežu. Na njem je znak v obliki ščita z obrisom Triglava in morskih valov ter zvezdo. Barve označujejo slovensko zastavo. Hranitev oznake gre gotovo pripisati njeni visoki namestitvi in tudim kemičnim sestavinam takratnih barv, ki se tudi drugod pojavljajo izpod marsikater malte. Zgodovina govori.

»Danes predstavlja napis dragoceno obeležje«, menita prva pobudnika, arhitekta Diego Kuzmin in Jože Cej. Na zgradbi, ki poziva k nabirkam – prispevke je

Napis na vogalni stavbi med ulicama Piemonte Reale in Tabaj v Štandrežu

mogoče izročiti v gostilni Pri Turiju – bremo: »Nekdanje ideoološke težnje so zbledele in se ne istovetijo več ne s komunizmom in ne s socializmom. Danes smo ukleščeni v sistem sodobnega finančnega globalnega kapitalizma. Zato ne smemo pozabiti naše zgodovine, da lahko brez obotavljanja sledimo pravičnim težnjam,

ki so navdihovale naše ocete in prednike ... potreba je obnova partizanskega napisa.« Če je ulica posvečena regimentu iz prve svetovne vojne, ki ni imel nobenega vpliva na dogajanje v Posočju, a se je v Španiji vojskoval v prid Francove diktature in nato izvajal vojaške akcije proti partizanskim enotam na Hrvaškem in v Črni Go-

ri, potem je v iskanju neenoznačnih spominov prav ovrednotiti napis, ki je nedvomno izraz domačega prebivalstva. Po zaključenem prepleškanju je v načrtu tudi izdaja priložnostne brošurice. Celoten znesek se bliža 3000 evrom. Če 300 oseb prispeva po 10 evrov je pobuda pod streho, sicer pa je vsak drobiž dobrodošel ... (a.r.)

PIXXELMUSIC

Neumetniški goriški teden

Cezmejni audio in video praznik

Cezmejni audio in video festival Pixxelmusic 2014, ki ga od danes do 12. decembra skupaj organizira novogoriški Kulturni dom in goriško kulturno društvo Lucide, se predstavlja z deveterokotnikom, ki ponazarja devet izvedb festivala. Letošnja tema je »ne-umetnost« v stvaritvah medijskih umetnikov. »Vse kar potrebujemo je mir. Odsotnost umetnosti, razuma in pomena pa pomaga,« pravi vodja festivala Igor Štrmajer. Na mednarodnem festivalu sodeluje skoraj 60 umetnikov iz raznih držav, nastopili bodo s svojimi instalacijami in performansi v živo. Danes ob 18. uri bodo odprli neumetniške razstave v obeh Goricah: ob 18. uri v galeriji ArtOpenSpace v Uli Diaz 6, ob 20. uri v Mestni galeriji na Trgu E. Kardelja 5.

GORICA - »Dijaška« Lizistrata v Kulturnem domu

Srce, ki ljubi, je vedno mlado

Dijaki na odru Kulturnega doma

neposredno iz starogrške komedije Aristofana. Režiserka je bila tudi avtorica adaptacije, ki se je po njenih besedah izognila tako feminističnemu kot pacifističnemu branju, saj je bilo sporočilo predstave le univerzalna ljubezen, sposobnost vlaganja v mlade in prihodnost, ne pa v orožje in krepitve univerzalnega sovraštva.

Nastala je posrečena predstava, ki je v glavnem dramske narave, čeprav obsegata veliko posnete glasbe (v duhu 60. let, z uspešnicami Beatlesov), petja v živo, koreografija in videoprojekcija. Že sama izbira jezika je vodila v upoštevanje anglosaških gledaliških vzorov, mladostno svežega, prožnega pristopa in pristnega, subtilnega humorja.

Konfrontacija med moškimi in ženskami, na kateri zgodba temelji, je prišla do izraza od samega začetka, z nastopom dveh odličnih napovedovalcev oz. živečih »didaskalij«, ki oblikujeta okvir celotne pripovedi. *Less is more* (Manj je več) je bil nazor, kateremu je režiserka sledila, saj se je skrbno pripravljena predstava odvijala na praznem odru, ki ga je prepričljiva igra napolnila s primernim trajanjem, živahnim ritmom, učinkovito govorico, smislom za obravnavanje vsebin v znamenju dragocenega občutka za »pravo metro«, za ravnovesje med humorjem (na primer nastop bogov, ki se pojavi ob vsakem vzkliku, ali komični prizor starca, ki brez ženske pomoči ne utegne več spodobno obleči toge) in željo po posredovanju pozitivnih sporočil.

GORIŠKA - Vremenske nevšečnosti

Na Lokvah žled

Več težav je bilo na Gori nad Ajdovščino - Brez elektrike 41 odjemalcev

Posnetek spletne kamere na Lokvah

Po napovedih vremenoslovcev, so se tudi prebivalci višje ležečih predelov Goriške včeraj zjutraj zbudili v jutru, odeto v žled. Opaziti ga je bilo moč na Lokvah, ki ležijo na 947 metrih nadmorske višine, kjer pa plast ni bila debela, zato tudi ni povzročila večjih težav v prometu. Več težav je bilo na Gori nad Ajdovščino. Tam se je žled začel nabirati že v noči iz srede na četrtek, zato so imeli električarji precej dela. Na Otlici in Predmeji so bili še včeraj zjutraj brez električne energije, ker je žled potrgal električne žice. Iz Elektro Primorske so včeraj popoldan sporočili, da so napako na daljnovidu od Kolka proti Predmeji

že uspeli odpraviti, na odsek u odsek u dola proti Vodicam pa nihove ekipe napako še odpravljajo. Brez električne energije je bilo včeraj tam 41 odjemalcev. »Ker gre za podprt daljnovid in je 10 drogov na tleh, bomo tekem dneva namestili štiri aggregate in vsem odjemalcem zagotovili oskrbo z električno energijo. Sanacija podrtega daljnovidu bo trajala predvino doma en teden,« so sporočili iz Elektro Primorske. Ceste na Goriškem, tako lokalne kot državne, so bile prevozne. Več težav je bilo na severozahodnem države: včeraj je bila cesta Solarij - Livek zaprta zaradi podrtega drevja in poledice. Na agenciji za okolje so tudi včeraj izdali opozorilo o nevarnosti poledice in žledu na območjih nad 700 metrov nadmorske višine. Ta naj bi nastajal do 1.600 metrov višine. Plast zraka z negativno temperaturo, v kateri nastajata žled in poledice, se bo po nihovih napovedih predvidoma umaknila najkasneje do danes zjutraj. (km)

Bojevita Atenčanka Lizistrata, ki s somišljenicami izvede seksualni bojkot in zasedanje akropole, da bi moškim preprečila dostop do državne zakladnice in financiranja vojne, je v tem primeru »Lisistrata«, saj je besedilo predstave v angleščini. Avtorica in režiserka projekta je namreč profesorica angleškega jezika Tjaša Ruzzier, za katero pa je definicija področja delovanja pretesna glede na večstransko učinkovitost uprizoritve. Mentorica si je zamislila svojevrstni muzikal, da bi spodbudila razvoj gledališke dejavnosti v šolskem okolju in hkrati aktivno uporabo angleškega jezika, ki se ga je posluževala tudi na vajah. K sodelovanju je privabila prostovoljce od prvega do petega razreda, vključno z dve ma gosta iz Bosne, ki sta na študentski izmenjavi. Dramaturgija predstave ni dobila navdaha v muziklu, ampak je črpala

GORIŠKA - Iz ZDA prihajajo dobre novice

Rene bo kmalu doma

Malček iz Renč je uspešno prestal še eno operacijo - Kost je dobro zaceljena, nogi sta sedaj enako dolgi

Iz ZDA prihajajo dobre novice: malí René iz Renč, ki se je rodil z deformacijo desne noge, je uspešno prestal še eno operacijo. Pred dnevi so mu namreč z noge odstranili fiksator, ki mu je po prvi operaciji podaljševal kost in nogo spravljal v naraven položaj. Obe nogi sta sedaj enako dolgi, poseg je potekal brez zapletov.

Renejeva mama Amela se na svojem facebook profilu, preko katerega vseskozi javnost obvešča o sinovem zdravljenju, vsem, ki so Renemu omogočili operacijo in zdravljenje v ZDA, ter vsem, ki družino spodbujajo z dobrimi mislimi in željami, še enkrat iz srca zahvaljuje. Zgodba malčka, ki se je rodil z redko deformacijo noge, je namreč pred približno šestimi meseci zaokrožila po vsej Sloveniji in še dlje. Slovenski strokovnjaki so kot edino rešitev za Renjevo stanje predlagali amputacijo stopa-

la in namestitev proteze. Renejevi starši na takšno rešitev niso pristali. Mama Amela je na spletu našla kliniko dr. Drora Paleya na Floridi, kjer takšne primere uspešno rešujejo. Ker pa je slovenska zdravstvena zavrovalnica zavrnila kritje operacije in zdravljenja v tujini, se je družina znašla pred novo stisko, saj dragega posega sama ni zmogla plačati. Mama Amela se je nato lotila zbiranja sredstev in s pomočjo dobrodelenih akcij zbrala dovolj denarja.

Po operaciji v ZDA so Renemu na nogo najprej namestili fiksator, ki mu je več mesecev podaljševal nogo in jo spravljal v naraven položaj. Fiksator so mu pred dnevi odstranili. Kost je dobro zaceljena, nogi sta sedaj enako dolgi, toda zdravljenja še ni konec. Rene bo po besedah njegove mame še 4 do 6 tednov nosil mavec, da se nova kost, ki je še krhka, ne bi zvila ali zlomila.

»Za tem bodo sledile intenzivne fizioterapije, ravno tako 4 do 6 tednov oziroma dokler ne shodi z novo nogo. Doslej je vse potekalo brez težav, upamo, da bo šlo tako še do konca. Ko pogledam njegovo nogo, ki je lepa, dolga in ravna, mi gre kar na jok. Vsem se še enkrat zahvaljujem, temu fantu ste omogočili boljšo prihodnost,« pravi Renejeva mama, ki dodaja, da Rene vse skupaj dobro prenaša. »Živahen je, kot vsak dveletnik. Nič ga ne ustavi, ne fiksator ne mavec. Je močan in pogumen,« dodaja.

Ko bo Renemu odstranjeno še mavec, bo lahko v kratkem shodil in tekal, kasnejne naj bi nogo skoraj 100-odstotno uporabljal. Za dečka, ki obožuje nogomet, bo to zagotovo začetek novega življenja. Čež štiri in čez osem let bo moral sicer še na dva posega, s katerima mu bodo fiksirali pličice, ki one-mogočajo ukrivljeno rast kosti. (km)

Mali René z mamo Amelo

NOVA GORICA

Veseli decembert vabi v mesto vse generacije

Program veselega decembra v mestu se začenja od sobote dalje. Na Bevkovem trgu se bodo skoraj vsak dan vrstile prireditve za vse generacije - od mini disco, uličnih predstav do degustacij v vinoteki Solum. V soboto bo otroke razveselil prihod Miklavža, za božič se obeta božični koncert vokalne skupine Kresnice s tenori-

tom Davidom Čadežem in pianistom Anžetom Vrabcem, 28. decembra bo na Bevkov trgu v spremstvu lipicancev prišel dedek Mraz. Na silvestrovskem bodo na svoj račun najprej prišli otroci, njim namenjeno praznovanje z Manco Špinkom se bo začelo ob 11. uri na prizorišču na Kidričevi ulici, v novo leto bodo obiskovalci vstopili s skupino Happy day. Na Bevkovem trgu, kjer se na najdaljšo noč v letu tradicionalno vzporedno odvija program za mlajšo populacijo, pa bo koncert Zablujene generacije. (km)

GORICA - Goriški decembert

Na Travniku Božična vas, Raštrel pravi raj za gurmane

Gorica bo do 6. januarja zelo živahna. Zaslugo za to bo imel praznični prireditev Goriški decembert, ki ga goriška občina prireja v sodelovanju z združenjem Confcommercio, združenjem trgovcev Le Nuove Vie in drugimi ustanovami. Potem ko so slabe vremenske razmere prekrižale načrte Andrejevemu sejmu, si župan Etto-Romoli prizadeva, da bi v naslednjih končih tedna raznovrstne pobude spodbudile zanimanje tako pri občanih kot pri zunanjih obiskovalcih.

Mestno jedro bo zaživilo na različnih prizoriščih. Na Travniku bodo od naslednjega konca tedna priredili Božično vas, katero bo sestavlja od petnajst do dvajset hišk oziroma stojnic, ki bodo ponujale izdelke in jedi. V središču pozornosti bodo tukajšnje tipične sladice, a tudi različne vrste sira ter siciliske, sardinjske in apulijске specialitete, vse skupaj pa bo spremljalo kuhanje vina. Že od današnjega dne bo zaživel tudi Raštrel. Kot ob prejšnjih večjih prireditvah bodo v nekaterih praznih trgovinah zaživeli gostilne, ki bodo ponujale raznovrstne jedi. Člani združenja Osservatorio del Re bodo ponujali svinjske specialitete, medtem ko bosta združenji Autoktona in Vitamine creative v sodelovanju z Vintekno Števerjanski griči izpeljali več prikazov kuhanja in gurmanskih srečanj v trgovini Maximilian. Potekal bo tudi niz srečanj s proizvajalcem zlate rebule z Oslavja. V hiši Mischou bodo kraljevale furlanske jedi, možno pa bo tudi tam prirediti božično in silvestrsko večerjo. Kuharji restavracij Karamančić in Glumac bodo v Ulici Monache pripravljali čevapčice, pleskavice in druge srbske jedi.

čela, saj mora biti pred podpisom pogodbe projekt utvrščen še v Načrt razvojnih programov (NRP). Ministrstvo za zdravje gradiva še ni moglo predložiti vladi, ker ob odločbi SVRK ni bil zagotovljen tudi prenos finančnih sredstev za ta projekt na Ministrstvo za zdravje. To je predpogoj za uvrstitev v NRP, kar je bilo do sedaj izvedeno pri vseh ostalih projektih. Ministrstvo za zdravje je SVRK in Ministrstvo za finance zato zaprosilo za zagotovitev finančnih sredstev ali drugo ustrezno rešitev, ki jo je potrebno najti zelo hitro, da se gradnja lahko prične še pravočasno.«

Nič kaj spodbuden odgovor, če upoštevamo dejstvo, da se mora gradnja pričeti še to leto, urgentni center pa mora biti dokončan do konca novembra 2015, sicer bo morala država 3,7 milijone evrov (celoten projekt je vreden 7,2 milijona) iz kohezijskega skладa Evropske unije vračati. »Sedaj ob pričetku decembra pa se zdi, da so centru šteti dnevi,« opozarja tudi Nemec, ki je vlado spomnil tudi na dejstvo, da je od začetka priprav na gradnjo centra minilo že šest let.

Kot je navedeno v obrazložitvi SVRK, bi urgentni center Nova Gorica omogočil sodobne pogoje za izvajanje službe nujne medicinske pomoči za območje Goriške statistične oziroma zdravstvene regije, vključno z združitvijo primarne in bolnišnične urgente službe na enem mestu. Prav tako bi bila na enem mestu pacientom zagotovljena zdravstvena obravnava in bistveno boljše možnosti diagnostične ter terapevtske dejavnosti. Cilj ureditve Urgentnega centra Nova Gorica je povečati hitrost in učinkovitost obravnave nujnih akutnih stanj v Goriški statistični regiji ter ustreznost z ostalimi urgentnimi centri višje ravni.

Žal so njegova predvidevanja pravilna. Včeraj smo na ministrstvo za zdravje namreč naslovili prošnjo za pojasmnilo, zakaj se gradnja še ni začela in dobili naslednji odgovor: »Gradnja se še ni pri-

šla v sodelovanju z goriškim sedežem Univerze v Trstu, inštitutom Iisig in župnijo v Podturnu ponudila možnost študentu, ki je diplomiral iz arhitekture ali na smeri za mednarodne in diplomatske vede v Gorici, da se udeleži staža za evropunktiriranje. Pobuda je nastala v sklopu projekta Let's Go Europe, tako da se bo skupina šestih študentov oziroma diplomirancev v prihodnjih mesecih ukvarjala s konkretnim vprašanjem evropunktiriranja.

S tem projektom želimo omogočiti študentu, da najprej spozna to okolje in nato tudi aktivno sodeluje pri pripravi evropskih projektov. Pri tem pa

Nove terme v Gradežu

Deželna uprava Furlanije Julijske krajine je včeraj predstavila javnosti nov načrt gradeških term. V nabito polnem avditoriju Biagio Marin sta predsednica Debora Serracchiani in podpredsednik Sergio Bolzonello skupaj s predstavniki podjetja Elastico iz Turina napovedala, da bodo nove terme zgrajene v štirih letih. S pomočjo projektnega financiranja so zbrali 18 milijonov evrov, dodatnih šest milijonov, ki so bili že dalj časa na razpolago a so ostali izkorisceni, pa bo dejela vključila v finančni zakon. Uprava je prepričana, da je obnova term temeljnega pomena za prihodnost turizma v dejelju FJK. Dežela bo poskrbela tudi za nadaljnje načrtovanje, v katerega namerava vključiti tudi krajevne ustanove in občane. Dežela z občino Gradež že razmišlja o ureditvi novega parkirišča s 500 parkirnimi mesti, v novem finančnem zakonu pa bo že vložila en milijon evrov v obnovo obstoječega termalnega bazena, ki tvega zaprtje.

Ospizio marino bodo oživili

Gradeški rehabilitacijski zavod Ospizio marino bodo ponovno odprli pred koncem poletja 2015. To je cilj, ki si ga je postavila naveza zadruž Grado Riabilita (le-to podpirajo zadruge Universii, Prodes&Cielo Azzurro in Friulclean), kateri je stečajni upravitelj Enrico Guglielmucci po zaključku štiriletnega birokratskega postopka včeraj izročil ključe objekta. Predsednik naveze zadruž Franco Bosio se je zahvalil zvezni banki Credito Cooperativo, s pomočjo katere so zbrali 7.500.000 evrov, ki bodo omogočili ponoven zagon dejavnosti zavoda.

GORICA - Staž v okviru programa Let's Go Europe

Študentje spoznavajo svet evropskih projektov

Goriška občina bo v sodelovanju z goriškim sedežem Univerze v Trstu, inštitutom Iisig in župnijo v Podturnu ponudila možnost študentu, ki je diplomiiral iz arhitekture ali na smeri za mednarodne in diplomatske vede v Gorici, da se udeleži staža za evropunktiriranje. Pobuda je nastala v sklopu projekta Let's Go Europe, tako da se bo skupina šestih študentov oziroma diplomirancev v prihodnjih mesecih ukvarjala s konkretnim vprašanjem evropunktiriranja.

»Petčlanska ekipa je začela delati v torku, sredi januarja pa se jim bo pridružil študent, ki ga bodo izbrali na podlagi prijave na razpis, ki ga bomo objavili junija (danes op. a),« je pojasnila predstavnica Iisiga Chiara Bianchizza ter dodala, da bo razpis objavljen na spletni strani goriške občine, na facebook strani Let's Go Europe in na spletni strani tržaške univerze. Za razliko od številnih študentskih stažev, bo ta staž za evropunktiriranje tudi plačan. »Prizadevamo si, da bi lahko v prihodnosti imeli našo platformo za evropunktiriranje, ki bi se sama vzdrževala po zaslugi uspešnih evropskih projektov,« je zaključil Ceretta. (av)

GORICA - Jaslice v veži mestne hiše

Kar je prinašalo smrt, danes govori o miru

Pacorijeve jaslice

IDE

Jaslice v veži goriškega županstva so bile v preteklosti delo osnovnošolskih otrok, nato otrok iz vrtcev. Letos je občinska uprava prekinila s tem običajem in dala božičnim znamenjem jubilejni in socialni pečat. V jaslice z miroljubnim sporočilom so namreč položene figure, ki jih je iz železnih ostanakov prve svetovne vojne izdelal Goričan Sergio Pacori, praznično jelko pa so okrasili vavoranci doma za ostarele Angelo Culot v Ločniku, na kar je še posebej ponosna odbornica za socialio Silvana Romano.

Sergio Pacori je do danes izdelal okrog sto skulptur različnih velikosti izključno iz ostanakov razstreljenih granat in šrapnelov, nabojev, bodečih žic ... , ki segajo v čas prve svetovne vojne in prihajajo s Krasa ali z območja Asiaga in Venetu. Marsikaj je sam našel, nekaj vojnega želeta so mu poklonili, nekaj ga je tudi kupil. Ko iz vojnih ostankov sestavlja skulpturo, skuša ohraniti formo, ki jima jo je dalo raztreščenje. Kdor je že bil v njegovih delavnici v Tržaški ulici, opisuje doživetje z besedami začudenja. Njegovo delo je marsikje cenjeno, tudi onkraj državne meje; ravno danes ob 11. uri bodo razstavo petdesetih njegovih skulptur odpri v knjižnico informacijskemu in žaložniškemu centru obrambnega ministrstva na Vojkovi 55 v Ljubljani, tam bo do srede aprila, ko jo bodo preselili v Maribor.

»Druga svetovna vojna se me je dotaknila že kot otroka z vso svojo uničevalno silo. Obmetavali so nas z bombami, k

nam so vdirali vojaki z najrazličnejšimi uniformami,« se spominja Pacori, ki je rojen leta 1933 v Grgarju: »Moj rojstni kraj leži za Sveti Goro. Med prvo vojno je nadenj pada neverjetna količina bomb, tako da je bilo njihovih ostankov na pretek. Začel sem jih zbirati kot otrok in kmalu sem spoznal, da imata vsak kos granate, šrapnela ali najdeni naboj zgodbo, ki govorijo o bolečini in smerti. Tedaj sem dozorel namen, da bom tem predmetom vdahnil novo življenje - sporočilo miru in sožitju med narodi.«

Nastale so figure predvsem iz religioznega in mitološkega sveta, dva ciklusa sta posvečena Keltom in vojakom, impresivni pa so tudi štirje železni zmaji. Njegove skulpture so našle stalno namestitev na cerkevnih oltarjih, v madžarskem parlamentu, v muzeju v Redipulji, Kristusovo razpelo bo v kratkem poklonil papežu ... Z desetimi figurami srednje velikosti je sestavil jaslice, ki bodo med prazničnim časom krasile vežu županstva v Gorici. »To je poklon fantom, ki jih je docakala fronta v prvi svetovni vojni, obenem pa tudi svarilo za današnjo mladino: vojna ni takšna, kot je prikazana v filmih, temveč je grda, prinaša trpljenje, razdejanje, ločevanje ... , pravi Sergio Pacori.

Njegovo mirovno sporočilo ob stolnici začetka prve svetovne vojne sta osvojila tudi župan Ettore Romoli in pokrajinski odbornik Federico Portelli, ki sta v sredo v veži mestne hiše predstavila Pacorijeve jaslice.

DOBROVO - Niz kulturnih dogodkov

Na Gradnikovih večerih nastopile tudi Števerjanke

Na gradu likovna umetnost, verzi, monografija o Gradniku in glasba

VIP

Recitatorki Jana in Jasna

Konec tedna so v gradu Dobrovo v Goriških Brdih odvijali Gradnikovi večeri, ki jih prirejajo tamkajšnji kulturni krogi. V petek in soboto so se zvrstili različni kulturni dogodki, ki so v prostoru gradu privabili zadovoljivo število poslušalcev, oz. gledalcev. V petek so odprli likovno razstavo LD Dabro v naslovom *V sanjavih mladostrnih letih*. Spremno besedilo je izreklo umetniški vodja Bojan Bensa. Sledila je predstavitev nove pesniške zbirke Patricije Peršolja *Šinjorina*, ki je v verzih ujela zgodbne iz preteklosti prebivalcev Brd. Pogovor z avtorico je vodila Zora A. Jurič. Publike si je nato lahko ogledala še premieri multivizijski film *Šinjorina* izvedbi Lada Jakše.

V soboto so Gradnikovi dnevi postrestali s predstavijo znanstvene monografije *O zemlja sladka: kamen, zrno, sok – Alojz Gradnik ter romanski in germanski svet*. Avtorica monografije je doc. dr. Ana Toroš s Fakultete za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Pogovor z Ano Toroš, ki je doma iz Fojane v Brdih, je vodila Daniela Štekar iz Števerjana, pred leti študentka na omenjeni univerzi, sicer članica KD Briški gric iz Števerjana. V prijetnem pogovoru sta se dotaknili in obdelali manj znane vidike iz bogatega življenja in dela briškega pesnika. Pogovor sta sognovnici usmerili zlasti v stike, ki jih je sodnik in pesnik iz Medane imel z latinskim in germanskim svetom. Iz poznavanja jezika in kulture teh narodov, so izšli tudi številni Gradnikovi prevodi pesmi v slovenščino. Sognovnici sta se tudi poslužili projekcije številnih Gradnikovih družinskih fotografij, ki dokumentirajo večplastnost umetnika besede iz Brd. Dekleti Tina in Sara iz OŠ Dobrovo ter Jana Štekar in Jasna Tomšič iz OŠ Alojz Gradnik iz Števerjana (tudi članici KD Briški gric), so med kratkimi pavzami pogovora prebrali nekaj pesmi iz bogatega opusa briškega pesnika. Umetnosti posvečen večer sta dopolnila še zakonka Pitaja na klavir (tudi odlična pевка) in Marko na kitaro in kontrabas, ki sta se predstavila z nekaterimi Gradnikovimi pesmimi, ki sta jih sama uglašbila. Na večeru je bil prisoten tudi Gradnikov sin, devetdesetletni Sergej, ki živi v Kranju, a se rad udeležuje prireditve, ki so namenjene njegovemu očetu. Pred mesecem je bil prisoten tudi na podobni prireditvi, ki se je odvijala v sklopu Likofa v Števerjanu. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-88069.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDETTORE, Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KRAJU SAN PIER
VISINTIN, Ul. Matteotti 31, tel. 0481-70135.

Gledališče

GLEDALIŠKA REVJA »A TEATRO CON L'ARMONIA« ob 16. ur: 7. decembra v župnijskem gledališču Pija X. v Ul. De Amicis 10 v Štarancanu

»Come liberarse de la moglie e esser felici co' un'altra dona«, nastopa gledališka skupina Proposte teatrali iz Trsta. 18. januarja, v gledališču San Nicolò v Ul. 1. Maggio 84 v Tržiču »Uonted Musical "celestial«, nastopa gledališka skupina Bandablanda iz Trsta; več na www.teatroarmonia.it.

OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU vabi otroke do 4. leta starosti na gledališko doživetja z dogodivščinami potujocih zajčka v soboto, 6. decembra, ob 17.30 v dvoranici gledališča v Ul. Sauro 17 - tel. 0481-630057.

GLEDALIŠČU VERDI v Gorici: 6. decembra ob 20.45 gala večer operete »Vienna chiama Gorizia«, nastopajo soprani Daniela Mazzucato, tenorja Max Renè Cosotti in Andrea Binetti, FVG Mitteleuropa Orchestra. 10. decembra ob 20.45 gledališka predstava »Tres«, igrajo Anna Galiena, Marina Massironi, Amanda Sandrelli in Sergio Muniz. 16. decembra ob 20.45 »Lo Schiaccianoci« (Čajkovski), nastopa balet iz Moskve. Predprodaja vstopnic za vse predstave poteka pri blagajni na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od pondeljka do sobote 17.00-19.00 (zaprta bo od 24. do 28. decembra); več na www3.comune.govizitacija.it/teatro.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 5. decembra, ob 20. uri plesna predstava z mednarodno zasedbo »Urbane zgodbe - soba z razgledom, kravata«, M&N Dance Company; informacije in predprodaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Magic in the Moonlight«. Dvorana 2: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Siamo e più scemo 2«. Dvorana 3: 17.30 »I pinguini di Madagascar«; 19.30 - 21.30 »Trash«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Scemo e più scemo 2«. Dvorana 2: 16.40 - 18.20 - 20.00 »I pinguini di Madagascar«; 21.45 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del. Dvorana 3: 17.10 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«. Dvorana 4: 16.30 - 18.00 »Un amico molto speciale«; 20.10 - 22.15 »Lo sciaccallo - The Nightcrawler«.

Dvorana 5: 17.50 - 19.50 »Ogni male detto Natale«; 22.00 »Clown« (predovanje mladim pod 14. letom).

Razstave

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA »GORIŠKI DETAJL« članov Posoškega fotografskega krožka (Circolo Fotografico Isontino) bo do 19. decembra na ogled v mediateki Ugo Casiragihi v Ul. Bombi v Gorici (od pondeljka do petka 15.00-19.00) in v razstavnici sobi goriškega Kinemaxa.

ZDruženje Societa' CormoneSE

AUSTRIA v Ul. Matteotti 14 v Krminu vabi na odprtje razstave z naslovom »Galizia e Bukowina. Storia ed immagini dai confini dell'impero« v soboto, 6. decembra, ob 18. uri; na ogled bo do 6. januarja 2015 vsak dan 9.00-13.00 in 15.00-19.00; zaprobo nedeljno popoldne in praznikih.

V GALERIJI SPAZZAPAN v palači Torriani, Ul. Ciotti 51, v Gradišču je na ogled razstava »La pittura in bosco« Graziana Negrija; do 7. decembra 10.00-19.00, ko bosta vstop prost in ob 16.30 voden ogled razstave (1 evro, zaželena je prijava po tel. 0481-960816).

Mali oglasi

V ŠTEVERJANU oddamo 80 kv.m veliko opremljeno stanovanje; informacije po tel. 329-7265005.

Koncerti

»BOŽIČ V RAZNIH POKRAJINAH«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji ŽePZ Jezero iz Doberdoba, ZSKD in USCIFJK bo v soboto, 17. januarja 2015, ob 20.30 v župnijski cerkvi Sv. Martina v Doberdobu. Nastopajo MeMIPZ Neokortex iz Sovodenj, MoPZ sv. Jernej iz Opčin in MePZ Pod Lipo iz Špetra.

»BOŽIČ VSEOKROG«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji SKRD Jadro, ZSKD in USCIFJK bo v nedeljo, 11. januarja 2015, ob 15.30 v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopa MoVS Lipa iz Bazovice.

V KULTURNEM DOMU NOVA GORICA bo 6. decembra ob 20.15 bo Simponični orkester Akademije za glasbo v Ljubljani nastopil z opero »Vojna in mir« (Larry Coryell). 15. decembra ob 20.15 bo koncert Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije z violinistom Črtomirjem Šiškovičem. 18. decembra ob 20.15 bo gospel koncert Sherrite Duran ob spremljavi skupin Singgirls in Big band Nova. 23. decembra ob 20.15 bo koncert slovenskih božičnih pesmi, nastopili bodo Komorna zborna Ave in Ipavška ter skupina Slovenski tolkalni projekt (SToP); informacije pri blagajni (tel. 003865-3354016) od pondeljka do petka 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred predstavo, več na www.kulturnidom-ng.si.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da bo goriški oddelek izjemoma odprt za stranke v torek, 9. decembra, od 11. do 13. ure.

VEČSTOPENSKA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše petošolcev, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred nižje srednje šole, na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva v Ul. dei Grabizio 38 v torek, 9. decembra, ob uri 18. uri; več na spletni strani www.icgorizia.net.

VEČSTOPENSKA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik otroškega vrtca na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38 v sredo, 10. decembra, ob uri 17.30; več na spletni strani www.icgorizia.net.

VEČSTOPENSKA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole, na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38 v sredo, 10. decembra, ob uri 17.30; več na spletni strani www.icgorizia.net.

Izleti

ESTORIABUS: 13. decembra bo potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eveniti@leg.it od pondeljka do petka 15.00-19.00) in v razstavnici sobi goriškega Kinemaxa.

Obvestila

11. PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR: ZSKP, KC Lože Bratuž in ZCPZ podljijo priznanje za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju v goriškem prostoru društva in organizacij ali posameznikom; predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa. Rok oddaje je 31. december 2014 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnico »Predlog za priznanje«.

Prireditve

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ prireja miklavževanje danes, 5. decembra, ob 19.30 v prostorih društva Rupi.

SKD HRAST prireja danes, 5. decembra, ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdalu tradicionalno miklavževanje, pri katerem bodo sodelovali otroci iz vasi in občine Doberdalu. Ob prihodu dobrega svetnika pripravlja doberdalsko društvo prisrčen sprejem z otroško igrico »Noč, ko je posijojal sonce«

ŽARIŠČE

Načelo uravnovešenosti in nov način financiranja slovenske manjšine v FJK

JULIJAN ČAVDEK

Financiranje slovenske manjšine v Furlaniji-Julijski krajini je vsakdanja tema v naših krogih. Od kje prihajajo denarna sredstva, koliko jih je in kako z njimi upravljamo so vprašanja, ki skozi desetletja pogojujejo razvojno smer naše narodne skupnosti. To sicer ni nič posebnega in je nekaj povsem normalnega, kar se običajno dogaja v vseh družbenih okvirih. Finančna plat je pač tista, ki omogoča, da iz nekega idejnega ali projektnega stanja preidemo v izvajanje, v uresničevanje. Za neko družbeno skupino, bolj ali manj veliko, pa nastane problem, ko je financiranje neuravnovešeno ali celo enostransko. Prav naša narodna skupnost v zamejstvu je to izkušnjo že doživelja in prav gotovo bi bilo danes stanje povsem drugačno, ko bi v naši polpreteklki zgodovini bilo tako in drugačno financiranje usmerjeno na različen način. Politični razvoj od povojskih let naprej gotovo ne bi bil tak kot ga poznamo, če ne bi iz takratne socialistične Jugoslavije financirali le en del naše narodne skupnosti. To je pomemben aspekt oziroma dejstvo, na katerega smo večkrat premalo pozorni. In pri tem naj bo jasno, da nikakor ne gre za pogrevanje starih tem, ki naj bi sodile na zgodovinske police, pač pa za dokazano ugotovitev, da bi ideološki vpliv brez finančno-gospodarske osnove imel bistveno manjši vpliv in da našna razdvojenost, katera bi se radi na vse načine rešili, bi bila veliko bolj mila ali je sploh ne bi bilo.

Osamsojitev Slovenije in prva Demosova vlada z Lojzetom Peterletom

na celu sta na področju financiranja manjšine odprli novo poglavje. Uveljavila se je bolj uravnovešena razdelitev sredstev, kar je prineslo več novosti, med drugim tudi tisto, da so nekatere glavne ustanove postale skupne, sicer bolj v nazivu kot dejansko v upravnih organih in pri načinu zaposlovanja. Na ravni Dežele FJK pa je bila celotna zadava nekoliko drugačna, tudi zato, ker je bil ideološko-političen kontekst različen oziroma pluralen.

Novo obdobje pri financiranju slovenske narodne manjšine v FJK je prinesel zaščitni zakon 38/01, na podlagi katerega smo začeli prejemati finančna sredstva iz državnega proračuna. Sredstva so prihajala na Deželo FJK, ki je poskrbel za razdelitev, vendar je pri tem imela določene količke. Državna sredstva za izvajanje začete so bila namenska in razdeljena na tri postavke: organizacije in društva (čl. 16), uporaba slovenščine v javni upravi (čl. 8 in 10) in gospodarski razvoj naselitvenega teritorija slovenske manjšine v Videmski pokrajini (čl. 21). Posebno problematičen je bil čl. 16, ki zadava financiranje dejavnosti in ustanov slovenske manjšine, ker ne določa vsote in to prepušča vsakoletnemu finančnemu zakonu, kar je privedlo v prejšnjih letih do velikih težav, še posebno v letu 2012. Za končno razdelitev državnih sredstev so nato poskrbeli pristojni uradni Dežele FJK, deželnna posvetovalna komisija za Slovence v FJK, ki je nastala na podlagi deželnega zakona 26/2007, pa je vsakokrat izrekla svoje mnenje. Paritetni odbor pa svoje mnenje poda-

ja le na sredstva, ki so namenjena javnim upravam.

Napovedana novost o združitvi treh postavk v eno samo, preko katere bi celotna vsota prešla na Deželo FJK, ki bi potem sama določila kako na najboljši način razdeliti sredstva, je seveda posledica sedanjega zamudnega postopka in pa nekoriščenja oziroma spornega koriščenja sredstev na postavki, ki zadava javne uprave in uporabo slovenščine v javnih prostorih. Kot smo imeli možnost brati, se ta nov način označuje kot začetek sistemskega financiranja manjšine, kjer bi večjo vlogo pridobila ravno posvetovalna deželna komisija za slovensko jezikovno manjšino v FJK. A ravno ta nova vloga komisije odpira nekatere pomembna vprašanja, na katera bo potrebno jasno odgovoriti, da se slučajno tehtnica ne prevesi proti stanju, ki sem ga citiral na začetku tega zapisa. S tem, da se pri razdeljevanju sredstev okrepi vloga Dežele FJK in posledično Deželne posvetovalne komisije ter Paritetnega odbora, pa se poveča tudi pomen sestave teh dveh organov. To pa je ključno vprašanje, ki bi ga bilo potrebno rešiti predhodno ali vsaj vzporedno s spremembami financiranja. Kako se v teh dveh organih sprejemajo določene odločitve ima pomemben vpliv na slovensko manjšino v FJK, ki bo nedvomno negativen, če ne bo obveljalo načelo uravnovešenosti. Vsaj vse dokler bomo še vedno na dveh ideoloških straneh, kot se je pokazalo pri kakšnem občnem zboru in zadnjih reformah, ki so nas ne posredno zadevale.

UMETNOST Pariški bohemi, prioved prijateljice Ivane Kobilce

Gledališče Muzeum letos praznuje 20 let delovanja. Ob jubileju bodo odprli razstavo v Jakopičevi galeriji, ki bo tudi prizorišče uprizoritev predstave Sourcē Image: Gledališče pisem iz avtorske trilogije Barbare Novakovič Kolenc. V koprodukciji s Prešernovim gledališčem Kranj pa je nastala predstava ABC oder Krieg, quasi una fantasia Iva Svetine.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci povedala Novakovič Kolenčeva,

predstava Gledališče pisem temelji na dramskem besedilu Za rep ujeta želja, ki ga je v treh dneh januarja 1941 v Parizu napisal španski umetnik Pablo Picasso. Besedilo je bilo prvič javno predstavljeno 19. marca 1944 v pariškem stanovanju Zette in Michela Leirisca v režiji Alberta Camusa. Kot je dejala, velja drama v klasičnem dramskem diskurzu za neuprizorljivo. V njej med drugim nastopajo Šuhar tesnoba, Debela tesnoba, Tišina, Čebula, Veliko stopalo.

Predstavo bodo uprizorili Ivan Peterlin, Petra Govc, Sanja Neškovič Peršin in Mateja Rebolj. Kostumograf je Alan Hranitelj, oblikovanje luči je prevzel Jaka Šimenc, glasbo je izbral Blaž Peršin. Premiera bo v soboto, 13. decembra, ob 20. uri v Galeriji Jakopič. Sledile bodo ponovitve 14., 15. in 16. decembra.

Razstavo Gubanje časa - Gledališče Muzeum 20 let bodo v Jakopičevi galeriji odprli 8. januarja 2015. Obsežen arhiv dokumentov in referenc predstavlja enciklopèdično zbirko avtorskega gledališča, ki bo v galerijskem prostoru vzpostavila novo časovnost. Muzejske objekte bo zamenjala mreža vizualnih, tekstovnih, svetlobnih in zvočnih informacij, ki generirajo nove prostore abstrakcije med likovno in gledališko figuro, so razstavi zapisali v zavodu za umetniško produkcijo Muzeum.

Vsebinsko se v predstavi medsebojno prepletata dve liniji. Prva rdeča nit

predstave je črkarska pravda in polemike ter nasprotovanja cenzuri in prepovednim tiskane slovenske besede. Druga linija predstave so živiljenjske zgodbe posameznikov, prijateljstvo, ljubezen, neizpolnjena hrepnenja, potovanja, nenadne smrti. Predstava bo odigrana v treh jezikih - slovenskem, srbskem in nemškem. Premiera v Prešernovem gledališču Kranj bo 15. januarja, v ljubljanska premiera pa bo 10. februarja v Cankarjevem domu.

Nastopajo Peter Musevski, Jure Ivaničič, Ivan Bekjarev, Aleksandra Balmanovič, Vesna Pernarčič Žunić in Borut Veselko. Dramaturginja je Jana Pavlič, kostumograf Hranitelj, koreografinja Neškovič Peršinova. (STA)

TA TEDEN

EDINOST
SLAVLJENI POLJOTONCI SOVRAŽNI STOTNIKI ZA POMORSKO

PRED 100 LETI

Po Evropi se nadaljuje vojna, Edinost pa pogosto objavi kako pričevanje iz vojnih prizorišč. »Stotnik in stotniki vodja dr. L. opisuje sledoč zanimivo sliko o neprestani življenski nevarnosti, v kateri se nahaja vojaki v bitki. »Cele tedne smo ležali v dolgih strelskih jarkih pred sovražnikom, ki smo ga sicer vrgli do roba neke višine, a ga na noben način nismo mogli pognati v dolino. Počasi so se okrepile naše stotnije od izgub z nadomestnim transportom. Neprestano ležanje v jarkih nam je postalo že silno nadležno. Sovražnik, ki je mislil, da smo že izmučeni, je spravil svojo težko artiljerijo, s katero nas je obstreljeval cel teden, zopet drugam. Ta trenutek so hoteli izrabiti višji voditelji. Že par dni je vse kazalo, da je pričakovati predstojec naskoka. Vedno več artiljerijskih oficirjev je šlo minimo nas, da opazujejo in izberejo pozicije za topove, potem čete pionirjev z vsem mogočim orodjem. Končno smo dobili faktično ukaz, da naj pripravimo vse potrebno za naskok. Bil sem s svojo stotnijo na desnem krilu polka, ob nekem gozdnatem pobočju. Najprej je šlo za to, da se natancno poizvle za sovražne okope. Že več dni in noči so hodile naokoli patrulje, pri čemer je prišlo ponovno do manjših prask. Ustrelili smo še nekega sovražnega stotnika in našli pri njem več važnega materijala. Nam so ubili Francozi našega dobrega poročnika, ki je nekega dne drzno skočil v sovražni jarek in pričel metati po njem ročne granate. In potem je šlo tako naprej: dobili smo povlejje za napad ob 8. zjutraj. Ves dan poprej je obstreljeval artiljerija vseh kalibrov sovražne pozicije. Sovražnik je seveda slutil, kaj pride. Že takoj ob nastopu mrača je pričel strahovito streljeti. Okoli mene je bilo naenkrat več mrtvih in ranjenih, karor živil. Neki vojak, ki je bil zadet štirikrat, me je prosil za božjo voljo, naj mu pomagam. Sovražnik je na koncu imel še večje izgube kakor mi. Peljal sem svoje ljudi k vzhodnemu izhodu vasi. Tu me je srečal polkovnik. »Vi ste mi prideljali deveto stotnijo,« mi je rekel. Z otožnim glasom sem mu odgovoril: »Priprjal sem vam samo ostanke devete. Vsi drugi so obležali na bojišču.« Potreboval sem par dni, da sem se opomogel radi težkih izgub in se potolažil. Izgubil nisem namreč samo vojake, ampak tudi pridne tovariše in prijatelje.«

TATEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK
MEDIALNO DELOVANJE VZDOLGO SLOVENEŠKEGA POMORSKEGA KONFERENCI

PRED 50 LETI

Odprtje Kulturnega doma na Ul. Petronio je pred vratimi. Ravno s tem v zvezi pa je v Slovenskem klubu potekalo zanimivo predavanje Borisa Račeta. »Po uvodnih besedah dr. Roberta Hlavatja je Boris Račet pred številnimi poslušalcimi, ki so do kraja napolnili dvorano, najprej pojasmil, kako so potekala prizadevanja za obnovitev uničenih nam kulturnih domov. Pri tem je omenil ustanovitev Odbora za zgraditev Kulturnega doma v Trstu in nato prikazal celotno časovno zaporedje načrtovanja, vlaganja različnih gradbenih in drugih dovoljenj in njih počasno reševanje ter zavlačevanje, zradi katerega se je gradnja doma v Ul. Petronio tako zavlekla. Nato je opisal kako je prišlo do izbire stavbnega zemljišča v Ul. Petronio za gradnjo Kulturnega doma.«

Svoja izvajanja pa je predavatelj, ki je kot graditelj bil ves čas tudi najbolj neposredni in aktivno prizadeti spremjevalec in sodelavec pri gradnji doma, zaključil z naslednjimi mislimi: »Končno je dom končan. Štiriindeset let smo tržaški in primorski Slovenci nasploh čakali na ta dan. Huda leta smo prestali ne samo brez kulture, brez svojih šol, organizacij. Ko nas je zgodovina poklicala, smo se odzvali in strelili iz naših pušč so terjali nove čase z našimi šolami, društvu in kulturnimi domovi. Sedaj imamo nov kulturni dom, bodimo ga vredni s svojo dejavnostjo v kulturnih organizacijah, predvsem pa s svojo prisotnostjo na prireditvah, ki jih gotovo ne bo malo.«

PISMA UREDNIŠTVU

Odkritje plošče Danilu Pregaru

V članku Odkritje obnovljene plošče Danilu Pregaru, ki ga je podpisala Silvana Dobrilla, v Primorskem dnevniku dne 30. novembra 2014, sem bral celo vrsto podatkov, ki sem jih že nekje zaznal. Zato prijazno sprašujem, če avtorica lahko navede vire, iz katerej je črpala snov za svoj zapis.

Boris Pangerc

Reforma krajevnih uprav

Presenečeno sprejemamo besede gospoda Peterina (PD, 3. decembra 2014), ki naši politični skupini Mladih za prihodnost ocita, da dosledno sledi svojim principom (na podlagi katerih je bila ustanovljena), ko skupina jemlje v presojo novo reformo krajevnih uprav in se zaveda zelo negativnega vpliva, ki bo ta imela na možnost odločanja na krajevni ravni slovenskega prebivalstva v Italiji. Reforma, ki centralizira v rokah nekaj ljudi upravo večjih območij, nedvomno krči

vpliv na volilcev na odločitve, ki se direktno tičejo teritorija na katerem živimo. Nihče ne postavlja v dvom potrebe po reformah, a to že ne pomeni, da se lahko preko teh v kriznih obdobjih neposlušno tepta pravice ljudi in hromi narodne manjšine.

V naši skupini bomo še nadaljnje pozorni na težave s katerimi se sooča slovenska manjšina in bo naše delovanje usmerjeno v prid njenih pravic; pač pa se zavedamo (in razočarano sprejemamo), da je za druge politične komponente to le stranskega pomena.

Alessandro Počkaj, rajonski svetnik v občini Trst in član Mladih za prihodnost, Davide Stoll, svetnik občine Dolina in član Mladih za prihodnost

Cadorna je 3. armadi ukazal, naj se začne umikati z Banjšic. V 2. soški armadi iz skupine generala Borojevića so opazili, da se začenja italijanska vojska umikati. Borojevičeve enote, ki so jih opogumili veliki uspehi tovarishev na severnem odseku fronte, so sprožile ofenzivo v pravem trenutku in so soračniku tesno sledile. Kmalu so brez večjih izgub zasedle dober del Banjšic. Že v jutranjih urah so osvojile Avče na Soči, kmalu, v nočnih urah, je bila v njihovih rokah tudi Gorica. 3. italijanska armada se je umikala bolj urejeno kot druga, zato so bile njenе izgube bistveno manjše.

Cetrti dan bitke, 27. oktobra, so enote centralnih sil že prodrele v Beneško nižino, naslednji dan pa so skoraj brez bojev vkorakale v Videm, kjer je bil med vojno sedež italijanskega generalštaba. Vse, kar je ostalo na levi obali Tilmenta, so enote centralnih sil zajele. V nekaj dneh so imele 300.000 ujetnikov, zajele so tudi 2500 topov. Cadorna je še upal, da bo soračnika ustavl na reki Tilment. Italijanska vojska, ki je pred kobariškim polonom štela 1,8 milijona vojakov, jih je zdaj imela pod orožjem le pol milijona. Francozi in Angleži so italijanskemu zavezniku nemudoma poslali na pomoč šest divizij, ki pa niso sodelovale v vojaških spopadih. »Vse, kar so [italijani] v dveh in pol letih pridobili v enajstih ofenzivah, so morali pustiti v dveh in pol dnevih,« se je navduševal Andrej Ažman. Razen tega so izgubili še štiri tisoč kvadratnih kilometrov lastnega ozemlja.

888 dni bojev na Soči

General Cadorna je z nerealnimi ukazi znova zaprjal dragoceni čas, namesto da bi se takoj odpravil na Piavo. Razmere so ga prisilile, da je v noč med 4. in 5. novembrom ukazal umik za Piavo, ki je bil končan 9. novembra. Istega dne so ga odstavili z mesta načelnika italijanskega generalštaba in na njegovo mesto imenovali generala Diaz. Poraz pri Kobaridu je pomenil hudo streznitezav celotno Italijo. Cetrti dan 12. soške bitke je minilo tudi 888 dni bojev na Soči. S tem dnem soške fronte ni bilo več, kmalu so fronto črto prenesli na reko Piavo, kjer je ostala do konca vojne in do razpada donavske monarhije.

Poraz pri Kobaridu je v italijanski javnosti odpeljol dolgotrajno razpravo o krividi za nepričakovani polom. Ta razprava traja še danes, čeprav je zdaj, po časovni distanci, ko preživelih udeležencev ni več, manj burna. Kot vsem velikim nesrečam je tudi italijanskemu polomu pri Kobaridu botrovalo veliko »naključij«. Italijanski vojaški vrh je slabo, nerealno ocenjeval vojaške razmere že na samem začetku vojne, priprave nanjo so se začele prepozno in so bile površne, vojaška tradicija Italije pa je bila skromna. Široki sloji v Italiji, zlasti revnejši, te vojne niso doživljali kot svoje, morali pa so prispevati izjemne žrtve. Italijanska politična in vojaška elita je napačno ocenila avstro-ogrsko vojaške sposobnosti na začetku leta 1915. Dvojna monarhija je v prvih mesecih vojne doživela izjemno hude izgube na ruski fronti, toda bila je bistveno bolj vitalna, kot je pričakoval sovražnik.

Italijanski vojaški krogi so bili prepričani, da so Avstro-Ogrska težki boji na vzhodni in balkanski fronti toliko izčrpali, da bo spopad z njo preprost, hiter in uspešen. Opogumljalao jih je začetno navdušenje »ulice«, iridentistov, mladine in množic, ki so si želeli vojne z nekdanjo dolgoletno zaveznicico. Ta vnema se je na začetku spopadov kažeala tudi na prvih frontnih črtah, saj so Italijani za grizeno napadali in ni jih manjkalo poguma in bojevitosti. Trditve, da so bili slabii bojevniki, preprosto niso resnične.

V enajstih soških bitkah so napadali z zelo skromnim uspehom, večino ofenziv bi lahko označili kot popoln polom, izgube pa so bile ogromne. Italijanski vojaki so lahko v soočanju s prebivalstvom na zasedenem ozemlju sami ugotovili, da ne gre za italijansko prebivalstvo in »neodrešene brate«. Bili so žrtev velike manipulacije svoje militaristične elite. Na zasedenem ozemlju so se srečali s tujim prebivalstvom, ki napadalcev ni sprejelo z odprtimi rokami. Vse to je zmanjševalo moralno preprostih italijanskih vojakov in prispevalo k fenomenu, ki so ga poimenovali »čudež pri Kobaridu«. Med vojaki je bilo množično čutiti razpoloženje, ki je pozneje povzročilo nekaj, čemur ni mogoče reči drugače kot vojaška generalna stavka.

Italijanska vojska ni bila izjema. Leta 1917 so bili vojne siti na vseh straneh. Ruska vojska je razpadla, njeni vojaki v poletni ofenzivi sploh niso hoteli iz streških jarkov v napad in so množično odhajali domov. Francoski vojaki, ki jim najprej ni manjkalo patriotism in poguma, so se začeli upirati. Borojevičeva vojska na Soči je konec avgusta zabredela v večdnevno krizo in kaos in je bila na robu tistega, kar se je vojski generala Cadorne zgodilo čez nekaj mesecev. »Človeški material« je povsod čutil enako. Vsi so si želeli konca nesmiselne in krvave vojne, ki ni vodila nikam. Italijanski generali so si pred začetkom 12. soške bitke zatiskali oči pred dejanskim stanjem, predvsem glede morale svojih čet in njihove bojne pripravljenosti. S pretirano okrutnostjo so svoje vojake sicer utišali, njihovega mnenja o vojni in njihove motiviranosti zanj pa niso spremenili. Kvečjemu nasprotno.

Preboj pri Kobaridu je bil velik italijanski poraz. Odgovornost v vojski je vedno na najvišjih krogih, zato je krivce za kobariško katastrofo italijanske vojske treba iskat v njihovem vrhovnem poveljstvu, pri njihovih politikih in v savojski dinastiji. Visoki častniki italijanske vojske v 12. soški bitki niso bili dorasli napadu sovražnika, ki se je v nasprotju z vsemi dotedanjimi pravili vojskovanja odločil za napadalno taktiko. V najtežjih trenutkih si italijanske čete niso zagotavljale medsebojne podpore in pomoči. Tudi italijanski častniki so prispevali k splošnemu razsulu 2. armade, ko so pričeli pleniti vozila in zapuščati svoje vojake. V začetnem bojnem metežu so izdajali ukaze, ki niso bili realni in primerni. Tudi predhodni ukazi o varčevanju s strelivom in slepo čakanje na ukaze za začetek akcije z vrha so nižjim poveljstvom in enotam onemogočali pobudo.

Italijani so v vojno krenili z izjemnim navdušenjem. V tem se niso razlikovali od Nemcev, Avstrijev ali Francovov iz leta 1914. Vojno so si na začetku želeli vsi. Obetala jim je veliko, tveganja pa mladi ljudje niso videли. Leta 1917 se je to navdušenje v Italiji poleglo, v drugih državah pa že dosti prej. Žrteve so bile izjemno velike. V prvi svetovni vojni je padlo 750.000 italijanskih vojakov, pohabljenih jih je bilo 1,1 milijona, ravnotoliko je bilo deserterjev, ki so jih italijanske oblasti še mnoga leta po končani vojni sodno preganja. Številne od njih so poveljniki sami dali pobiti z nemiselnimi kolektivnimi kaznovanji, »decimiranjem«, ki so ga prevzeli iz starodavnega rimskega prava. To naj bi ohranjalo disciplino in utisalo kritične glasove, toda na koncu je preproste vojake obrnili proti lastni vojaški in politični eliti.

Italijani so do oktobra leta 1917 mobilizirali blizu 2,4 milijona vojakov, toda mnogo je ostalo zaplotnjakov, sinov premožnih staršev, ki so svoje borbeno navdušenje izražali z mahanjem z nastavami in pozivi na juriš po gostilnah. V zaledju so se dogajale številne krvive, številni vojni zasluzkarji so hitro bogateli, vojna pa je najbolj in množično pričadela revne sloje, za družine v ozadju je bilo poskrbljeno slablo in tudi to je italijanskim vojakom slabilo moralno.

Na obeh straneh frontne črte so imeli časopisi posebno, propagandno vlogo. V donavski monarhiji so cenzuro uvedli že na začetku vojne. Italijani so se propagandnih prijemov zelo hitro učili od Britancev, ki so imeli najbolj izpiljen sistem razširjanja propagandnih laži, govoric in polresnic. Za propagandnim strojem v Veliki Britaniji so stali civilisti. Italija je sistematično spodbujala padec bojne morale in krepila nadnacionalne konflikte na sovražnikovi strani, vsak dan so razdeljevali na sto tisoč letakov in časopisov v jezikih pripadnikov različnih narodov. Madžare so strasili z tajnimi nemškimi načrti, Hrvate in Slovence z nemškimi in madžarskimi zarotami, Srbi so pihali na dušo s kosovskim mitom. Čehe so spominjali na zahrbtnost Nemcov in na žalostno usodo češkega nacionalnega junaka Jana Husa. Propaganda je padala na plodna tla.

Kot pravi Camillo Pavan v svoji knjigi Caporetto (Kobarid), ko analizira pisanje italijanskega časopisa v času prve svetovne vojne, so bili novinarji in uredniki podrejeni vojaškemu poveljstvu. Vojaški častniki, zadolženi za dvig bojne morale v vojski, so pri pisanih časopisov uvedli nekaj pravil, ki so se jih časnikarji morali trdno držati. Prvo je bilo, da časopisi nikoli niso smeli objavljati zelo slabih novic. Če zmagujemo, je to sad italijanskega junaštva, spos-

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

46

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

buča
Book Publishing
Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

Zgoraj: zajeti italijanski vojaki ob vpodu avstro-ogrskih in nemških čet v Italijo; desno: italijanska topniška postojanka pri Podgori

obnosti častnikov in odločne volje italijanskega naroda. Novinarji so morali sistematično prikrivati resnično nevarnost, ki je vojakom grozila na fronti. Soračnika je bilo v javnosti treba predstavljati kot potdivjano zverino in nekulturne divjake, novice pa objaviti šele takrat, ko je vojaški vrh ocenil, da je trenutek za objavo pravi. Vojni dopisniki, enako je veljalo tudi za tujce, so morali ta nepisana pravila imeti pred očmi, če so hoteli, da jih vojaška poveljstva postavijo v bližino frontne črte.

Pavan je analiziral pisanje italijanskega časopisa Corriere della sera in ljubljanskega časopisa Slovenia v času zadnje, 12. soške bitke. Dan po začetku preboja pri Kobaridu, v četrtek, 25. oktobra 1917, je italijanski večernik zapisal, da se sovražnik približuje italijanski frontni črti v predelu gore Cadore (v resnici je silovito napadal precej višje v Zgornjem Posočju). Kobarid so Italijani izgubili že prvega dne avstrijsko-nemške ofenzive, vojska centralnih sil je začela prodirati preko Banjšic. Italijanska časopisna poročila o prvem dnevu ofenzive pa so bila zelo protislovna in nejasna.

Slovenec je 25. oktobra na naslovni objavil evforično poročilo »Ofenziva proti Italiji«, drugega dne »Naši na italijanskih tleh«, tretjega dne, ko je vse bilo že bolj ali manj jasno, pa »Dvanajsta — in zadnja soška bitka«. Novinarji časopisov centralnih sil so imeli bistveno lažje delo od italijanskih, saj je njihova vojska začela že od samega začetka zmagoval in izjemno uspešen pohod, o katerem so želela poročati tudi vojaška poveljstva in vojna dopisništva.

Italijansko vrhovno poveljstvo in njihovi vojni dopisniki pa so se znašli v sila mučni situaciji: medijski strategi iz Cadornovega poveljstva so poskušali za vsako ceno zmanjševati pomen poraznih novic iz Zgornjega Posočja. Še vedno je bilo upanje, da se bo sovražnik ustavil sam od sebe, ko bo dosegel začrtani cilj ofenzive. Corriere della sera je pisal o začetku ofenzive centralnih sil z nekajdnevno zamudo, ko je bil Čedad že zravnal z zemljo, italijanska 2. armada pa uničena. Priznani novinar Barzini je zapisal neumnost (oziroma laž po naročilu od zgoraj), ki naj bi opravljevala v pojasnjevala nove porazne razmere za Italijane: lepo vreme naj bi sovražniku olajšalo priprave na veliko ofenzivo.

Kolajni za Italijo

DOHA - Slovenski plavalec Damir Dugonjić je na svetovnem prvenstvu v 25-metrskih bazenih v Dohi na 100 m prsno osvojil peto mesto. S časom 57,06 je za dve stotinki sekunde popravil tudi svoj državni rekord. Zmagal je Brazilec Felipe Franca Silva s 56,29, kar je nov rekord prvenstva. Italija je v disciplini 4 X 200 m (moška štafeta prosti slog) osvojila srebro, v mešani štafeti 4 X 50 (na sliki ANSA Marco Orsi) pa bron.

Astana brez licence?

RIM - Posebna komisija, ki izdaja licence World Tour v svetovni kolesarski zvezzi UCI, je zamrznila nastop kazашke kolesarske ekipe Astane v prihodnji kolesarski sezoni. Za Astano tekmuje sedem Italijanov (Nibali, Aru, Gavazzi, Gasparotto, Agnoli, Scarpioni v Tiralongo) ter en Slovenec (Borut Božič). Športni vodja pa je Gorazd Stangelj. Astani je komisija zamrznila licenco zaradi dopinške afere ruskih bratov Maksima in Valentina Iglinškijega. Dokončna odločitev bo padla v sredo, 10. decembra.

KOŠARKA - Za Umano Reyer, vodilno v A1-ligi, igra tudi Tržačan Michele Ruzzier

»Nisem Pozzecco«

Michele Ruzzier, najmlajši Tržačan v košarkarski A1-ligi, je tačas tudi najuspenejši. Umana Reyer Venezia, kamor je letos prestopil, je po 8. krogih prva na lestvici. K uspešnemu začetku sezone je kanček prispeval tudi mladi tržaški igralec, ki je z beneško ekipo podpisal štiriletno pogodbo. Organizator igre, ki je dozorel pri Pallacanestro Trieste, je v najvišji italijanski ligi v osmih krogih zbral 27 točk v 119 minutah. Doslej je bil najboljši na tekmi proti glavnemu favoritu za vnovičen naslov Armani Milanu, ko je tudi začel v standardni postavi. »Mimo statistik, na tekmi je bilo najbolj pomembno to, da sem igral samozavestno,« pravi Ruzzier, ki je nase opozoril v lanski sezoni 2013/14, ko je v Trstu v A2-ligi Gold povprečno igral 25 minut in dosegal 8,5 točk.

Najdlje in najboljše ste igrali proti Milenu (25 minut in 8 točk). Kakšni so bili občutki na tekmi proti ekipi, ki ste jo do pred kratkim spremigli samo na ekranu?

Navdušujoče. Na dan tekme, ko smo šli zjutraj na trening meta, sem dobil kurjo polt, saj je Forum res nekaj posbnega.

Po petih zaporednih zmaga proti sami na vrhu lestvice. Ali vas je prvo mesto presenetilo ali ste v klubu pričakovali tako uspešen začetek?

Mene je prvo mesto presenetilo, morda drugi, bolj izkušeni igralci so to doživljali drugače. Mi vsekakor nismo glavni favoriti, to so Mialno, Sassari, Reggio. Sodimo med najboljše pet ali štiri ekipe. Prvenstvo pa smo začeli prečiščivo, zato smo prvi.

Kateri je vaš prvenstveni cilj?

Morda se sliši banalno, a to res drži. Nadaljevati želimo s takimi predstavami kot doslej. Vse kar se bo izčimilo iz tega, bo dobrodošlo.

Ali ostaja klub vašemu prvemu mestu glavni favorit Milano?

Tako je, vendar doslej so bili že

Michele Ruzzier je v A1-ligi pri Umana Reyer Venezia doslej odigral 119 minut in dosegel 27 točk. Leta 2013 je natopil v Estoniji z italijansko mladinsko reprezentanco U13, ki je osvojila zlato kolajno. Na turnirju je igral 11 minut na tekmi proti Franciji

UMANIA REYER VENEZIA

dvakrat poraženi. To kaže, da so premagljivi.

Morda je zdaj v ospredju evroliga, še potem pa bodo nared za »scudetto« ...

Res je. Evroligo igrajo med tednom, kar ni od muh. najbrž so utrujeni. Gotovo pa bodo naredi v play-offu.

Letos ste prvič zapustili dom. Kako je v novem okolju?

Dobro, živim v Mestrah, kjer tudi

igramo. Na začetku sem se sicer moral privaditi na novo okolje in nov svet, a so mi bili soigralci ob strani. Letos je igraje moja edina »zaposlitev«, ne študiram.

Kje ste občutili največ sprememb?

V primerjavi s prejšnjimi sezonomi, je največja razlika vsakdanje življene. Letos živim sam, sam kuham in si perem. Na to nisem bil vajen. S športnega vidika pa se ni veliko spremenilo. Že v Trstu sem treniral dvakrat dnevno.

Za reprezentance evropska liga

NYON - Krovna evropska nogometna zveza (Uefa) je na včerajnjem zasedanju izvršnega odbora v Nyonu potrdila uvedbo novega tekmovanja za reprezentance. Kot nadomestilo za prijateljske tekme se bodo reprezentance mirele v evropski ligi, tekmovanje, v katerem bo sodelovalo 54 članic Uefe, pa bo prvič potekalo med septembrom in novembrom 2018. Uefa želi z novim formatom tekmovanja zmanjšati število prijateljskih tekem. Novo tekmovanje bo ponudilo še zadnjo priložnost za uvrstitev na EP 2020.

Ekipa bo Uefa razdelila v štiri kakovostne razrede oziroma lige (A, B, C in D), v najmočnejši ligi A bo 12 najboljših evropskih reprezentanc, razdeljene bodo v štiri skupine s po tremi udeleženkami. Zmagovale skupin lige A pa bodo nato na zaključnem turnirju spomladis 2019 tudi odločale o zmagovalcu novega tekmovanja. Zmagovalci skupin bodo napredovali v višji razred, zadnjeuvrščeni pa izpadli v nižjega za naslednjo izvedbo lige, ki bo predvidoma leta 2020.

Za prvo izvedbo bodo kakovostne bobne za žreb lig in skupin postavili na temelju koeficientov, ki so jih ekipe imele 15. novembra (Italija je 4., Slovenija 27.).

Pri Umani Venezia vas vodi Carlo Recalcati, ki piše zgodovino italijanske košarke. Ali ima v sebi res nekaj »posebnega«?

Poseben je, res. Vedno je miren in sproščen, nikoli se ne jezi. Zdi se, da ima vedno vse pod kontrolo. Četudi molči, ti že s pogledom pove, če igras dobro ali ne. Ko igras, ti vselej daje občutek gotovosti in sproščenosti. Super je!

Kolikšen je razkorak med ligo A2-gold, kjer ste se lani izkazali, in A1-ligo?

Velik, res velik. A1-liga je popolnoma drugačen svet. Več je tujev, pa tudi moja minutaža je krajsa. V Trstu sem igral veliko več. Tu moraš ekipi pripraviti največ v kratkem času, to je najtežje.

Ali ste bili doslej zadovoljni s svojo predstavo?

Kot vsak igralec, bi rad igral še dlje. A sem vsekakor zelo zadovoljen, da mi trener zaupa in da sem doslej dobil precejno minutažo. Nadaljevati pa moram s trdim delom, da si bom tako pridobil še kako minutove.

Kaj lahko prispevate ekipi?

V igro vnašam več hitrosti in intenzivnosti, da sprememim ritem igre, od mene zahtevajo tudi, da ostro branim.

Ker igrate v enaki vlogi kot Giandomarco Pozzecco vas večkrat primerjajo z njim. Vam je ta primerjava všeč?

Drži, da me mnogi primerjajo z njim, vendar sva različna igralca. On je eden izmed najboljših italijanskih organizatorjev igre nasprost. V čast mi je, da me primerjajo z njim, vendar mislim, da si nisva podobna.

Ali spremljate še tržaško košarkarsko sceno?

Svojo ekipo, Pallacanestro Trieste, vedno, drugih ne uspem. Vem o Jadranu, ki je napredoval v lanski sezoni, a kaj več ne.

Veronica Sosa

NOGOMET

Ali Mancini snubi Srečka Katanca?

MILAN/LJUBLJANA - Italijanski spletni mediji poročajo o tem, da si trener milanskega nogometnega velikana Interja Roberto Mancini v svojem strokovnem štabu želi selektorja Slovenije Srečka Katanca.

Ni skrivnost, da Mancini Ljubljjančana dobro pozna. Med letoma 1989 in 1994 sta skupaj igral za Sampdoria iz Genove. Nekdanji trener Fiorentine, Lazia, Manchester Cityja in Galatasaraya, ki je med letoma 2006 in 2008 z Interjem osvojil tri naslove italijanskega prvaka zapored, naj bi prav v dobrem prijatelju Katancu, cigar trenerško delo izjemno ceni, videl zaveznika v želji, da Milančane popelje na pota stare slave.

Udinese OK

VIDEM - V 4. krogu državnega nogometnega pokala je Udinese še polep podaljških premagal Ceseno s 4:2. Po rednem delu je bilo 2:2. Odločilna gol sta zadebla Evangelista e Thereau. Udinese bo v osmini finala (14. januarja) igral proti Napoliju. Včeraj: Cagliari - Modena 9:8 po 11-m (4:4), Sampdoria - Brescia 2:0.

DANES - A-liga, 14. krog: Fiorentina - Juventus (20:45); jutri: Roma - Sassuolo (18:00), Torino - Palermo (20:45).

PREPOVED - Evropska nogometna zveza je krimskim klubom prepovedala nastop v ruskih ligah. Potem ko si je Rusija letos priključila Krimski polotok, ki je bil del ukrajinske države, sta dva kluba (TSK Simferopol, SKCF Sevastopol in Žemčužina Yalta) nastopala v tretji ruski ligi.

NAJBOLJSI V SLOVENIJI - Društvo športnih novinarjev Slovenije bo v torek v Cankarjevem domu v Ljubljani slavnostno razglasilo najboljše športnike v državi. Lani so bili najboljši alpska smučarka Tina Maze, smučarski skakalec Peter Prevc in hokejska reprezentanca.

SMUČANJE - Ob 18.45 bo danes na spredu moški smuk v Beaver Creeku. Ob 20.30 pa še ženski smuk, s Tino Maze, v Lake Louiseju.

ROKOMET - Kvalifikacije SP: Slovenija - Grčija 39:23.

KOŠARKA - Evroliga: Novgorod - Real Madrid 98:101, Sassari - Kazan 68:72, Žalgiris - Efes 57:66, Limoges - Unicaja 67:64, Maccabi - Alba 95:89, Fenerbahce - Panathinaikos 84:62.

»Pantanija niso umorili«

MILAN - Nova preučitev preiskave o smrti italijanskega kolesarja Marca Pantanija, ki so jo zaradi suma umora zahtevali starši, ni pokazala, da bi lahko bil nekdaj zmagovalec Toura in Gira leta 1998 žrtev organiziranega kriminala. Pantani je leta 2004 umrl zaradi zastoja srca, ki je bil posledica zaužitja prevelike mešanice tablet in kokaina, kar bi lahko nakazovalo le, da je zavestno ali podzavestno storil samomor. »Prav nobenih dokazov ni, ki bi kažali na to, da so Marco umorili,« je dejal profesor Grando Tagliaro, vodilni italijanski forenzik in zatrdil, da so v sobi, v kateri je kolesar umrl, našli tako tablete proti depresiji kot kokain.

ODBOJKA - Liga prvakov

ACH Volley izgubil tudi tretjo tekmo

BUDVA - Odbojkari ACH Volleyja so izgubili tudi tretjo tekmo lige prvakov. Po porazih z Berlinom in Asesco Resovio so morali priznati premoč še Budvanski Rivijeri, ki je zmagala s 3:1 (19, -18, 20, 22). Slovenski pravki so vse bolj oddaljeni od uresničitve želje, da po predtekmovanju v lige prvakov evropsko sezono nadaljujejo vsaj v pokalu Cev. V Budvi so potrebovali vsaj točko, da bi nekoliko bolj mirno dočakali drugo polovico tekmovanja, od nje niti niso bili tako daleč, a v odločilnih trencutkih niso bili dovolj zbrani. Ko je bilo najbolj potrebno, je zatajil servis, v teh trencutkih so dobili tudi nekaj blokov.

Za prvo izvedbo bodo kakovostne bobne za žreb lig in skupin postavili na temelju koeficientov, ki so jih ekipe imele 15. novembra (Italija je 4., Slovenija 27.).

nizu je bila slika obrnjena. V vrstah Ljubljjančanov je zablestel novinec, poljski podajalec Michal Kozłowski, ki je v igro vstopil pred končnico prvega dela, na začetku drugega pa poskrbel za rezultat 0:7. Tudi po uvodnem naletu so Ljubljjančani zadržali visoko raven igre, vse je delovalo, kot mora. Žal pa so gosti v tretjem nizu spet popustili na servisu, v tem elementu so naredili veliko napak. ACH se sicer ni predal v zadnjem nizu, Delegombai ga je z blokom v četrtem nizu popeljal v vodstvo z 10:7, vendar je domači trener Slobodan Boškan reagiral z odmorom, ki je obrodil sadove in končno zmago.

V naslednjem krogu se bodo Ljubljjančani znova pomerili z Budvansko Rivijero. Tekma bo 17. decembra v Tivoliju. (STA)

SODNA (ŠPORTNA) KRONIKA - Triestina

Utaja davkov

Davčna utaja (5 milijonov evrov) se nanaša, ko je bil predsednik kluba Stefano Fantinel

Tržaška finančna straža, ki je vodila preiskavo o stecaju kluba Triestina iz leta 2012, tedanji upravi očita utajo davščin v vrednosti petih milijonov evrov. Davčna utaja se nanaša na obdobje med letoma 2006 in 2011, ko je bil predsednik kluba Stefano Fantinel (na arhivskem posnetku).

To je v tiskovni noti sporočila finančna straža, ki je zapisala tudi, da so z zelo natančno in dolgo preiskavo ugotovili, da gre pri stecaju Triestine za zelo kompleksno kriminalno dejanje. Nekdanje vodstvo kluba so tako zaradi suma davčnih prekrškov ovadili. Upravitelji Triestine naj bi se posluževali družb bodisi doma bodisi v tujih državah: v Sloveniji, na Madžarskem in Portugalskem. Še več, izdajali naj bi tudi fiktivne račune. Na podlagi preiskave

je finančna straža ugotovila, da so bila številna plačila izvedena z namenom sistematske izognitve plačilu davkov, so še zapisali finančni stražniki.

Najeli napadalca

Tržaški D-ligaš Triestina je medtem včeraj uradno najel novega napadalca Danieleja Rocca, ki sicer še ni registriran, ampak že trenira s tržaško ekipo. Pred dve ma sezonama je Rocco s tržaško ekipo Ufm dosegel 18 golov. Podobno v lanski sezoni z moštvom Abano (D-liga), s katerim je igral tudi v letosnjem prvem delu sezone (letos je zadel 5 golov).

ODOBJKA - V moški državni B2-ligi

Pripravljeni

Goriška združena ekipa Olympia in Sloga Tabor jutri v Gorici in v Padovi

Jutri čaka oba naša odbokarska državna B2-ligaša težka preizkušnja. Na papirju bo imela težko nalogo tržaška Sloga Tabor Televita, ki bo ob 18.00 gostovala v Padovi. Domača ekipa Valsugana ima točko več na leštvi. »Pravzaprav igrajo v uvodnem delu s potegnjeno ročno zavoro. V zadnjih dveh krogih so izgubili. Tudi goriška Olympia jim je iztrgala točko,« je kratko in jedrnatocenil jutrišnjega nasprotnika kapetan Sloga Tabor Ambrož Peterlin, ki je obenem opozoril: »Valsugana ima morda najboljšega korektorja v B2-ligi. Bellini je v zadnjih sezonahtigral v B1-ligi in dosegal tudi po 30 točk. Igra v glavnem sloni okrog njega.« Valsugana se je v lanski sezoni uvrstila na 3. mesto. »Letos ciljajo še više,« je dodal Peterlin, ki bo jutri bržkone znova igral v vlogi libera. Skoraj gotovo bo odsoten Nicolas Privileggi.

Goriška združena ekipa Olympia bo v domaćem športnem hramu, dvostrani Špacapan v Gorici, gostila Padovo, ki ima 10 točk (tri manj od združene ekipe). Varovanci trenerja Fabrizia Marchesinija bodo skušali osvojiti novo zmago: »Ekipa iz Padove je mlada in je kot taka neizkušena. Tudi mi smo mladi, ampak bomo skušali izkoristiti izjemno motivacijo, ki nas spreminja v zadnjih krogih. Ne smemo pozabiti, da je Padova iztrgala točko

močnemu Sisleyju. Skratka: igrajo zelo nihajoče,« pravi trener Marchesini, ki bo jutri imel na razpolago vse svoje varovance. Marchesini je še dodal: »Do božično-novoletnega premora nas bosta potem čakali še dve tekmi. Nato bomo prvenstvo nadaljevali šele 17. januarja, saj smo prvi krog v novem sončnem letu (10. januarja) že preložili. Januarja in februarja nas čaka šest izjemno pomembnih tekem. Šele konec februarja bomo nato vedeli, kaj nas čaka v nadaljevanju sezone: boj za obstanek ali morda nekaj več. Pustimo se presenetiti. Zaradi tega bomo morali med prazniki dobro trenirati.«

Odbojkarska Sloga Tabor Televita David Cettolo in libero Ambrož Peterlin

FOTODAMJ@N

»Težka« pot za Zalet Slogo

Zalet Slogo čakata v naslednjih dveh krogih deželne C-lige višjeuvrščeni ekipi. Navidez nekoliko lažjo nalogo bodo igralki imeli ta konec tedna, ko se bo pomerila s Pordenonom (jutri ob 20.30), čez štirinajst dni pa jih čaka prvučeni Vivil. »Na obeh tekmacih nimamo kaj izgubiti. Važno bo, da bomo igrali boljše kot v prejšnjem krogu. Opazil sem, da ko nastopi kriza, nihče ne vleče vozu. V takih trenutkih pa si moramo vsi skupaj priskočiti na pomoč,« pravi trener Bosich, ki se ne ve, ali bo imel na razpolago tudi Tanio Babudet. Zalet bo na gostovanju skušal tudi prekiniti negativno serijo zadnjih dveh sezona, ko je pri gostiteljicah obakrat gladko izgubil. Pordenone je popolna ekipa, štirje standardne igralki so na ravni višje lige, mladinke pa so prav tako dobre.

Zalet Kontovel bo v deželni D-ligi lovil četrto zaporedno zmago in nove tri točke. V Tavagnaccu (jutri ob 21.00) se bo do pomerile z Royalkennedy, ki so doslej po tri točke osvojile

le samo proti zadnjeuvrščenim ekipam Fiumicella in Libertasu, z Mossom, ki ima prav toliko točk kot Kontovel, pa so izgubile še po petih nizih. »Če želimo ohraniti mesto na sredini lestvice, si ne smemo privoščiti spodrljajev. Igrati moramo zbrano in brez večjih napak,« napoveduje trenerka Zuzic.

Derbi Soča - Sloga Tabor

V moški D-ligi bo v ospredju derbi med Sočo in Slogo Tabor v Sovodnjah (v nedeljo ob 17.00). Kot na vsakem derbiju, bodo o rezultati odločali tudi drugi dejavniki, sta prepričana trenerja, ki bosta imela na razpolago popolno ekipo. »Klub temu da so mladi, jih nikakor ne podcenjujemo. Mislim, da lestvica ne kaže še njihove realne moči,« pravi trener Sloga Tabor Danilo Berlot, ki pa z varovanci računa na zmago. Obe ekipi – doslej se še nista pomerili – sta se na derbi dobro pripravili, saj sta bili prejšnji teden prosti. Olympia pa bo gostila pri prvučenemu Cusu v Trstu jutri ob 19.00.

KOŠARKA

D-liga: Sokol danes, Kontovel jutri

Sokol bo v košarkarski D-ligi igrat že danes. Ob 20.45 se bodo varovanci Lazareviča pomerili z Gradom. »Če bomo motivirani, lahko računamo na pozitiven izid kot v prejšnjem krogu (Sokol je premagal prvučeni Basket4 Trieste, op.a), če bomo nasprotnika podcenjevali, pa bo trda predla,« pravi Lazarevski, ki od prejšnjega tedna lahko računa tudi na Iva Ušaja, ki se je vrnil s študijskega potovanja. Zanimivo bo tudi jutri pri Brščikih (ob 18.00), kjer bo Kontovel gostil višjeuvrščeni Santos. Gostje igrajo s postavo, ki je poleti v glavnih obrisih niso spremirjali, zato so dobro uigrani. »Prav zato mislim, da so na vrhu. Kot se je letos že izkazalo, pa vsak lahko premaga vsakega. Zato bo odvisno od nas samih, kakšen bo končni rezultat,« pravi trener Švab. Na strani Kontovela je gotovo vrnitve Starca.

V promocijski ligi bo jutri Dom Mark igral proti UGG (ob 18.30).

2. FESTIVAL ESTETSKIH ŠPORTOV - V Gorici

Ples, gibi in skoki

Nastopilo je pet društev: ŠD Polet, Cheerdance Millennium, ŠZ Bor, AKŠD Vipava, AŠZ Olympia

Harmonični gibi, glasba, skoki in še marsikaj drugega. V nedeljo je v Gorici bil 2. Festival estetskih športov in organizacijski komisije estetskih športov pri ZSSDI in domačega društva Olympia.

Pet društev (ŠD Polet, Cheerdance Millennium, ŠZ Bor, AKŠD Vipava, AŠZ Olympia) oziroma 120 kotalkarjev in kotalkaric, orodnih telovadcev, ritmičark, plesalk in navijači je v polni telovadnici na drevoredu XX. septembra prikazalo njihovo delovanje. Program je povezovala Maja Devetak, vse prisotne sta ob zaključku pozdravila predsednik ZSSDI-ja Ivan Peterlin in predsednik Olympia Mihael Corsi. Na koncu so vsi nastopajoči prejeli spominsko darilo. Predsednica komisije za Estetske športe Petra Križmančič je vse nagradila še z diplomo.

Športne panože kot so cheerleading, kotalkanje, ples, orodna telovadba in ritmična gimnastika imajo skupni imenovalec. Pri teh športih rezultat – dosežek ni merljiv.

Pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji so ob novem mandatu izvršnega odbora ustavili panožno ko-

misijo za tovrstne športe (komisija za estetske športe) z namenom, da bi pri nas čim več ljudi spoznalo, kaj ti športi sploh so, v katerih prvenstveno nastopajo in predvsem, da bi spoznali kdo sploh pri nas (na Tržaškem in Goriškem) se ukvarja in goji cheerleading, kotalkanje, ples, orodno telovadbo in ritmično gimnastiko.

Kotalkarice in
kotalkarji
AKŠD Vipava
v nedeljo na
2. Festivalu
estetskih športov,
ki sta ga v Gorici
organizirala ZSSDI
in ŠZ Olympia

BUMBACA

NOGOMET - Kras v Bellunu

Odhod v nedeljo zjutraj

Disciplinska komisija državne nogometne zveze D-lige je v skupini C, v kateri nastopata Kras in Triestina, kaznovala vodilni Alto-Vicentino z 200 evri denarne kazni. Kras bo v nedeljo gostoval v Bellunu (začetek ob 14.30). Trener Tonči Žlogar ne bo imel težav s postavo, saj v sporočilu zveze ni kaznovanih igralcev belo-rdečih. Le Luka Spetič bo moral paziti, saj je v nedeljo zbral še tretji rumeni karton. Belluno ne bo imel na razpolago dveh nogometnika, saj sta po en krog prepovedi igranja prejela Corbanese in Posocco. Nogometni in spremjevalci Krasa, na čelu s trenerjem Tončijem Žlogarjem (včeraj so mu v slovenskem športnem dnevniku Ekipa posvetili kar dve strani), se bodo v Belluno odpeljali v nedeljo zjutraj ob 8.30 iz Repna.

Ne v Repnu, toda v Miljah

Mladinci Krasa, ki nastopajo v državnem prvenstvu, bodo jučiščno tekmo predzadnjega kroga prvega dela sezone igrali v Miljah in ne v Repnu. »Domace igrašče je v slabem stanju, tako smo se odločili za spremembo,« nam je povedal tajnik Krasa Paolo Sarazin. Tekma proti ekipi Dro na miljskem igrašču Zaccaria bo ob 14.30.

Okrnjeni derbi

V deželnem prvenstvu 2. amaterske lige je nogometna zveza potrdila, da bo Primorje nadoknadio tekmo proti Villesseju v soboto, 20. decembra (14.30 v Vilešu). Mladost pa bo zaostalo tekmo proti Pro Gorizii (v Mošu) igrala v nedeljo, 21. decembra. V 2. AL bosta zaradi četrtega rumenega kartona mirovala zvezni igralec Zarje Matteo Pipan in nogometni Mladosti Mauro Peric. Zaradi rdečega kartona pa na nedeljskem derbiju med Mladostjo in Zarjo v Dobrodobu ne bo niti domačina Simeoneja Bressana.

Kaznovani

NK Kras Repen bo moral plačati denarno kazen (50 evrov). V sporočilu pokrajinske nogometne zveze piše, da so nekatere navijači rdeče-belihi po nedeljski tekmi v Trebčah (pred slačilnicami) zmerjali nasprotnikove igralce. Trener ekipe naraščajnikov obenem zaradi kazni ne bo smel sedeti na klopi vse do 19. decembra.

Obvestila

ASD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letosnji zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborška ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 3405814566 (Valentina).

Miklavž, Miklavž manjšini prinesi ...

Dragi Miklavž!

Ne moremo verjeti, da je že tu decembar in da bo jutri »tvoj dan«. Razen božičnih lučk, ki že od oktobra krasijo mestne ulice in trgovine, ne uspemo posebno občutiti prazničnega vzužaja. Morda je za to kriva kriza ali pa stare, vselej prisotne zdrahe. Vsi nekaj godnjajo in zgubljajo svoj (in naš) dragocen čas v obujanju starih nesoglasij. Tudi zaradi tega dragi Miklavž naše šumovske želje puščamo nekoliko v ozadju in te vladno prsimo, če bi obdaril nekatere naše manjšince. Morda jim bo to zarisalo vsaj začasen nasmej na obrazu in se bodo stvari začele počasi usmerjati na boljše.

Na današnjo noč torej, prosim, obišči naše predstavnike (katerih imena so v seznamu) in zanje potegni sledeče stvari iz svoje vrče:

Stojan Spetič: novinar, politik in vsestranski aktivist je med drugim tudi odličen kuhar. Tajni šumovski viri so nam priščeli, da odlično kuha tipično ukrajinsko (rusko) mneštro boršč. V želji, da bi morda v prihodnosti tudi nam prinesel krožnik te poslastice, naj do njegove kuhinje prispe pet kilogramov rdeče pese, paradižnika, korenja, čebule in govejega mesa. Spasiba.

Sergij Stancich: po dolgoletnem predsedovanju Zadružnemu kraški banki je morda res pošteno utrujen. Enotedensko bivanje v Mariboru, naj mu bo v zasužen počitek: tam bo lahko obiskal najstarejšo vinsko trto na svetu in črpal kak navdih za kmetijo Kamnarjev, v sklopu katere z ženo Ivano pridelujeva odlično biodinamično vino.

Stojan Udovičić: je nase opozoril pred slabim tednom dni, ko je na debati v organizaciji Slovenskega kluba izjavl povezovalca večera »Besedo bomo potem predali gospodu Udovičiću«, odgovoril : »TOVARIŠU Udovičiću.« Njemu bi želeli torej pokloniti živvordečo zvezdo.

Poljanka Dolhar: širi se glas, da je novo vinarka Primorskoga dnevnika velika sladkosenka in da ji ob kavi najbolj teknejo piškoti z veliko količino čokolade.

Dragi Miklavž, za sladke trenutke v tej mrzli zimi podarji ji polno vrečo čokoladnih bombonov, dvajset tablic čokolade Gorenjka pa še serijo skodelic in

žličk, izdelanih iz najbolj žlahntne čokolade.

Rudi Pavšič: marsikdo ga je opazil, kako na

vem uredništvu smo ti žeeli za zaključek prispeti nekaj naših mnenj.

Sladkorček:

Košarkarji ekip Jadrana in Brega: na tekma dajo od sebe vedno 100% truda. Velika pohvala in ogromen sladkorček a gre tudi vsemu slovenskemu športu v Italiji na sploh.

Klub krhanju na vseh ostalih področjih ostajajo mnenja glede njegovega upravljanja dokaj enotni.

Igor Pison: za režijo predstave Trst mesto v vojni. Nekateri v šumovem uredništvu so odkrito priznali, da morda teksti zadnje predstave SSG-ja niso posebno izstopali. Ravn tako iskreno pa menijo, da je bila režija pohvale vredna. Hkrati pa si sladkorček zaslужuje vsi pri Slovenskem stalnem gledališču, ker so bile dvorane ob letosnjih produkcijah resda polne.

Senjam beneške pesmi:

priljubljena manifestacija Beneških Slovencev je letos doživelja svojo 32. izvedbo. Zagnana in povezana ekipa mladih leto za letom širokemu občinstvu posreduje kreativni elan in hkrati sadove bogate kulture naše Benešije.

Zveza slovenskih kulturnih društev: je s predstavo ArTS spreهد požela velik uspeh v javnosti pojavlja v športni »casual« odpravi. Nikoli ne manjkajo niti super telovadni copati. Nekateri je to dejstvo nekoliko zmedlo, ker so jo do pred kratkim vedno videvali v kričecih modnih oblačilih. V spomin na tiste čase naj na njen naslov prispejo rdeči 12 centimetrov visoki špičaki.

Daria Betocchi: vseprisotna angažirana profesorica in prevajalka se zadnje čase v javnosti pojavlja v športni »casual« odpravi. Nikoli ne manjkajo niti super telovadni copati. Nekateri je to dejstvo nekoliko zmedlo, ker so jo do pred kratkim vedno videvali v kričecih modnih oblačilih. V spomin na tiste čase naj na njen naslov prispejo rdeči 12 centimetrov visoki špičaki.

Tmedia: krizni časi so za vseh izjemno težki. Dragi Miklavž, kaj bi mogoče uspel dobiti udoben prostor za urad zamejske oglaševalne agencije? Če ti ga uspe dobiti kar v poslopju na Ulici Montecchi 6 bi bilo res enkratno. Naše malo šumovsko uredništvo se je namreč v prejšnjem mesecih še dodatno zmanjšalo, saj se je v njem kar naenkrat znašla velika pisalna miza z vsemi pripomočki T-medije. Začenjamamo se počutiti nekoliko slavrostobični.

Še sladkorčki in karbuni:

Ne boj se Miklavž, kmalu se to naše pisemce bliža h koncu. Vemo, da v tvoji vrči imaš vedno velik zalogaj sladkorčkov za zaslужne otroke oz. odrasle in kar nekaj »karbuna« (premoga) za manj zaslužne. V šumo-

ta 2011 je tako nastala prava koordinacijska mreža na državni ravni, ki ne povezuje samo kavarne, temveč tudi razna društva in združenja, ki imajo med svojimi cilji skrb do socialno ogroženih družbenih skupin. Vsakoletno se po svetu pod istim imenom odvijajo razni festivali, na katerih se širi načelo medsebojne pomoči in solidarnosti. Pobuda je bila nekaterim tako všeč, da so jo vpeljali še v drugih državah. Skodelico kave pod imenovalcem skrbi do sočloveka lahko ponudimo tudi v Španiji, na Švedskem, v Franciji, na Irskem, v Braziliji, Argentini, v Južni Afriki ...

Če se vrnemo v naše kraje, pa naj povemo, da je vzdolž italijanskega polotoka mogoče ponuditi tovrstno kavo v 61 kavarnah. Pet izmed teh se nahaja v Trstu, in sicer na Postaji Rogers (Riva Grumula 14), v lokalnu Siora Rosa (Trg Hortis 3), v baru gledališča Miela, v baru Ferraris (Ul. San Nicolò 18) in v kavarni Caffè Trieste (Ul. Ghega 19). Od februarja letos pa je to mogoče storiti tudi v Gorici, in sicer v baru La dolce vita (Ul. Oberdan 7). Ne zamudite torej, še sami preizkusite, kako to zgleda.

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»V Ljubljani sem spoznal vrsto ljudi, ki nazorno ponazarjajo, kaj pomeni biti dober šef. V manjšini tega ni sem nikoli opazil.«

Miroslav Košuta o vodenju slovenske manjšine v Italiji

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Kdo prinaša darila, sladkarije in suho sadje?

Dedek Mraz. Ob razpadu Jugoslavije so v Slovenijo prišli tudi vsi ameriški komercialni prazniki, vključno z ameriškim božičem in Božičkom. Božiček je mitološka osebnost, ki obdarjuje otroke v noč pred božičem. V angleščini se po navadi imenuje Santa Claus in se je torej razvil v ZDA.

Na prvi pogled sta Dedek Mraz in Božiček različna. Eden je visok, suh in v belih oblačilih, drugi pa malo bolj debeljen in v rdeči obleki. Imata pa tudi veliko skupnega: oba imata dolgo belo brado, prijazne oči, naokrog potujeta na saneh, ki jih vozijo čreda severnih jelenov in oba prinašata darila. Dedek Mraz je sicer bolj resen in asketski, Božička pa spoznamo po njegovem veseljaškem vzlikovanju: »Ho, ho, ho!« Dedek Mraz nas obdarja za novo leto, Božiček pa za božič. Če ju boste kdaj srečali, bodite torej pozorni!

Kdo sta Dedek Mraz in Božiček?

Do leta 1945 v Sloveniji ni bilo Dedka Mraza in niti Božička.

Dedek Mraz je prišel k nam iz Rusije, kjer ima starodavne korenine. Ne drži, kot nekateri mislijo, da izvira iz komunistične dobe, čeprav je takrat prišel v Slovenijo, kjer so ga kmalu sprejeli za svojega. Po starodavnih izročilih se je menda Mraz nekega dne, ko je bil naveličan dolgočasnega in mrzlega življenja daleč na severu, napotil po svetu. Potoval je in navduševal ljudi s svojimi ledeni slikejami, vendar se ni mogel nikjer ustaliti. Po mnogih stoletjih tavanja je dom našel v Moskvi, čeprav še vedno obdarjuje otroke po vsem svetu.

Božiček se je v Sloveniji pojavit prvč leta 1990, po letu 1989, ko so Slovenci ponovno javno praznovali božič.

Prej vera ni bila zaželena v javnosti in edini mitološki dobrotnik, ki ga je komunistična oblast dovoljevala, je bil

Sveti Miklavž

Miklavža ločimo od Božička in Dedka Mraza predvsem po oblačilu: Miklavž je bil škof, oblečen je v škofovsko liturgično oblačila, na glavi ima škofovsko mitro, v roki pa škofovsko palico. Spremljajo ga angela in parklji.

Svetemu Miklavžu je ime tudi Nikolaj. Pravijo, da je bil Nikolaj dober človek, ki je vse svoje bogastvo razdelil med revnimi. Ta radodaren starci mož, kot ga poznavajo vsi otroci danes, obdarjuje pridne marljive otroke 6. decembra, prav na dan svetega Nikolaja. S seboj ima knjigo, v kateri sta zlata in črna stran. Otroci pa Miklavžu pišejo pisemca, da mu povejo, kaj si želijo. ... In, ne pozabite, še je čas! Šumovci smo mu že pisali!

Šepeta se - Šepeta se

Ponudim ti ...kavo

Kolikokrat na dan si v kavarni privoščite skodelico kave? Ste kdaj pomislili, da bi lahko ta mala vsakodnevna navada lahko dobila tudi pridihi solidarnosti? V drugi polovici 19. stoletja se je v Neaplju začel vedno bolj širiti običaj, da so radozarni premožnejši meščani poleg svoje kave vnaprej plačali tudi kavo za revnejšega prebivalca. Ko je slednji stopil v kavarno si je lahko tako tudi sam privoščil topel napitek. To početje je kmalu dobilo ime »caffè sospeso«. Težko je dobiti slovenski enakopravni prevod, lahko pa bi pojem označili pod besedno zvezo »v pričakovanju kave«, »čakajoči na kavo«, »kava za revnejšega« ... Seveda noben izmed teh prevodov ni polnoma zadovoljiv, nudi pa nazoren prikaz bistva pobude.

Z ekonomskim napredkom in splošnim blagostanjem se je navada »kave za revnejše« izgubila. »Caffè sospeso« je spet postal aktualen z nastopom vseslošne gospodarske krize. Le-

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD predstavlja, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **10.55** Rai Player **11.10** A conti fatti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.05** Talent show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Torto o ragione? **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **20.10** Carosello Reloaded

21.15 Film: Maschi contro femmine (kom., It., '10) **23.25** Tv7

RAI2

7.10 Nad.: Army Wives – Conflitti del cuore **8.30** Nad.: Il tocco dell'angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.15 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.05** Športna rubrika **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Impazienti **21.10** Show: Unici... essere Vasco Rossi **23.30** Show: Troppo giusti

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elixir **12.00** 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.15** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** Nad.: Tre moglie per un papà **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Odd.: Questioni di famiglia **23.10** Dok.: Hotel 6 stelle

RAI4

11.35 15.35 La vita segreta di una teenager americana **12.15** 17.55 Xena **13.05** Heroes **13.55** 19.30 Rai Player **14.05** 20.20 Beauty and the Beast **14.50** Greek **16.20** The Lying Game **17.05** Novice **17.10** Streghe **18.45** La spada della verità **19.35** Supernatural

21.15 Film: Elektra (fant.) **22.50** Wonderland 2014 **23.15** Film: Saw 5 (horror)

RAI5

13.30 Contact **13.55** 20.35 Rubrika **14.05** La terra vista dal cielo – Biodiversità **15.05** Oceani **16.05** Gledališče: Ditegli sempre di sì **17.45** Novice **17.50** Dok.: Titina de Filippo **18.50** I tesori dell'architettura **19.45** Sulle tracce di Marguerite Yourcenar **20.45** Passepartout **21.15** Dok. film: Noi non siamo come James Bond **22.40** Scaramouche Scaramouche **23.10** David Letterman Show

RAI MOVIE

12.00 Film: ...e alla fine lo chiamarono Jerusalem l'implacabile (western) **13.35** 17.50 Rubrika **13.45** Film: Un uomo innocente (dram.) **15.40** Film: Meno della polvere (dram.) **17.45** Novice **18.00** Film: In & Out (kom., '93) **19.35** Film: Vai avanti tu che mi vien da ridere (kom., It., '82) **21.15** Film: Caccia a Ottobre Rosso (akc., '90, i. S. Connery) **23.35** Film: Into the Wild – Nelle terre selvagge (dram., '07)

RAI PREMIUM

11.10 Nad.: Un posto al sole **12.05** 19.00 Rai Player **12.15** Nad.: Potere e passione **13.05** 19.10 Nad.: Terra Nostra **14.05** Nad.: Close to Home – Giustizia ad ogni costo **15.30** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.35** Rubrika **15.45** Nad.: Provaci ancora prof! **17.25** Novice **17.30** Nad.: Pasion prohibida **20.05** Nad.: Un medico in famiglia **21.15** Nad.: Un matrimonio **23.05** Fiction Magazine **0.00** Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabinieri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik, vreme in promete informacije **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.00** Film: La stangata (kom., '73) **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Aktualno: Quarto grado

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, promete informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il Segreto **17.00** Talk show: Pomeriggio cinque **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecentza **21.10** Nad.: Romeo e Giulietta **23.40** Nad.: I cerchi nell'acqua

ITALIA1

6.50 Nan.: Tutto in famiglia **7.15** Nan.: Mike & Molly **8.10** Serija: Psych **10.05** Serija: The Closer **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Sportna rubrika **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: The Big Bang Theory **15.50** Nan.: E alla fine arriva mamma! **16.45** Serija: White Collar – Fascino criminale **19.20** Serija: C.S.I. - New York

21.10 Film: From Paris with Love (akc., '10, i. J. Travolta) **23.25** Show: Le Iene

IRIS

15.00 Film: Un maledetto imbroglio (krim.) **17.05** Film: Le voci bianche (kom.) **19.10** Serija: Hazzard **21.00** Film: A rischio della vita (pust., '95) **23.25** Film: Il patto dei lupi (akc., '01)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Film: Suor Therese **18.10** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Crozza nel Paese delle Meraviglie **22.40** Bersaglio mobile

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.40** 14.05 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **16.50** SOS Tata **21.10** Serija: Josephine, Ange Gardien **0.50** La mala educaxxon

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **11.00** Aktualno: Musa Tv **11.15** Ring **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** 23.35, 0.00 Trieste in diretta **19.05** Incontri sul tram **20.00** 20.55, 23.30 Il bollettino della neve **20.05** Happy hour **21.00** Ring

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** 17.45 Serija: Jamie – Menu da 30 minuti **15.05** Serija: 360 giorni in viaggio **16.10** Serija: L'archeologo vagabondo **16.45** Serija: Città nascoste

18.50 Serija: Bourdain – Senza prenotazione **20.00** Serija: Racconti dalle città di mare

21.00 Film: Scoprendo Forrester **23.25** Nad.: The Paradise **0.25** Nad.: Emma

CIELO

12.00 14.30, 15.30 MasterChef Australia **13.00** Hell's Kitchen **13.45** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15** Serija: Affari di famiglia **21.10** Serija: Cucine da incubo **23.15** Film: The Illusionist – L'Illusionista (fant., '06)

DMAX

11.40 Container Wars **12.35** 13.25, 18.35 Affare fatto! **13.00** 14.15, 20.20 Banco dei pugni **15.10** Come andrà a finire? **16.00** Turtleman **16.50** Affari a quattro ruote **17.45** I maghi delle auto **21.10** Megatra-slochi **22.00** Epidemie killer **22.50** 1000 modi per morire **23.40** Video del tubo

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Ugriznimo znanost **11.05** Prava ideja! **12.05** Sveto in svet **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, športne vesti, vreme **13.35** Tarča **14.25** 25 let Demosa **15.15** Mostovi – Hidak **15.50** Dok. serija: Village folk **15.55** 18.35 Otroški program: OP! **16.30** Kaj govoris? **17.20** Alpe-Donava-Jadran **17.50** Dok. serija: Village folk **18.00** Razred zase **18.25** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Slovenski pozdrav **21.25** Na lepše **22.00** Odmevi **23.10** Polnočni klub

SLOVENIJA2

6.00 9.10 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.25** Infodrom **8.35** Impro Tv **10.15** Dobro jutro **13.25** Nordijsko smučanje: SP, smučarski teki, sprint (m in ž), prenos **15.10** Športni iziv **15.55** Plavanje: SP, prenos **18.40** Alpsko smučanje: SP, smuk (m), prenos **20.25** Alpsko smučanje: SP, smuk (ž), prenos **21.30** Nan.: Zavod za zaposlovanje **21.55** Nad.: Broadchurch **22.45** Film: Darling

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** City Folk **15.00** Veselje je... **15.30** Film: Volkovi prihajo (dram.) **17.00** Dogodki **17.15** Glasba zdaj **17.25** Sredozemlje **18.00** Zlatko Zakladko **18.15** Ugriznimo znanost **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Aktualno **20.00** Potopisi **20.30** Najlepše besede **21.00** Koncert **22.15** Iz arhiva po vaših željah **23.05** Dok. odd. **23.35** Avtomobilizem **23.50** Kino premiere

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije **7.25** 13.55 Serija: Lepo je biti sosed **8.20** 14.50 Queen Latifah Show **9.10** 10.20, 11.35, 12.45 Tv produža **9.25** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.35** 16.45 Nad.: Sila **11.50** 17.55 Nad.: Vrtinec življena **13.00** Serija: Kosti **17.00** 18.55, 22.20 Novice in vreme

20.00 Film: Nezvesta **22.50** Film: Hoja po robu **23.15** Eurojackpot

KANAL A

6.50 Risanke **8.25** 12.55 Serija: Nova ameriška restavracija **9.15** 18.55 Serija: Alarm za Kobro **11.10** 14.00 Nad.: Detektiv na

Rai Petek, 5. decembra
Raimovie, ob 22.40

INTO THE WILD.

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.29 in zatone ob 16.22.
Dolžina dneva 8.53

LJUNIME MENE
Luna vzide ob 15.58 in zatone ob 7.02

NA DANŠNJI DAN
1992 - Zelo obilne padavine v zahodnem delu Slovenije, meja sneženja se je v noči na 6. decembra z okoli 2000 m spustila na okoli 500 m nadmorske višine. Do jutra 6. decembra je ponekod padlo več kot 200 mm padavin v 48 urah. Na padavinski postaji Lepeha so namerili 282 mm, v Bovcu 276 mm in na Vojšku nad Idrijo 235 mm padavin.

Spremenljivo bo, z možnostjo rahih in krajevnih padavin. Ob obali in na vzhodu bo pihala sibka burja. Na triškem bo pretežno oblačno.

Oblačno bo, le ponekod na Primorskem po popoldne možen kakšen sončni žarek. Ponekod bo občasno še rahlo deževalo. Burja na Primorskem bo prehodno oslabela.
Najnižje jutranje temperature bodo od -1 do 4, najvišje dnevne od 2 do 5, na Primorskem od 7 do 13 stopinj C.

Povsod po deželi bo pretežno oblačno. Ob obali in na vzhodu dežele bo pihala močna burja.

V zahodni Sloveniji bo pretežno oblačno in večinoma suho, drugod pa bodo občasne padavine. Meja sneženja se bo spustila na okoli 400 metrov nadmorske višine. Burja na Primorskem se bo spet okrepila.

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.15 najnižje -19 cm, ob 8.18 najvišje 48 cm, ob 15.07 najnižje -63 cm, ob 21.30 najvišje 35 cm.

Jutri: ob 2.57 najnižje -19 cm, ob 8.52 najvišje 47 cm, ob 15.40 najnižje -64 cm, ob 22.06 najvišje 37 cm.

MORJE

Morje je razgiban, temperatura morja 16,5 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	2	2000 m	-1
1000 m	0	2500 m	-3
1500 m	2	2864 m	-5

UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah dosegže vrednost 1.

Nemški goloprsi aktivisti 1200 evrov kazni za motenje polnočnice

KÖLN - Sodišče v Kölnu je v sredo 21-letni aktivistki iz skupine Femen prisodilo 1200 evrov kazni, ker se je 24. decembra lani med polnočnico v tamkajšnji katedrali povzpela do oltarja in razgalila svoje oprsje. Sodišče jo je spoznalo za krivo motenja prakticiranja vere. Študentka iz Hamburga je med protestno akcijo, ki so jo varnostniki v cerkvi hitro prekinili, na golem oprsu nosila napis v angleščini Jaz sem Bog. Kasneje je pojasnila, da je bil to protest proti drži Katoliške cerkve do žensk in stališč tedanjega kólnskega nadškofa Joachima Meisnerja do umetne prekinitev nosečnosti.

Skupina Fleetwood Mac bo glavna zvezda festivala na otoku Wight

LONDON - Glavna zvezda julijskega festivala na angleškem otoku Wight bo rock skupina Fleetwood Mac. Festival bo potekal med 11. in 14. julijem 2015, skupina, ustanovljena leta 1967 v Londonu, bo na njem gostovala zadnji dan. To bo prvi nastop zasedbe na tem festivalu in obenem edini festivalski nastop še vedno priljubljenega benda v prihodnjem letu. »To je najboljša novica, kar sem jim dobil v zadnjem času,« je dejal organizator festivala John Giddings. Fleetwood Mac je, kot je povedal, na festival vabil zadnjih sedem let. Trenutno so Fleetwood Mac edino znano ime, ki bo na seznamu prihodnje izdaje festivala.

30. obletnica
12. 12. 2014 // od 18.00 dalje

Program

- 18.00 • Koktajl Show
- Brasil Bahia Show, brazilski plesni spektakel
- Aris in Rita, glasba v živo
- Aperitiv
- 19.00 • Brezplačna pogostitev
- 21.00 • Bingo
- 22.00 • SILVIA MEZZANOTTE, koncert
- 24.00 • Rojstnodnevna torta
- 00.30 • Special Bingo Jolly, nagradno žrebanje
1. nagrada: električno kolo

Prisrčno vabljeni!

park
CASINÒ & HOTEL
hit casinos

ZADENITE BMW
nagrado žrebanje
3. 11. – 18. 12. 2014

Do 18. 12. zbirajte kupone in se potegujte za:
1. nagrada:
BMW 318d Gran Turismo Sport Line
2. nagrada: 1.000 € za igro
3. nagrada: 500 € za igro

DUNAJ - Problemi v prometu in električnem omrežju**Na vzhodu Avstrije žled povzroča velike preglavice**

DUNAJ - Na vzhodu Avstrije je tudi včeraj povzročal preglavice žled, zaradi katerega so bile zaprte številne ceste, prihajalo pa tudi do motenj v železniškem prometu in v oskrbi z električno energijo. Ponekod so se razmere od torka še zaostrike, tako da je morala posredovati tudi vojska. Najhuje je bilo v zveznih deželah Gradiščanski, Spodnji Avstriji in Štajerski na vzhodu države. Več kot 3000 gospodinjstev je zaradi žleda ostalo brez elektrike, oblasti pa so pozvale prebivalce, naj zaradi debele plasti ledu na tleh ne hodijo na ulice.

V Spodnji Avstriji je poleg težav z oskrbo z električno energijo prihajalo tudi do izpadov mreže z mobilne telefonije. Pod težo ledu so se lomila drevesa, zaradi česar so morali posredovati gasilci. Na območju Waldviertla blizu avstrijsko-češke meje, kjer so že v torek razglasili izredne razmere, je bilo včeraj še hujše. Led je ponekod debel do 15 centimetrov, zaradi česar je zaprtih več kot 20 šol. O slabih razmerah poročajo tudi iz zvezne dežel Gradiščansko, kjer je v nekem naselju kakih sto ljudi odrezanih od sveta, gasilcem pa je v boju z ledom na pomoč priskočila vojska.

Iz več delov Nemčije, kjer imajo tudi težave zaradi žleda, pa so včeraj poročali tudi o prvem snegu, ki je skupaj z ledom botroval številnim prometnim nesrečam. V zveznih deželah Hessen in Severno Porenje - Vestfalija so bile zaradi dreves, ki so se podrla pod težo žleda, zaprte številne ceste. Tudi na Češkem ledeni dež in mraz še naprej povzročata težave v prometu. Zaradi žleda je že od noči na torek oviran železniški promet, marsikje pa prihaja do velikih zamud.